

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE LITMANOVÁ“

v rozsahu podľa prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

apríl 2025

Obsah:

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	1
A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	6
A.I. Základné údaje o obstarávateľovi	6
A.I.1. Označenie.....	6
A.I.2. Sídlo	6
A.I.3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 12 zákona o územnom plánovaní),od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie :.....	6
A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	6
A.II.1. Názov:	6
A.II.2. Územie	6
A.II.3. Dotknuté obce: Jarabina, Kamienka,	6
<i>Obrázok č.1 Riešené katastrálne územie Litmanová a jeho okolie</i>	<i>7</i>
<i>Zdroj: www.enviroportal.sk</i>	<i>7</i>
A.II.5. Schvaľujúci orgán: obecné zastupiteľstvo obce Litmanová	8
A.II.6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice: ..	8
<i>Obrázok č.2 Obec Litmanová a jej zastavané územie</i>	<i>8</i>
B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	9
B.I. Údaje o vstupoch	9
B.I.1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber	9
B.I.2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.....	9
B.I.3. Suroviny – druh, spôsob získavania	10
B.I.4. Energetické zdroje – druh, spotreba	11
B.I.5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	12
B.II. Údaje o výstupoch	13
B.II.1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií 13	
B.II.2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania	14

B.II.3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi	14
B.II.4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)	15
B.II.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)	15
B.II.6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)	15
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	16
C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	16
C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	16
C.II.1. Horninové prostredie – geologická charakteristika riešeného územia, inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia	16
C.II.2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).....	20
Klimatické pomery	20
Klimatické pomery sú všeobecne výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonálnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.	20
Celé katastrálne územie Litmanová patrí do chladnej oblasti, klimatický okrsok C1 - mierne chladný, veľmi vlhký, s klimatickými znakmi: priemerná júlová teplota 12° C - 16 °C; priemerná januárová teplota nižšia ako - 5° C až - 6°C, počet vykurovacích dní v roku 280 – 320; počet dní so snehovou pokrývkou 100 – 140. Priemerná ročná teplota vzduchu 4° C - 6°C.....	20
Priemerné ročné úhrny zrážok je medzi 800 - 1000 mm. Maximum mesačných úhrnov zrážok: medzi 300 - 400 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou: medzi 100–140, priemerný ročný počet dní s hmlou v podhorských až horských svahových polohách: 20 – 50 dní.....	20
Poznámka: V súvislosti s klimatickými zmenami v posledných rokoch sú vyššie uvedené údaje z roku 2002 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) viac-menej orientačné a nemusia byť absolútne hodnoverné.....	20
C.II. 3. Ovzdušie	21
C.II.4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.....	21
C.II.5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.....	25
C.II.7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.....	31
Tabuľka č.2 Stupnica ekologickej stability podľa práce Löw et al. (1995)	36
C.II.8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené	

vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).....	36
C.II.9. Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)	41
C.II.10.Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská	44
C.II. 12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).....	45
C.II.13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	46
C. III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	46
C.III.1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy	46
C.III. 2.Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy	50
a geomorfologické pomery.....	50
C.III. 3. Vplyvy na klimatické pomery	51
C.III.4.Vplyvy na ovzdušie	51
C.III.5.Vplyvy na vodné pomery.....	52
C.III.6.Vplyvy na pôdu	53
C.III.7.Vplyvy na faunu, flóru vrátane chránených druhov a ich biotopy	54
C.III.8.Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny	56
C.III.9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma vrátane vplyvov na európsku sústavu chránených území (Natura 2000), na územný systém ekologickej stability.	57
C.III.10.Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	58
C.III.11.Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	59
C.III.12. Iné vplyvy.....	59
C.III.13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich....	59
porovnanie s platnými právnymi predpismi.....	59
C.III.14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente v zmysle určeného rozsahu hodnotenia a zo stanovísk k rozsahu hodnotenia...	61
C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciuvplyvov na životné prostredie a zdravie.....	66
C.V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	66

C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	67
C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní Správy o hodnotení.....	67
C.VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie	68
C.IX. Riešiteľ - autor Správy o hodnotení, podpis riešiteľa.....	69
C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	69
C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	70

Tabuľky: č.1 - č. 4

Obrázky: č.1 -č.18

Najčastejšie používané skratky a vybrané slovné spojenia:

zákon EIA - zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon OPaK – zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
vodný zákon - zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov
lesný zákon - zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch
zákon o územnom plánovaní - zákon č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní
stavebný zákon –zákon č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov
pamiatkový zákon - zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
k.ú. - katastrálne územie
ČOV – čistiareň odpadových vôd
PSK - Prešovský samosprávny kraj
príslušný orgán EIA/SEA - príslušný orgán štátnej správy na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I. Základné údaje o obstarávateľovi

A.I.1. Označenie: **Obec Litmanová** okres Stará Ľubovňa,
zastúpená starostkou obce: Mgr. Nataša Hlinková
Adresa: Obec Litmanová, č. 79, 065 31 Jarabina
Kontakt: starostka 0904034 000; e-mail: starostka@litmanova.sk

A.I.2. Sídlo: **Obecný úrad Litmanová, č. 79, 065 31 Jarabina**

A.I.3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 12 zákona o územnom plánovaní), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie :

Osoba s odb. spôsobilosťou na obstarávanie ÚPD: Ing. Stanislav Imrich,
kontakt: 0917 566 851; e-mail: stanimsro@gmail.sk

Spracovateľ: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
kontakt: 051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

Miesto na konzultácie: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
kontakt: 051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

a
Obecný úrad Litmanová, č. 135, č. 79, 065 31 Jarabina
kontakt: +421-52-4286201; e-mail: obeclitmanova@litmanova.sk;

Hlavný riešiteľ: Ing.arch. Vladimír Ligus, AA SKA č.1129, Ateliér URBEKO s.r.o.,
Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
kontakt: 051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

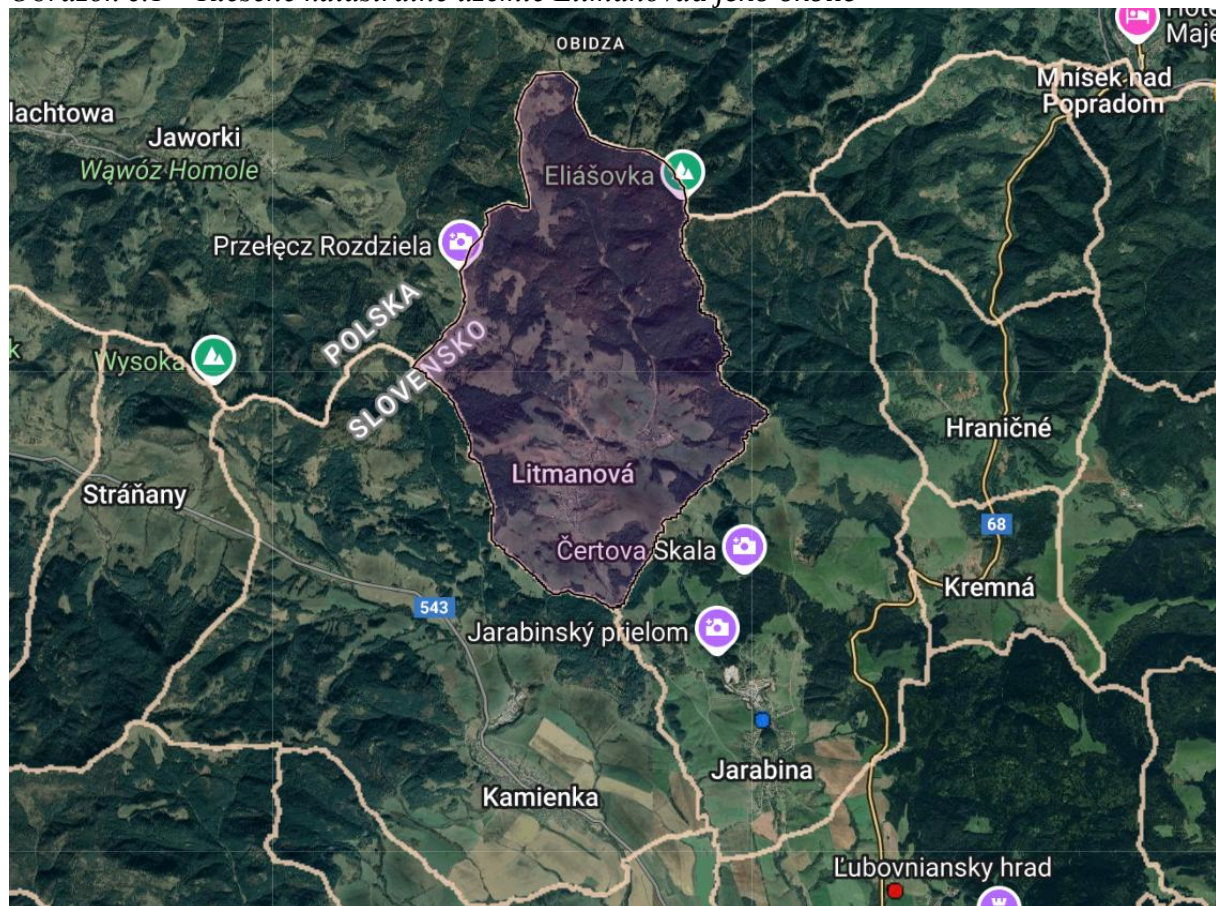
A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

A.II.1. Názov: Územný plán obce Litmanová

A.II.2. Územie: obec Litmanová (kód obce: 526851); katastrálne územie (ďalej tiež i „k.ú.“)
Litmanová (kód k.ú.: 832944); okres Stará Ľubovňa; Prešovský kraj

A.II.3. Dotknuté obce: Jarabina, Kamienka,

Obrázok č.1 Riešené katastrálne územie Litmanová a jeho okolie

Zdroj: www.enviroportal.sk

A.II.4. Dotknuté orgány a ostatné dotknuté subjekty:

- dotknuté orgány verejnej správy:
 - na úseku geológie - MŽP SR, sekcia geológie
 - na úseku ochrany prírody - MŽP SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (dôvod: v riešenom území sa nachádzajú územia Natura 2000)
 - na úseku ochrany pamiatok - Krajský pamiatkový úrad Prešov
 - na úseku dopravy - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
 - na úseku ochrany pôdy - Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov
 - na úseku ochrany vôd – Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku ochrany ovzdušia - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku odpadového hospodárstva - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku územného plánovania - Regionálny úrad územného plánovania a výstavby Prešov
 - na úseku protipožiarnej ochrany – Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Starej Ľubovni
 - na úseku veterinárnej starostlivosti – Regionálna veterinárna a potravinová správa Stará Ľubovňa
 - na úseku verejného zdravotníctva – Regionálny úrad verejného zdravotníctva Stará Ľubovňa

- na úseku banskej správy - Obvodný banský úrad Košice
- na úseku obrany - Ministerstvo obrany SR
- na úseku ochrany obyvateľstva – Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor krízového riadenia
- na úseku civilného letectva – Dopravný úrad, Bratislava
- dotknutý orgán vyššej územnej samosprávy:
 - na úseku územného plánovania - Úrad Prešovského samosprávneho kraja, odbor strategického rozvoja, oddelenie územného plánovania a životného prostredia
- dotknuté právnické osoby (napr. správcovia):
 - Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Odštepny závod Povodie Hornádu, Košice; prevádzkové stredisko Poprad (čiastkové povodie Dunajca a Popradu)
 - SPP – distribúcia, a.s., Bratislava – Ružinov
 - Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice
 - Východoslovenská distribučná, a.s., Košice
 - Železnice SR, Bratislava
 - Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja, Prešov
 - Telekomunikační operátori – Orange Slovensko, Slovak Telekom, 02 Slovakia, SWAN, a.s. – 4ka

A.II.5. Schvaľujúci orgán: obecné zastupiteľstvo *obce Litmanová*

A.II.6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice: Návrh riešenia územného plánu *obce Litmanová* neobsahuje navrhované činnosti ktoré môžu mať závažný vplyv na životné prostredie presahujúce hranice SR a preto nie je predmetom posudzovania vplyvov presahujúcich hranice Slovenskej republiky (§ 40 zákona EIA).

Obrázok č.2 Obec Litmanová a jej zastavané územie

Zdroj: <https://zbgis.skgeodesy.sk/mapka/sk>

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

B.I. Údaje o vstupoch

B.I.1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber

Katastrálne územie Litmanová, ktoré je riešené územným plánom, má celkovú výmeru 1792,0574 ha. Najväčšiu časť katastrálneho územia zaberajú TTP; poľnohospodárska pôda spolu 957,2658 ha, čo je 53,47 %. Lesné pozemky zaberajú 43,58 % z celkovej výmery riešeného katastrálneho územia.

Tabuľka č.1 Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k.ú. Litmanová k 01. 01. 2024.

	Orná pôda	Chmeľ-nica+ Vinica	Záhra-da	Ovoc-ný sad	Trvalý trávny porast	Lesné po-zemky	Vodná plocha	Zastava-ná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
ha	29,0760	0	5,8977	0,2889	923,0032	781,0400	12,2745	26,9040	13,5704
%	1,62	0	0,33	0,0000	51,51	43,58	0,68	1,50	0,76

Zdroj: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR

Pre navrhovanú výstavbu predovšetkým mimo zastavaného územia (v zmysle evidencie katastra nehnuteľností) územný plán navrhuje záber pozemkov pôvodne využívaných ako poľnohospodárska pôda, najmä trvalé trávne porasty (ďalej len „TTP“), ostatné plochy a záhrady. Návrhom zástavby, najmä na navrhnutých funkčných plochách rekreácie a cestovného ruchu, príde i k menšiemu záberu lesnej pôdy.

Finálny výpočet záberu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely a lesnej pôdy bude vyhodnotený až po dopracovaní návrhu územného plánu v zmysle pripomienok z procesu prerokovania návrhu riešenia územného plánu. V tejto etape, t.j. pred verejným prerokovaním návrhu a pred dorúčením stanovísk dotknutých orgánov verejnej správy a dotknutých obcí, je možné konštatovať, že je navrhnutý trvalý záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely a sú navrhnuté malé trvalé zábery lesnej pôdy.

B.I.2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Pitná voda

Obec Litmanová má vybudovaný systém zásobovania pitnou vodou z obecného verejného vodovodu. Obec je zásobovaná vodou z vodárenských zdrojov ktoré sa nachádzajú v lokalite V mľanicách v rekreačnej oblasti Fakľovka s výdatnosťou 4 l/s. V rekreačnej oblasti sú vybudované aj dva vodojemy, Litmanová1 - 150 m³ a Litmanová2 - 30 m³, ktoré zabezpečujú akumuláciu pitnej vody a tlakové pomery v sieti. Vodovod je gravitačný. Obyvatelia sú zásobovaní pitnou vodou napojením na rozvodnú vodovodnú sieť vedenú v záhradách a uličných koridoroch. Rekreačné objekty v extraviláne sú zásobované vodou z individuálnych studní. Vlastné zdroje vody majú aj poľnohospodársky dvor v lokalite Poľanky a pútnický areál na hore Zvir.

Pre zabezpečenie zásobovania obyvateľstva hygienicky vyhovujúcou pitnou vodou je potrebné v obci rozširovať verejný vodovod v plochách navrhovanej výstavby. Špecifická potreba vody je určená podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684 zo 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, kde pre vybavenosť bytov s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom sa uvažuje so potrebou 135 l.os⁻¹.d⁻¹. Pre byty v rodinných domoch sa počíta v súlade s bodom

A bod.2 prílohy č.1 citovanej vyhlášky so zníženou spotrebou o 25 %. Pre občiansku a technickú vybavenosť obce do 1000 obyvateľov sa počíta s potrebou $15 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$. Pre rekreačné objekty sa počíta maximálna potreba ako pre byty so sprchovým kútom, pričom do počtu zásobovaných sa nepočítajú objekty v rozptyle, ktoré budú zásobované z individuálnych zdrojov.

Pre zásobovanie riešeného územia pitnou vodou je na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť vodárenský zdroj s výdatnosťou 2,93 l/s. Kapacita existujúcich vodárenských zdrojov, ktoré spolu majú výdatnosť 4,0 l/s, je dostatočná pre zásobovanie obce aj rekreačnej oblasti. Zástavba v odľahlých samostatných lokalitách (majdany), na hospodárskom dvore a pútnickom areáli na hore Zvir bude naďalej vodou zásobovaná zo samostatných vodných zdrojov, zachytených prameňov alebo studní. Používanie úžitkovej vody z individuálnych zdrojov (studní) môže znížiť potrebu celkovú potrebu vody v celom riešenom území.

Kapacita existujúcich vodojemov je $150+30=180 \text{ m}^3$, čo je postačujúce. Kvôli zabezpečeniu potrebných tlakových pomerov v lokalite Poľanky je však navrhnutá výstavba vodojemu Litmanová 3 s objemom 50 m^3 , čím sa celková akumulácia v sústave zvýši na 230 m^3 , t.j. 91% maximálnej potreby. Tento objem umožní lepšie pokrytie aj špičkovej potreby vody v dňoch hromadných akcií v lyžiarskom stredisku alebo pútnickom areáli na hore Zvir.

Kanalizácia.

V obci Litmanová nie je vybudovaná splašková verejná kanalizácia. Splaškové vody sú v súčasnosti zachytávané do vodonepriepustných žump a vyvážané na likvidáciu do ČOV Stará Ľubovňa. V rekreačnej oblasti Fakľovka sú vybudované dve samostatné lokálne kanalizácie a čistiarne odpadových vôd (ďalej tiež i „ČOV“) - jedna pre skupinu rekreačných chat a druhá pre apartmánové domy.

V obci je navrhovaná výstavba splaškovej kanalizácie so samostatnou ČOV pre vlastnú obec. Splašková kanalizácia bude vybudovaná vo všetkých existujúcich aj navrhovaných častiach obce s obytnou funkciou. Splaškové vody z obce budú čistené v navrhovanej mechanicko-biologickej ČOV Litmanová, umiestnenej na južnom okraji obce. Recipientom vyčistených vôd bude potok Veľký Lipník. ČOV Litmanová je potrebné vybudovať s kapacitou pre 700 ekvivalentných obyvateľov (EO) pre zabezpečenie čistenia splaškových vôd z objektov vo vlastnej obci. V prípade zámeru odkanalizovania časti rekreačných objektov je potrebné danú kapacitu navýšiť. Do doby vybudovania ČOV je povinné zhromažďovať odpadové vody vo vodonepriepustných žumpách. Táto povinnosť sa týka aj rekreačných objektov v odľahlých lokalitách a pútnickom areáli na hore Zvir.

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody budú odvádzané tak ako doteraz najmä systémom priekop do blízkych vodných tokov a pre dažďové vody z ciest môže byť budovaná i cestná kanalizácia. V prípade nových lokalít určených na zástavbu sú z hľadiska technicko-prevádzkových záujmov správcu vodných tokov a protipovodňovej ochrany v územnom pláne navrhnuté opatrenia na zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch a striech RD, prípadne iných stavebných objektov, v úrovni minimálne 60 % z výpočtového množstva pre návrhový dážď 15 min., na pozemku stavebníka tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

B.I.3. Suroviny – druh, spôsob získavania

V katastrálnom území Litmanová sa nenachádzajú žiadne výhradné ložiská nerastov, chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory. V územnom pláne obce nie sú navrhnuté žiadne plochy určené na ťažbu nerastných surovín.

B.I.4. Energetické zdroje – druh, spotreba

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Litmanová je zásobovaná elektrickou energiou 22kV vzdušným vedením napojeným z ES 110/22 kV St. Ľubovňa. Z tohto vedenia sú napájané trafostanice v samotnej obci a samostatných areáloch poľnohospodárskej farmy, rekreačnej oblasti Fakľovka a pútnického areálu na hora Zvir. NN vedenie v obci je riešené vzdušnými vedeniami ale tiež i káblovým podzemným vedením. NN vedenia sú napájané z 8 distribučných trafostaníc. Celkový inštalovaný výkon distribučných trafostaníc pre obyvateľstvo v obci je 1560 kVA. Stav elektrickej siete je v súčasnosti z technickej stránky vyhovujúci a pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo pri dodržaní predpísaných parametrov elektroenergetickej siete. V zastavanej časti obce je však nevhodné vzdušné vedenie, preto je potrebné postupne ho rekonštruovať a nahradiť káblovým vedením uloženým v zemi.

Pri porovnaní hodnoty vypočítaného podielového zaťaženia s hodnotou inštalovaného výkonu trafostaníc pre obyvateľstvo a vybavenosť v obci je viditeľná výpočtová výkonová rezerva. Je tomu tak aj po započítaní potreby pre menšie podnikateľské prevádzky, ktoré odoberajú elektrickú energiu z verejnej siete. Výkonová rezerva sa vytvára aj znižovaním energetickej náročnosti objektov a používaním úspornejších spotrebičov. Zvyšná kapacita bude tvoriť rezervu pre rozvoj nových aktivít a vzájomný záskok trafostaníc v prípade poruchy. Okrem potreby zabezpečenia potrebného výkonu je potrebné zabezpečenie potrebných napäťových pomerov v sieti t.j. umiestnenia zástavby do vzdialenosti max. dĺžky NN rozvodov 500 m od trafostanice. Z týchto dôvodov sú navrhované nové trafostanice: TS 0008 pre navrhovanú obytnú zástavbu a ČOV v južnej časti obce a TS 0009 pre rekreačnú oblasť Za vyšné pole.

Zásobovanie plynom

Obec Litmanová je zásobovaná zemným plynom z nadradenej sústavy VTL plynovodu Slovenská Ves - Stará Ľubovňa DN 200 PN 2,5 MPa. VTL prípojka vedie k regulačnej stanici (RS) Jarabina 1200 m³/hod. Pri regulačnej stanici je riešená aj odorizačná stanica plynu. Do obce Litmanová je zemný plyn privádzaná STL plynovodom s prevádzkovým tlakom 0,3 MPa. V obci je vybudovaná STL distribučná sieť, plynové distribučné rozvody sú umiestnené v krajniciach ciest alebo v chodníkoch. Plynovodná sieť v podstate pokrýva celé zastavané územie vlastnej obce. Rekreačná oblasť Fakľovka, hospodársky dvor a pútnický areál na hore Zvir plynofikované nie sú a ani sa ich plynofikácia nenavrhuje. Celková predpokladaná potreba plynu v obci v návrhovom roku 2050 je cca 476 m³/hod. V súvislosti s postupným znižovaním energetickej náročnosti budov sa nepredpokladá výraznejší nárast odberu zemného plynu v riešenom území.

Zásobovanie teplom.

V obci Litmanová nie je v prevádzke žiadny systém centrálného zásobovania teplom, výroba tepla je riešená individuálne pre každý objekt. Podľa sčítania obyvateľov a domov z r. 2021 je spôsob využívania palív na vykurovanie bytov v nasledovnom poradí: zemný plyn, pevné palivo, elektrická energia, a iný spôsob vykurovania. Časť bytov, ktoré sú vykurované zemným plynom, sú dokurované pevným palivom - prevažne drevom. Objekty občianskej vybavenosti sú vykurované zemným plynom. Zástavba v obci bude naďalej zásobovaná teplom prevažne z vlastných kotolní jednotlivých objektov, ktoré sú väčšinou plynofikované. V novej výstavbe budú ako zdroje tepla využívané aj nové technológie a obnoviteľné zdroje energie, ako tepelné čerpadlá alebo fotovoltika. Objekty občianskej vybavenosti môžu využívať aj kogeneračné zdroje.

B.I.5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Obec Litmanová je prihraničná koncová obec ležiaca v údolí potoka Veľký Lipník severne od okresného mesta Stará Ľubovňa, ktorým vedie dopravný koridor medzinárodného významu. Obec Litmanová je dopravne prístupná cestou III. triedy č. 3128 Stará Ľubovňa - Litmanová, ktorá končí v k.ú. Litmanová v pútnickom areáli na hore Zvir.

Cesta III/3128 je v priemere veľmi nízko dopravne zaťaženou cestou, lebo slúži len obslužnej doprave. Jej špecifikom je zvyšovanie intenzity dopravy spojené so sezónnou prevádzkou lyžiarskeho strediska Fakľovka a najmä hromadnými podujatiami v pútnickom areáli na hore Zvir, kedy intenzita dopravy výrazne prekračuje kapacitu cesty III. triedy a parkovacích plôch na území obce. Údaje o intenzite dopravy na ceste III/3128 nie sú známe, sčítanie dopravy sa na nej nevykonáva.

Cesta III/3128 je v dotknutom úseku v k.ú. Litmanová z hľadiska technických parametrov a intenzity dopravy nevyhovujúca. Nedostatočné sú šírkové parametre a lokálne aj smerové vedenie tejto cesty a nevyhovujúci je najmä jej prietah cez zastavané územie obce (ďalej tiež i „ZUO“), ktorý nevyhovuje šírko a kde nie je priestor na vybudovanie chodníka pre peších a vzhľadom na okolitú zástavbu nie je možné dosiahnuť v STN 73 6110 požadované technické parametre cesty funkčnej triedy MZ3 ani v minimálnej kategórii 8/50. Nevyhovujúce technické parametre výrazne sťažujú dopravnú situáciu najmä pri nárazových akciách.

Pre zabezpečenie dopravnej obsluhy obce je v územnom pláne obce navrhnuté nahradiť nevyhovujúci prietah cesty III/3128 cez intravilán preložkou mimo ZUO formou východného obchvatu obce, prevádzajúceho cieľovú dopravu do rekreačnej oblasti Fakľovka a pútnického areálu na hore Zvir severne od ZUO. Preložka je navrhovaná v kategórii C 7,5/70. Po jej vybudovaní by mal byť jej pôvodný prietah cez intravilán prekategORIZOVANÝ na miestnu obslužnú cestu MOU3 6,5/30. Už v súčasnosti je potrebné obmedziť na nej maximálnu povolenú rýchlosť na 30 km/hod.

V koncepcii rozvoja cestnej infraštruktúry Prešovského samosprávneho kraja, zakotvenej v jeho územnom pláne, sa počíta s výstavbou cestného prepojenia Kamienka - Litmanová. Aj táto cesta, napájajúca sa na cestu III/3128 v južnej časti intravilánu, má mať mimo zastavané územie kategóriu C 7,5/70 a v zastavanom území MZ3 8/50. V návrhu územného plánu obce sa počíta i s návrhom výstavby nových miestnych ciest. Pozdĺž zberných a obslužných miestnych ciest je nutné dobudovať minimálne jednostranné pešie chodníky šírky 1,5 - 2 m. Tam, kde to nie je možné, je potrebné upraviť dopravný režim obmedzením maximálnej povolenej rýchlosti na max. 30 km/hod. alebo danú cestu zaradiť do funkčnej triedy D1 obytná zóna. Okrem nich sú v obci navrhnuté aj samostatné pešie chodníky alebo združené nemotoristické komunikácie.

V obci Litmanová sú viaceré verejné parkoviská, a to prevažne parkovacie plochy pri objektoch občianskej vybavenosti, rekreačných a športových zariadeniach. Parkovanie pri niektorých zariadeniach občianskej vybavenosti a v obytných zónach je možné len na okrajoch komunikácií a pozemkoch jednotlivých stavieb. Súčasťou rozvoja dopravného systému v obci Litmanová musí byť dobudovanie potrebných parkovísk pri existujúcich resp. výstavba nových parkovísk pri navrhovaných budovách na bývanie, občiansku vybavenosť a rekreáciu v súlade s v danom období platnou slovenskou technickou normou (STN 73 6110). Najväčšia potreba výstavby parkovísk je v rekreačnej oblasti Fakľovka. Budovať potrebné parkovacie plochy sú tiež povinní jednotliví vlastníci budov na vlastných pozemkoch. Potreba vybudovania parkovísk vznikne aj pri železničnej zastávke navrhovanej úzkokolejnej železnice.

Osobitnou je potreba parkovacích plôch pre návštevníkov hromadných podujatí v pútnickom areáli na hore Zvir. Na tento účel slúžia aj plochy vytipovaných dočasných odstavných plôch prístupných z cesty III/3128. Počas týchto podujatí je však potrebné

obmedziť individuálnu automobilovú dopravu návštevníkov a nahradiť ju autobusovou dopravou.

Na zlepšenie podmienok pre hromadnú verejnú autobusovú dopravu je v územnom pláne obce navrhnuté dobudovanie zastávok a zastávkových ník vybavených prístreškami na všetkých nástupných zastávkach. Po rozvinutí navrhovanej výstavby v lokalite Poľanky je potrebné predĺžiť pravidelnú autobusovú linku na konečnú zastávku v tejto lokalite, ktorá obsluhuje aj areál hospodárskeho dvora a navrhovanú železničnú zastávku úzkokolejnej železnice.

Cyklistická doprava môže na území obce využívať všetky miestne a účelové cesty v súlade s predpismi o premávke na pozemných komunikáciách. Cesta III. triedy č. 3128 je v letnom období obľúbenou výletnou trasou pre cyklistov. Cez katastrálne územie Litmanová prechádza značená cykloturistická trasa č.5901, z nej vedie červená cykloturistická trasa na Eliášovku a do Mníšku nad Popradom a z tejto trasy vedie odbočka do pútnického areálu Zvir. V územnom pláne je navrhnuté doplniť túto sieť o bezpečný príjazd cyklistov do Litmanovej z Jarabiny a Starej Ľubovne po cyklistickej cestičke súbežnej s cestou III. triedy.

V súčasnej dobe územím obce neprechádza žiadna železničná trať. Pre rozvoj cezhraničného cestovného ruchu má slúžiť zámer výstavby úzkokolejnej železnice prepájajúcej Piwnicznu-Zdrój v PR a Starú Ľubovňu cez Litmanovú a Jarabinu. V katastrálnom území Litmanová sú plánované železničné zastávky pod horou Zvir a v lokalite Poľanky pri hospodárskom dvore. Železnica v kategórii dráhy osobitného určenia by mala slúžiť len osobnej turistickej doprave s elektrickou alebo vodíkovou trakciou.

B.II. Údaje o výstupoch

B.II.1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií

Katastrálne územie Litmanová sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na regionálnej a nadregionálnej úrovni. V riešenom území sa v súčasnosti nenachádza žiadny veľký alebo stredný zdroj znečistenia ovzdušia a rovnako návrh územného plánu nepočíta sa žiadnym veľkým a stredným zdrojom znečistenia. Všeobecne zdrojmi znečisťovania ovzdušia sú cestná doprava a samotné sídlo.

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia v obci je cestná doprava vedúca cez zastavané územie obce po ceste III. triedy. Cestná automobilová doprava je líniovým zdrojom znečisťovania ovzdušia. Motorové vozidlá pri spaľovaní fosílnych palív, predstavujú mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia. Prevádzkou motorových vozidiel vznikajú znečisťujúce látky: TZL – PM₁₀, PM_{2,5}, NO_x, CO, SO₂, VOC. Vzhľadom na priemerne veľmi nízku intenzitu dopravy v obci znečistenie ovzdušia z automobilovej dopravy je v obci Litmanová prevažne nízke, významné je len v dňoch hromadných akcií v pútnickom areáli na hore Zvir alebo v rekreačnej oblasti Fakľovka. Očakáva sa, že miera znečisťovania ovzdušia exhalátmi z dopravy v ZUO sa zníži výstavbou preložky cesty III/3128 mimo ZUO, ale postupne klesne aj úmerne zavádzaniu prísnejších technických noriem na spaľovacie motory a elektrifikácii dopravy.

V obci Litmanová je ovzdušie znečisťované i lokálnymi kúreniskami, ktoré sú malými zdrojmi znečistenia. Obec je plynofikovaná a podľa sčítania z roku 2021 je na vykurovanie bytov najviac využívaný zemný plyn a následne pevné palivo (prevažne drevo), elektrická energia, a iný spôsob vykurovania. Znečisťujúce látky pochádzajú predovšetkým zo spaľovania dreva v lokálnych kúreniskách. Žiaduce je rozvíjať využívanie obnoviteľných

zdrojov energie ako sú slnečná energia a tepelné čerpadlá a znižovať používanie pevných palív, čo však závisí od rozhodnutia konkrétnych investorov a nie je priamo predmetom územného plánu. Navrhovaná nová zástavba v obci bude napojená na nové miestne trasy plynového potrubia.

B.II.2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania

Splaškové odpadové vody

V obci Litmanová nie je vybudovaná splašková verejná kanalizácia. Splaškové vody sú v súčasnosti zachytávané do vodonepriepustných žump a vyvážané na likvidáciu do ČOV Stará Ľubovňa. V rekreačnej oblasti Fakľovka sú vybudované dve samostatné ČOV - jedna pre skupinu rekreačných chát a druhá pre apartmánové domy. Recipientom vyčistených vôd je potok Rozdiel.

Územný plán navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie a jej čistenie v navrhovanej mechanicko-biologickej ČOV Litmanová, umiestnenej na južnom okraji obce. Recipientom vyčistených vôd by mal byť potok Veľký Lipník. Množstvo odpadových splaškových vôd z obce je stanovené na základe výpočtu potreby vody a STN 73 6701 pre výhľad k roku 2050: priemerný denný prietok splaškov $Q_{24} = Q_p = 81,38 \text{ m}^3/\text{d}$; maximálny denný prietok $Q_m = 130,21 \text{ m}^3/\text{d}$. Odľahlé samostatné lokality (rekreačné chaty, majdany, hora Zvir) budú vybavené samostatnými domovými ČOV alebo nepriepustnými žumpami so zabezpečeným vývozom splaškových vôd na likvidáciu. ČOV Litmanová je potrebné vybudovať s kapacitou pre 700 ekvivalentných obyvateľov (EO) pre zabezpečenie čistenia splaškových vôd z objektov vo vlastnej obci. V prípade zámeru odkanalizovania časti rekreačných objektov je potrebné danú kapacitu navýšiť.

Dažďové vody

Samostatná dažďová kanalizácia v obci Litmanová nie je vybudovaná. Povrchové zrážkové vody z miestnych komunikácií a z cesty III. triedy sú odvádzané prícestnými priekopami a rigolmi s vyústením do miestnych tokov. Z hľadiska technicko-prevádzkových záujmov správcu vodných tokov a protipovodňovej ochrany sú v územnom láne obce navrhnuté opatrenia na zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v prípade nových lokalít určených na zástavbu (z komunikácií, spevnených plôch a striech RD, prípadne iných stavebných objektov) v úrovni minimálne 60 % z výpočtového množstva pre návrhový dážď 15 min., na pozemku stavebníka tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

B.II.3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Obec Litmanová má zabezpečený separovaný zber odpadu. V obci sú vybudované stanovišťa zberných nádob na separovaný odpad a je zriadený zberný dvor a kompostovisko.

Rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti sú a budú vybavené 110 l zbernými nádobami na zmiešaný odpad a samostatnými nádobami alebo vrecami na separovaný odpad. Vývoz domového a separovaného odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch. Tekuté odpady budú odvádzané verejnou kanalizáciou do ČOV alebo do nepriepustných žump. Biologické odpady, najmä odpady zo zelene, môžu byť ukladané na kompostovisku. V návrhu územného plánu je riešená nová lokalita pre zberný dvor a kompostovisko.

B.II.4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Hluk a vibrácie, ktoré ovplyvňujú pohodu bývania obyvateľov obce, pochádzajú prevažne z prevádzky motorových vozidiel na cestných komunikáciách.

Intenzita dopravy na ceste III/3128 sa nesleduje, je však nízka. Pri tejto intenzite hluk z dopravy nedosahuje limitné hodnoty stanovené pre obytné zóny, jeho intenzitu zníži aj postupné sprísňovanie noriem na hlučnosť automobilov a rastúci podiel elektromobilov a hluk v intraviláne sa zníži najmä preložením cesty III/3128 mimo ZUO. Všeobecne riešenie problematiky hluku z dopravy bude v ďalšom období založené tiež na udržiavaní kvalitného cestného krytu na cestách a výsadbe izolačnej zelene na priľahlých plochách súkromnej a verejnej zelene. Obmedzenie vplyvu hluku z dopravy je t.č. na ceste III/3128 možné riešiť obmedzovaním maximálnej povolenej rýchlosti v ZUO.

Zdroje iných dlhotrvajúcich alebo trvalých vibrácií sa v riešenom území nevyskytujú a ani sa nenavrhujú.

B.II.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)

Elektrické vedenia vysokého napätia (VN) a tiež i nízkeho napätia (NN) sú zdrojom elektromagnetického žiarenia. V riešenom katastrálnom území sú trasované elektrické vedenia, ktoré sú vedené prevažne vzdušne. Obec je zásobovaná elektrickou energiou 22 kV vzdušným VN vedením, len novšie prípojky ku trafostaniciam sú káblové uložené v zemi. NN vedenie je riešené vzdušne a tiež podzemne. Nachádzajú sa tu tiež zdroje elektromagnetického žiarenia, ktorými sú stožiare pre telekomunikačné spojenia – základňové stanice mobilnej siete. Tieto sú v dostatočnej vzdialenosti od zastavaného územia obce.

V návrhu územného plánu je navrhnuté rekonštruovať nevhodne vedené vzdušné vedenie a nahradiť ho káblovým vedením uloženým v zemi v ZUO. Návrh územného plánu rešpektuje ochranné pásmo 22 kV elektrického vedenia v šírke 10 m na obe strany, a nenavrhuje v týchto ochranných pásmach žiadnu výstavbu. V rámci návrhu územného plánu nie je v ňom riešené umiestňovanie nových základňových staníc mobilnej siete a nie sú navrhnuté žiadne iné zdroje žiarenia. Z hľadiska prírodných zdrojov žiarenia, najmä prírodného radónového žiarenia, ktoré môže prípadne prenikať z podlažia do stavby, je dôležité použiť správne stavebné materiály, ktoré eliminujú negatívne dopady radónového pozadia.

B.II.6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

Významné terénne úpravy v riešenom území budú súvisieť so stavbami väčšieho rozsahu. Takýmito sú najmä nové dopravné trasy. V riešenom katastrálnom území návrh územného plánu preberá a zakresľuje stavbu cestného prepojenia Kamienka – Litmanová v zmysle ÚPN PSK (2019), navrhuje tiež preložku cesty III/3128 mimo ZUO a výstavbu úzkokoľajnej železnice. Tieto stavby si primerane členitosti konkrétneho dotknutého územia vyžadujú úpravy terénu - napr. násypy, zárezy, premostenia. Iné významné terénne úpravy, ani iné podstatné zásahy do krajiny nie sú navrhované. V súvislosti s realizáciou výstavby v rámci navrhovaných funkčných plôch a ostatných činností, budú realizované rôzne zemné práce a menšie terénne úpravy.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Litmanová a riešené katastrálne územie Litmanová sa nachádzajú v okrese Stará Ľubovňa v Prešovskom kraji. Výmera katastrálneho územia je 1792,0574 ha. Obec Litmanová zo severnej strany hraničí s Poľskou republikou, z východu hraničí s obcou Jarabina (k.ú. Jarabina) a zo západu s obcou Kamienka (k.ú. Kamienka). Obe susedné obce sa tiež nachádzajú v okrese Stará Ľubovňa.

Za územie dotknuté návrhom riešenia územného plánu (riešené územie) je v tejto Správe o hodnotení považované katastrálne územie Litmanová.

C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

C.II.1. Horninové prostredie – geologická charakteristika riešeného územia, inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia

Geologická charakteristika riešeného územia. Katastrálne územie Litmanová je v severnej časti dominantne budované geologickou jednotkou – flyšové pásmo vonkajších Karpát; skupina - oravskomagurská a krynická tektonicko – litofaciálna jednotka; útvar – paleogén. Geologická jednotka je tvorená stredno- a hrubovrstvovitými pieskovecami s muskovitom a drobnozrnnými zlepenkami s polohami ílovcov (spodný až stredný eocén).

Južná časť katastrálneho územia je tvorená geologickou jednotkou - bradlové pásmo; útvar – mezozoikum a paleogén. Táto geologická jednotka je tvorená flyšovými vrstvami s pieskovecami, ílovcami a zlepenkami. V rámci tejto jednotky vystupujú ostrovy čorštýnskeho súvrstvia tvorené škvŕnitými vápencami, krinoidnými a hľuznatými vápencami. Z hľadiska tektoniky severnú časť katastrálneho územia tvorí magurský príkrov a južná časť neoalpínskym štruktúrne modifikované jednotky bradlového pásma, kde vystupujú jursko-spodnokriedové komplexy vo forme bradiel.

Inžiniersko-geologické vlastnosti riešeného územia. Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie celé riešené územie patrí do typu rajónu predkvartérnych hornín. Severná časť katastrálneho územia je súčasťou rajónu pieskovcovo -zlepencových hornín (Sz), stredná časť je súčasťou rajónu vápencovo-dolomitických hornín (Sv) a južnú časť katastrálneho územia je súčasťou rajónu flyšoidných hornín.

Kvartérny pokryv tvorí nesúvislý pokryv na sedimentoch vonkajšieho flyšového pásma a nesúvislý pokryv na horninách bradlového pásma. V rámci flyšového pásma sú deluviálnymi sedimentmi nečlenené hlinito kamenité a piesčito-kamenité sedimenty. V dolinných nivách s tokmi a nivných kužeľoch kvartérnymi sedimentmi sú fluvialne nivné humózne hliny, hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny.

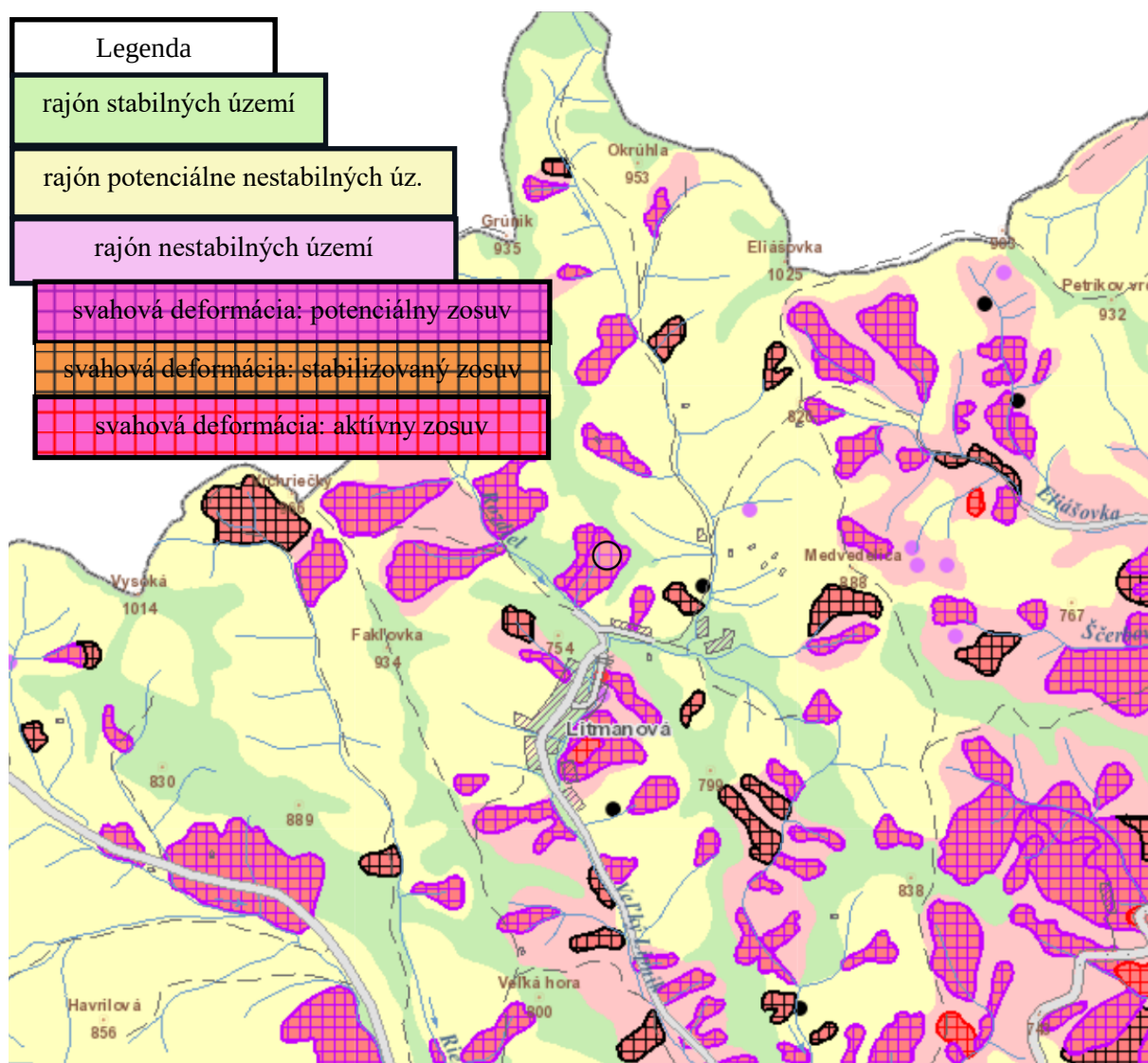
Odolnostný potenciál hornín vo vzťahu k inžiniersko- geologickej rajonizácii sa výrazne prejavuje v obraze krajiny, v jej morfológii a vo vlastnostiach reálnych i potenciálnych geodynamických javov.

Geodynamické javy (zosuvy, seizmicita, erózia).

Svahové deformácie - zosuvy. Nestabilné územia a svahové deformácie všeobecne negatívne ovplyvňujú možnosti využitia územia pre stavebné účely. Riešené katastrálne

územie Litmanová zo širšieho geografického hľadiska leží prevažne v rajóne potenciálne nestabilných území a nestabilných území. Podľa dostupných internetových informácií Štátneho geologického ústavu D.Štúra (Register svahových deformácií) sa tu nachádza množstvo evidovaných svahových deformácií (viacero potenciálnych zosuvov a jeden aktívny zosuv). Tieto sa nachádzajú na plochách potenciálne nestabilných, na svahoch so sklonom 10° a viac stupňov (Zdroj: <https://app.geology.sk/geofond/zosuvy/>). Vyskytujú sa na svahoch so zmiešanými a suťovými zeminami, v elúviách alebo na plochách so striedaním skalných a poloskalných hornín. Prírodnou príčinou vzniku deformácie sú klimatické faktory a bočná hĺbková erózia/abrázia alebo i podzemné vody (svahy s výskytom mokrín) a antropogénnou príčinou býva spravidla podkopanie svahu.

Obrázok č.3 Mapa stability svahov a svahových deformácií(výrez), k.ú. Litmanová

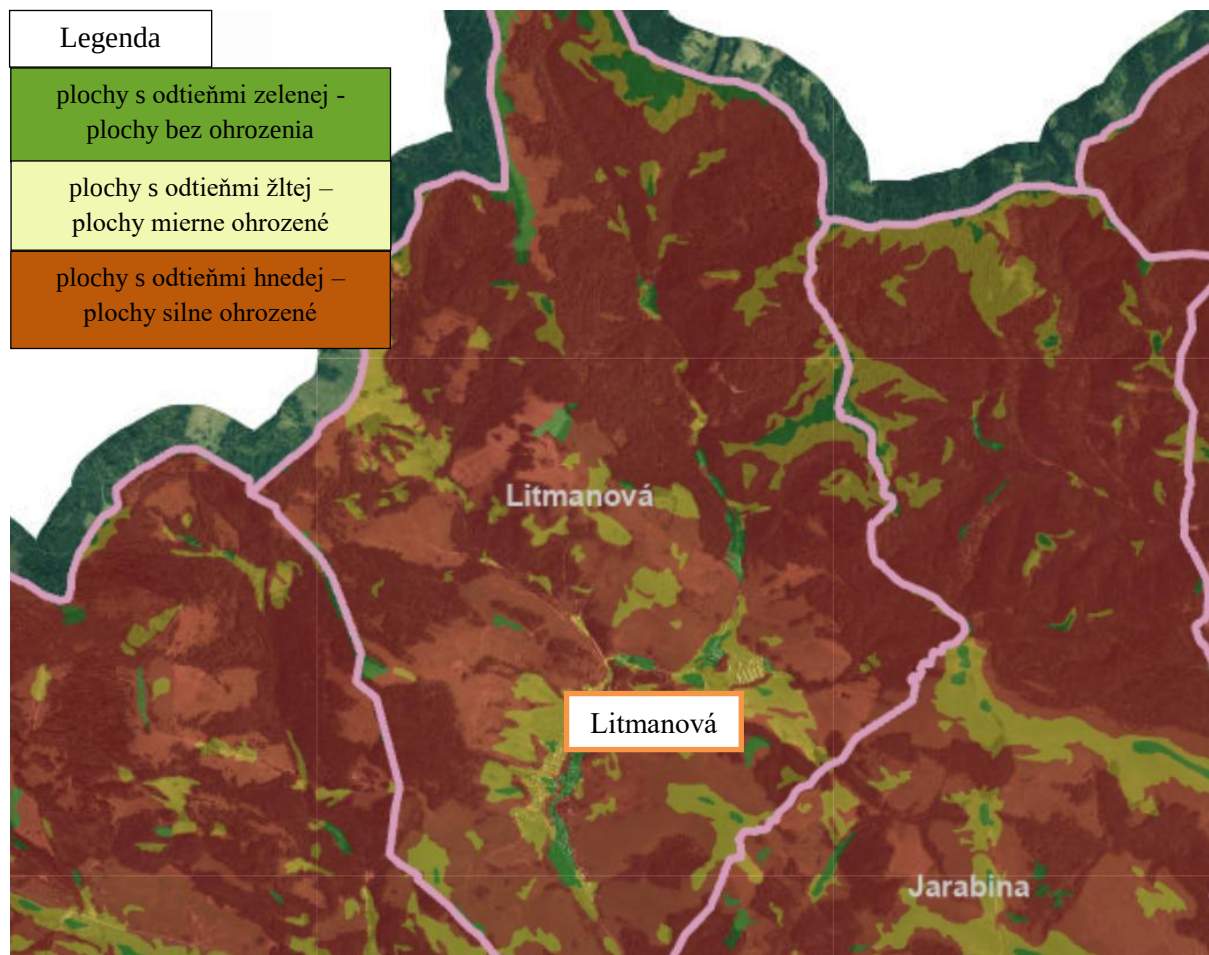

Zdroj: <https://apl.geology.sk/mapportal/img/pdf/geofond/>

Erózia. V riešenom katastrálnom území Litmanová sa nachádzajú územia potenciálne ohrozené vodnou eróziou. Nevyskytujú sa tu územia ohrozené veternou eróziou. Faktory ovplyvňujúce vznik, priebeh a intenzitu vodnej erózie predstavujú kombináciu prírodných a človekom ovplyvnených podmienok. Vodnú eróziu podmieňujú nadmorská výška, množstvo a intenzita zrážok, povrchový odtok, sklon reliéfu, dĺžka a tvar svahu, hustota

vegetačného krytu spôsob využívania a obhospodarovania pozemku. Riešené územie patrí na veľkej časti k územiu mierne až silne ohrozenému vodnou eróziou. Len veľmi malé plochy, spravidla v alúviách predstavujú územia bez ohrozenia vodnou eróziou.

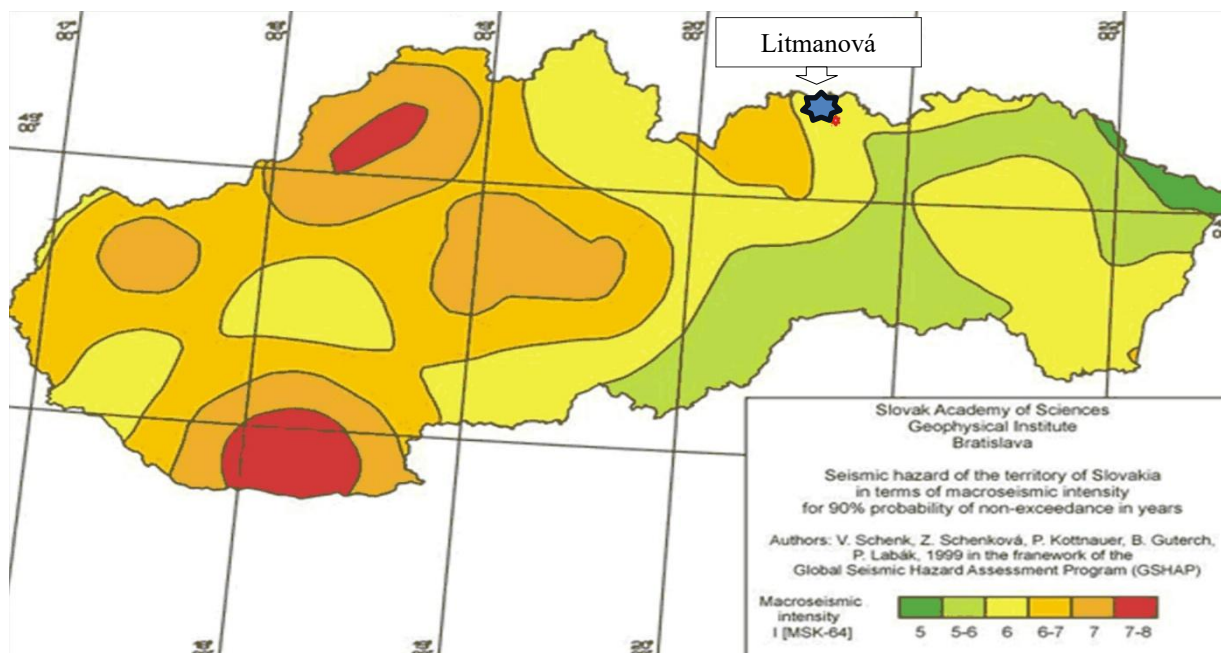
Obrázok č.4 Potenciálna ohrozenosť pôdy vodnou eróziou (2025) – časť k.ú. Litmanová

Zdroj: <https://gsaa.mpsr.sk/2024/>

Seizmicita. Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v katastrálnom území Nižné Ružbachy makroseizmická intenzita pohybuje pri hodnote 6° MSK-64. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží (pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov, t.z. pre periódu návratnosti 475 rokov) sa pohybuje v intervale 1,00 – 1,29 m.s⁻².

Obrázok č.5 Mapa seizmického ohrozenia územia Slovenska v hodnotách makroseizmickej intenzity pre 475 ročnú návratovú periódu.

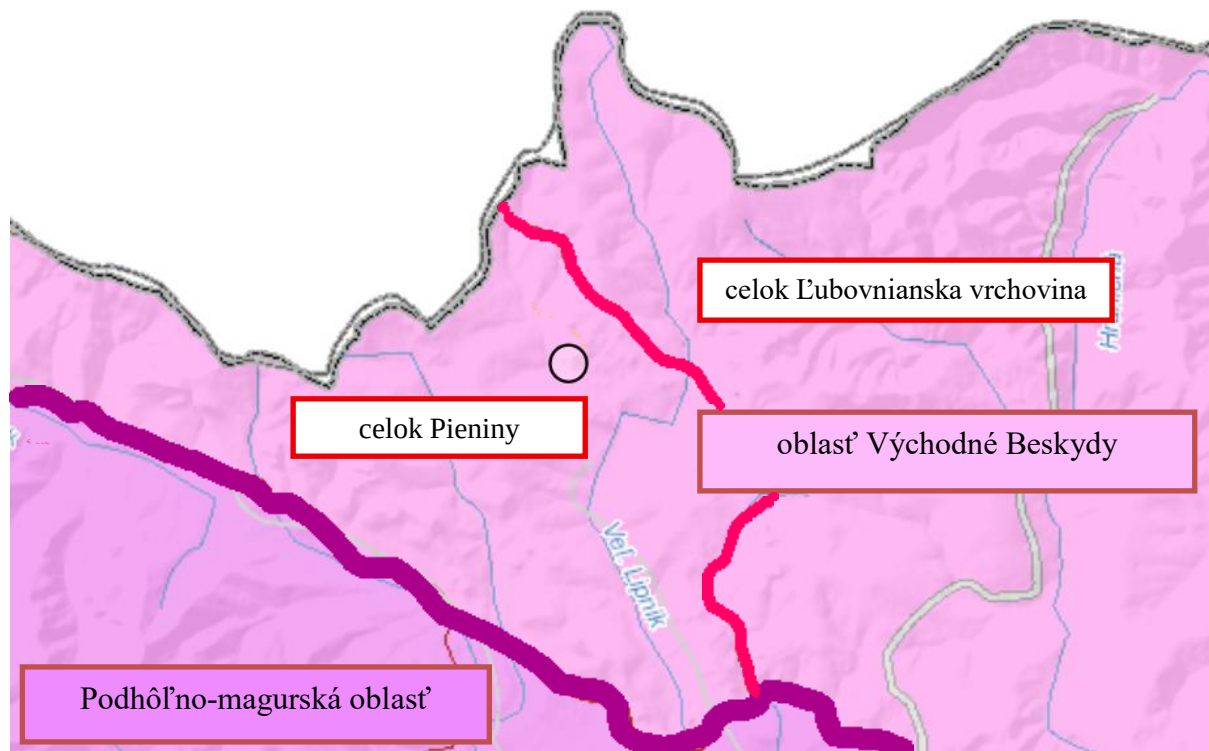

Zdroj: https://www.seismology.sk/Maps/images/intenzity475-sk_orig.gif

Geomorfologické jednotky a geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia územia (Kočícký, Ivanič) celé katastrálne územie Litmanová patrí do provincie Západných Karpát a subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, oblasť Východné Beskydy, ktoré sa členia na dva celky.

Obrázok č.6. Geomorfologické členenie Slovenska (Kočícký, Ivanič)

Zdroj: <https://app.geology.sk/temapy/>

Z hľadiska geomorfologických pomerov sa v katastrálnom území nachádza eróznodendračný reliéf a jeho tri základné typy. Takmer v celom riešenom území je vrchovinový reliéf, okrem SV časti katastrálneho územia, kde je hornatinový reliéf a v JV časti je planačno-rázsochový reliéf.

Ložiská nerastných surovín. V katastrálnom území Litmanová nie sú evidované žiadne ložiská vyhradených nerastov ani ložiská nevyhradených nerastov, ktoré sú vhodné pre potreby a rozvoj národného hospodárstva (tzv. výhradné ložiská) a teda nie sú tu určené žiadne chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory. Nie sú tu evidované návrhy prieskumných území, určené prieskumné územia, ani staré banské diela ani významné lomy. Najbližším dobývacím priestorom je dobývací priestor Kamienka, kde sa ťaží stavebný kameň – vápenec.

Stav znečistenia horninového prostredia. Znečistenie horninového prostredia nie je známe a ani sa nepredpokladá. V rámci riešeného katastrálneho územia nie sú evidované žiadne environmentálne záťaž v zmysle Informačného systému environmentálnych záťaž (IS EZ), ktoré by mohli priamo spôsobovať znečistenie horninového prostredia.

V katastrálnom území Litmanová nie sú tiež umiestnené žiadne monitorovacie sondy Štátnej hydrologickej siete kvality podzemných vôd Slovenska. Najbližšia sonda je lokalizovaná v obci Hniezdne na monitorovanie podzemných vôd kvartéru (základný typ monitoringu – napr. základný fyzikálno-chemický rozbor, stopové prvky).

V susednej obci je v Informačnom systéme environmentálnych záťaž evidovaná pravdepodobná environmentálna záťaž (EZ) a vo vzdialenejších, južne situovaných územiach sú evidované ďalšie environmentálne záťaž. Najbližšou environmentálnou záťažou je environmentálna záťaž v obci Jarabina. Ide o pravdepodobnú EZ – „SL (002)/ Jarabina – sklad agrochemikálií“ (v objekte bývalého areálu poľnohospodárskeho družstva).

C.II.2.Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Klimatické pomery

Klimatické pomery sú všeobecne výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonálnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.

Celé katastrálne územie Litmanová patrí do chladnej oblasti, klimatický okrsok C1 - mierne chladný, veľmi vlhký, s klimatickými znakmi: priemerná júlová teplota 12° C - 16 °C; priemerná januárová teplota nižšia ako - 5° C až - 6°C, počet vykurovacích dní v roku 280 – 320; počet dní so snehovou pokrývkou 100 – 140. Priemerná ročná teplota vzduchu 4° C - 6°C.

Priemerné ročné úhrny zrážok je medzi 800 - 1000 mm. Maximum mesačných úhrnov zrážok: medzi 300 - 400 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou: medzi 100–140, priemerný ročný počet dní s hmlou v podhorských až horských svahových polohách: 20 – 50 dní.

Poznámka: V súvislosti s klimatickými zmenami v posledných rokoch sú vyššie uvedené údaje z roku 2002 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002)viac-menej orientačné a nemusia byť absolútne hodnoverné.

Najbližšie klimatologické stanice u vo vzťahu k riešenému územiu sú stanica v Podolínci a stanica v Červenom Kláštore.

C.II. 3. Ovzdušie

V riešenom katastrálnom území Litmanová nie je zriadená monitorovacia stanica kvality ovzdušia, preto nie je možné uviesť hodnoty imisného znečistenia ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami. Najbližšia monitorovacia stanica v rámci Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSK) je až v okrese Kežmarok v Starej Lesnej.

Obec Litmanová je plynofikovaná. Polutanty pochádzajú predovšetkým z dvoch zdrojov - zo spaľovania pevných palív v lokálnych kúreniskách a tiež z mobilných zdrojov znečistenia, najmä z motorových vozidiel cestnej dopravy. V roku 2021 bolo evidovaných v Litmanovej 78 domov/bytov na tuhé palivo a 133 s vykurovaním na plyn. Obcou prechádza pozemná komunikácia cesta III. triedy č. 3128. Z hľadiska funkčnej klasifikácie ide o cestu podregionálneho významu, ktorá má nízke dopravné zaťaženie.

Na základe matematického modelovania znečistenia ovzdušia, sú v okrese Stará Ľubovňa vymedzené rizikové obce (obce so zhoršenou kvalitou ovzdušia) určené metódou integrovaného posúdenia pre rok 2024 pre tuhú znečisťujúcu látku – PM₁₀ a PM_{2,5}. (Poznámka: ide o drobné častice alebo kvapôčky s aerodynamickým priemerom menším ako 10 µm, resp. 2,5 µm, môžu byť v tuhej aj kvapalnej podobe.) Pre tieto rizikové obce, kde nadmerné znečistenie ovzdušia vychádza z vysokých emisií z lokálneho vykurovania najmä tuhým palivom (biomasou a uhlím) a zo zhoršených rozptylových podmienok, je určený rizikový stupeň 1 – 3, pričom 3 je najvyšší rizikový stupeň. Na základe takéhoto matematického modelovania nebola pre rok 2024 obec Litmanová určená ako riziková obec a ako rizikové neboli určené ani obce susediace s riešeným územím. (Zdroj: <https://www.shmu.sk/sk/?page=2873>). V celom okrese Stará Ľubovňa nebol pre žiadnu obec ani v roku 2023 a ani v roku 2024 určený 3 – najvyšší rizikový stupeň.

V riešenom katastrálnom území sa nenachádzajú stredné a veľké zdroje znečisťovania ovzdušia a je podstatné, že riešené územie sa nachádza v značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na nadregionálnej a republikovej úrovni.

C.II.4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové vody.

Z hľadiska hydrologického členenia patrí riešené katastrálne územie Nižné Ružbachy k úmoriu Baltského mora.

Toky v riešenom katastrálnom území patria do povodia Popradu (hlavné povodie: Visla 3-00-00; čiastkové povodie: Dunajec a Poprad 3-01; úseku povodia rieky Poprad: Poprad od Ľubice po štátnu hranicu 3-01-03). Správu tokov vykonáva Povodie Hornádu, odštepny závod Košice.

Hlavnú hydrologickú os riešeného územia vytvára drobný vodný tok Veľký Lipník (identifikátor toku: 19701; vodohospodársky /VH/ identifikátor toku: 3-01-03-812), tečúci zo severu na juh cez celé katastrálne územie (vrátane zastavaného územia).

Potok Veľký Lipník má v katastrálnom území Litmanová niekoľko ľavostranných a pravostranných prítokov v 4 základných hydrologických povodiach (HCP).

Najväčším pravostranným prítokom toku Veľký Lipník je drobný vodný tok Rozdiel (identifikátor toku: 19743; VH identifikátor toku: 3-01-03-830), ktorý má početné pravostranné a ľavostranné prítoky. V zastavanom území obce sa do Veľkého Lipníka

vlievajú 3 pravostranné bezmenné prítoky. Z ľavej strany sa do toku Veľký Lipník vlieva početné množstvo potokov, ktoré majú svoje krátke prítoky.

Všetky toky v riešenom katastrálnom území patria do oblasti stredohorskej, majú snehovo-dažďový režim odtoku, čo znamená, že najväčšia akumulácia vody je v mesiacoch november až február. Najvyššiu vodnosť majú tieto toky v marci až v máji (s najvyššími prietokmi v apríli) a s najnižšími prietokmi v januári a februári a tiež v septembri a októbri. (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002)

Súčasný stav miestnych vodných tokov

Na tokoch v riešenom území nie sú v sieti SHMÚ zriadené vodomerné stanice za účelom merania hladiny vody, prietoku vody a teploty vody. Najbližšie stanice sú na recipiente Veľkého Lipníka na rieke Poprad.

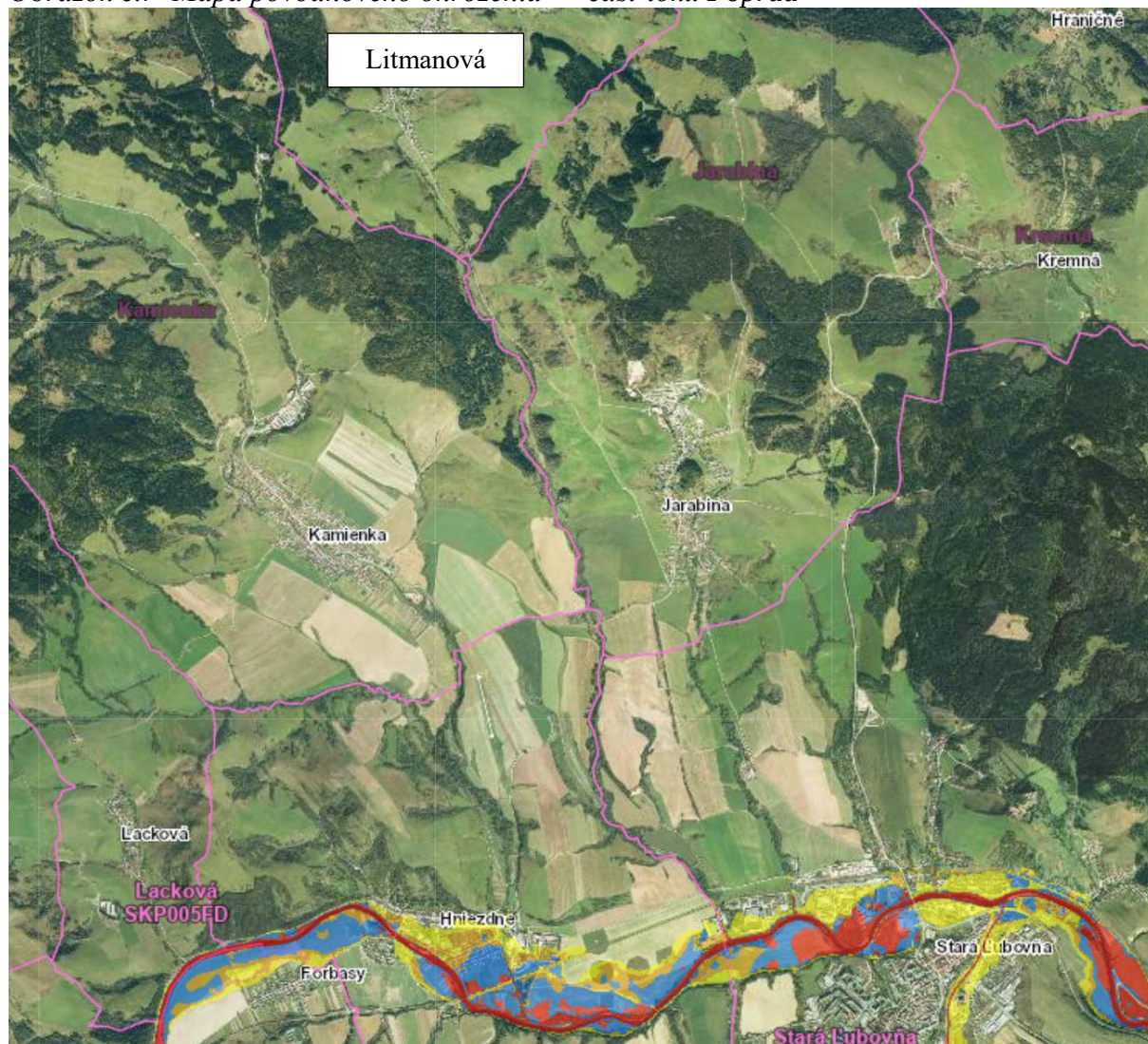
V minulosti boli vybudované úpravy v zastavanom území obce na bezmenných pravostranných prítokoch Veľkého Lipníka, a to v zastavanom území obce na jeho bezmennom prítoku - ID 3-01-03-828 v rkm cca 0,000 - 0,150 (rkm zaústenia cca 8,800) a v zastavanom území obce na jeho bezmennom prítoku - ID 3-01-03-829 v rkm cca 0,200 - 0,300 (rkm zaústenia cca 9,250). Kapacita uvedených úprav nie je dostatočná na odvedenie prietoku Q_{100} ročnej veľkej vody. Ostatné vodné toky pretekajú v prirodzených korytách, kapacita vodných tokov nie je dostatočná na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}). Vzhľadom na hydrologické podmienky k zaplaveniu časti priľahlého zastavaného územia obce dochádza len výnimočne

Pre potok Veľký Lipník nie je vytvorená mapa povodňového ohrozenia ani mapa povodňového rizika. Najbližšie k riešenému územiu sú takéto mapy vytvorené pre riekku Poprad a to i v úseku, v ktorom sa Veľký Lipník vlieva do rieky Poprad. Mapy povodňového ohrozenia vo svojej podstate zobrazujú teoretickú povodeň s potenciálne najväčším odhadovaným rozsahom zaplavenia pri dosiahnutí prietoku s priemernou dobou opakovania raz za 10, 100 a 1000 rokov.

Potok Veľký Lipník je v jeho dolnom úseku prostredím výskytu bobra vodného, ktorý si tu často stavia hrádze, čo má za následok vybrežovanie vody a ohrozovanie okolitých plôch záhrad ako i iných poľnohospodárskych plôch.

Potok Veľký Lipník patrí medzi toky, ktoré sú vhodné pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb v pásme lososovitých rýb v čiastkovom povodí Dunajca a Popradu. Potok je od ústia do vodnej nádrže Vengľiská v k.ú. Hniezdne až po pramene rybárskym revírom „Veľký Lipník“ č. 4 -3160-4-1. Ide o lovný revír, ktorý patrí k lososovitým vodám pstruhovým. Rybársky revír spravuje MO SRZ Stará Ľubovňa. (Zdroj: <https://rybarskyrevir.sk/>). Na potoku nie sú evidované žiadne bariéry brániace migrácii rýb.

Obrázok č.7 Mapa povodňového ohrozenia – časť toku Poprad

Legenda

Zdroj: https://mpt.svp.sk/svp_vmaportal

kategórie celkového ohrozenia			
	1 - reziduálne		3 - stredné
	2 - nízke		4 - vysoké

Podzemné vody a pramene

Katastrálne územie Litmanová je súčasťou hydrogeologického rajónu: „PQ 141 Paleogén Spišskej Magury, Ľubovnianskej vrchoviny a severozápadnej časti Spišsko – Šarišského medzihoria a Pienin“. Určujúcim typom priepustnosti v horninách je puklinová priepustnosť. Hydrogeologickým kolektorom sú pieskovce s polohami zlepencov, pieskovce a ílovce.

Katastrálne územie Litmanová je súčasťou útvaru podzemnej vody v predkvartérnych horninách - Puklinové podzemné vody podtatranskej skupiny a flyšového pásma čiastkového povodia Dunajca a Popradu- kód útvaru SK2004700F, v ktorom je kolektor tvorený striedaním ílovcov a pieskovcov (flyš), slieňovcov. V rámci riešeného územia nie je vymedzený útvar geotermálnej vody.

Priamo v riešenom katastrálnom území sa nachádza viacero prameňov. Najznámejší prameň je „Prameň sv. Jána Krstiteľa“, ktorý vyviera na hore Zvir. Na svahoch v okolí obce sa nachádzajú ďalšie pramene.

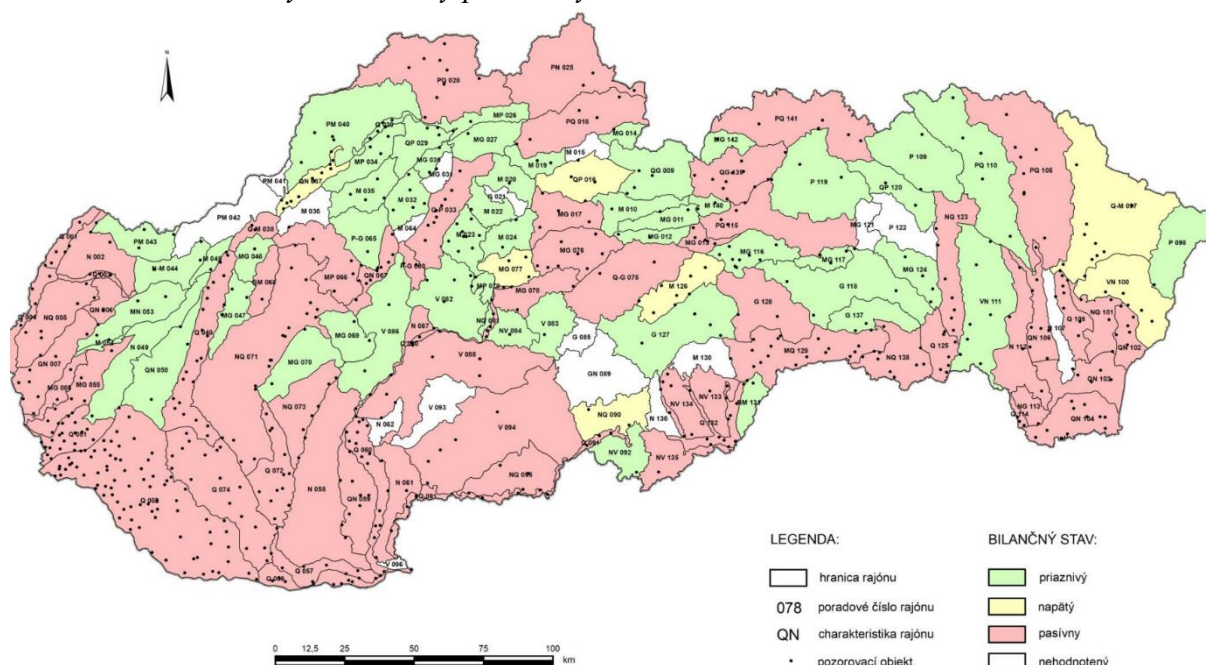
Kvalita povrchových a podzemných vôd

V katastrálnom území Litmanová nie je zriadené odberné miesto sledovania kvality tokov a kvality podzemných vôd.

Bilančné hodnotenie kvality podzemnej vody vykonáva SHMÚ v 8 ukazovateľoch kvality vody: NH_4^+ , NO_3^- , CHSKMn, vodivosť, Cl^- , SO_4^{2-} , TOC, As. Bilančný stav je všeobecne hodnotený 3 stupňami: A – priaznivý $\text{BS} \geq 1.1$ B – napätý $0.9 < \text{BS} < 1.1$ C – pasívny $0.9 \geq \text{BS}$. Výsledný bilančný stav v celom hydrogeologickom rajóne je daný objektom s ukazovateľom s najnepriaznivejším vypočítaným pomerom (najnižším pomerom). V hydrogeologickom rajóne PQ141 je tento stav vyhodnotený ako pasívny (Zdroj: Vodohospodárska bilancia kvality podzemnej vody SR v roku 2023; SHMÚ, december 2024).

Podľa dokumentu Plán manažmentu správneho územia povodia Visly 2. aktualizácia (MŽPSR, 2022) je chemický stav útvaru podzemnej vody SK2004700F za obdobie 2013–2018 hodnotený ako dobrý (zo škály (dobrý/nedosiahnutý dobrý stav)).

Obrázok č. 8 Bilančný stav kvality podzemných vôd na Slovensku v roku 2023

Zdroj: https://www.shmu.sk/File/Hydrologia/Vodohospodarska_bilancia/VHB_kvalita_PzV

V katastrálnom území Litmanová nie je monitorovacie miesto pre kvalitu povrchovej vodoprevádzkované SHMÚ. Najbližšie monitorovacie miesto kvality vody na rieke Popradje až v obci Údol - most na Plavnicu (P089000O; rkm 53,2), v ktorom je však realizované len základné monitorovanie. Ďalším miestom je monitorovacie miesto v obci Čirč (P097000D; rkm 39,00), kde je realizované i prevádzkové monitorovanie. V roku 2023 bol stav na tomto monitorovacom mieste v ukazovateľoch fyzikálno-chemických a hydrobiologických hodnotený nasledovne: chemický stav - dobrý a ekologický stav - priemerný; výsledný stav – bilančne napätý. (Zdroj: Vodohospodárska bilancia kvality povrchovej vody SR v roku 2023; SHMÚ, december 2024).

Podľa dokumentu Plán manažmentu správneho územia povodia Visly 2. aktualizácia (MŽPSR, 2022) je pre potok Veľký Lipník (označený ako útvar povrchovej vody SKP0041) za obdobie 2013 – 2018 ekologický stav vyhodnotený ako dobrý - 2 (zo škály 1-5) a chemický stav vyhodnotený ako dobrý (dobrý/nedosiahnutý dobrý stav).

V riešenom katastrálnom území Litmanová nie sú identifikované žiadne významnejšie zdroje znečistenia pre povrchovú vodu (vodné toky) ani pre podzemnú vodu.

Vodohospodársky chránené územia

Katastrálne územie Litmanová nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) v zmysle zákona č. 305/2018 Z.z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nie je súčasťou zraniteľnej oblasti v zmysle vodného zákona, ktorých zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č.174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

V katastrálnom území Litmanová území nie je určený žiadny tok ako vodohospodársky významný tok alebo vodárensky významný tok v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných. Priamo v riešenom území sa nachádzajú vodárenské zdroje a pásma ich hygienickej ochrany v lokalite V mľaniciach. Tieto zdroje zásobujú obecný verejný vodovod.

C.II.5.Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

V katastrálnom území Litmanová je v kultúre lesná pôda 43,58 % výmery územia a v kultúre poľnohospodárska pôda 53,47% výmery územia.

Pôdne typy, pôdne druhy, vlastnosti pôdy, degradácia a ohrozenie.

V riešenom území sa vyskytuje pôdne druhy – pôdy ľahké (hlinitopiesočnaté), stredne ťažké (piesočnatohlinité, hlinité) a ťažké pôdy (ílovitohlinité). Najčastejšie sa vyskytujú kambizeme a rendziny a ich subtypy. Z hľadiska pôdnych druhov patria kambizeme k ťažkým pôdam. Rendziny sú azonálnym typom pôd a patria spravidla ku stredne ťažkým pôdam.

V severnej časti katastrálneho územia v zalesnených oblastiach prípadne na lúčnych enklávach na zvetraných kyslých až neutrálnych horninách sa nachádzajú predovšetkým kambizeme podzolové (kultizeme podzolové) a kambizeme modálne (kultizemné) kyslé. Sprievodne sa vyskytujú i rankre. Pôdy sú kyslé až výrazne kyslé, zrnitosť stredne ťažké až ľahké, často značne skeletnaté, prevažne stredne hlboké až plytké. Limitujúcimi faktormi pôdnej úrodnosti sú veľmi nízka pôdna reakcia, skeletnatosť, malá hĺbka pôdneho profilu a svahovitosť. Potenciálnymi degradačnými procesmi pôdy v tejto časti územia je acidifikácia. V mapke č. 9 vid' označenie H7.

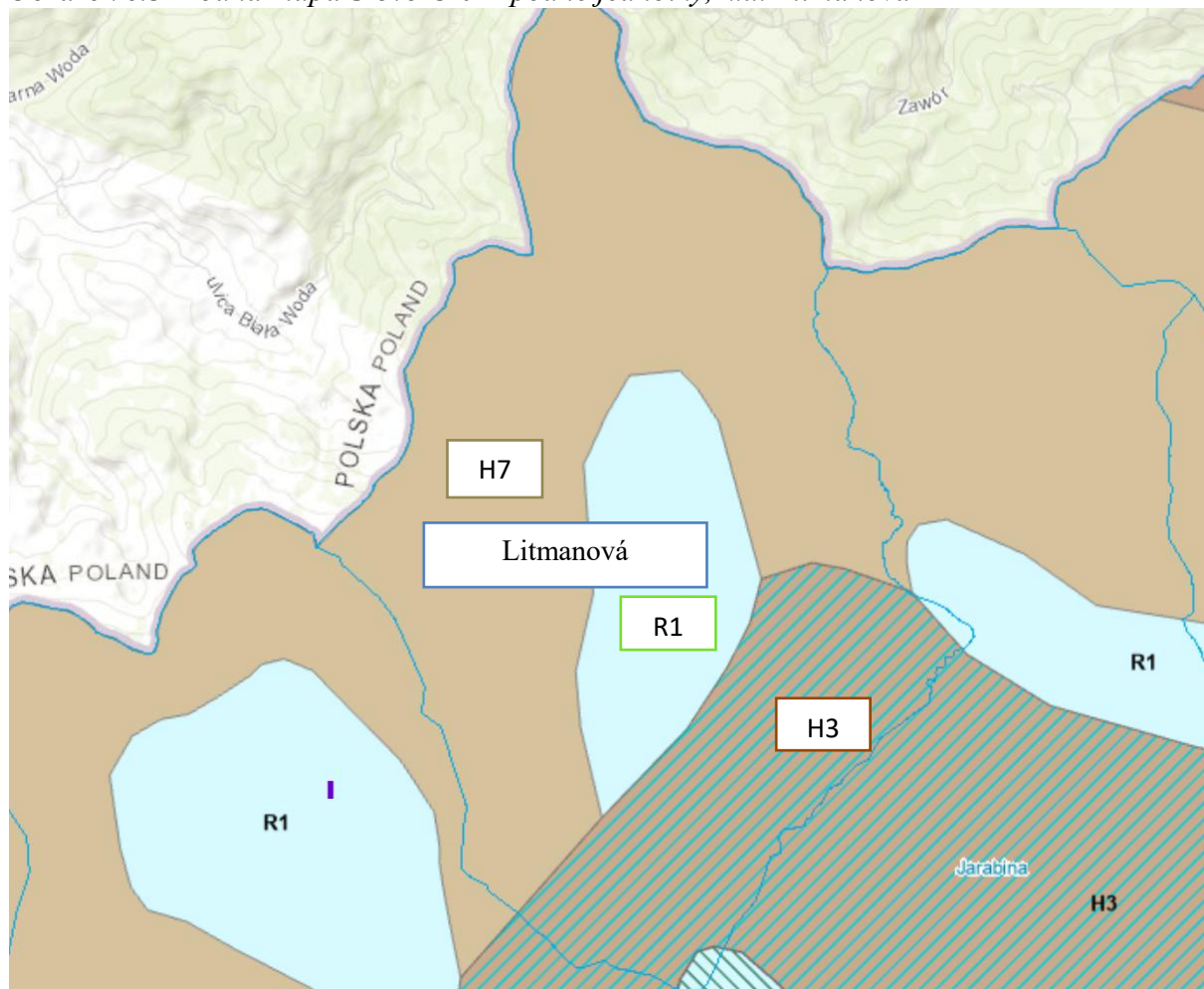
V centrálnej časti katastrálneho územia na pôdotvornom substráte zvetralín pevných karbonátových hornín prevládajú rendziny a kambizeme rendzinové (kultizemné rendzinové), sprievodne sa vyskytujú rendziny sutinové. Pôdy sú s neutrálnou pôdnou reakciou, často značne skeletnaté, prevažne s plytkým pôdnym profilom, s pomaly sa tvoriacim humusom. Limitujúcimi faktormi pôdnej úrodnosti je malý pôdny profil a skeletnatosť. V mapke č. 9 vid' označenie R1.

V južnej časti katastrálneho územia najmä v rámci lesnej pôdy, TTP a menej ornej pôdy sa na zvetralinách silikátovo-karbonátových hornín (flyš) a vápencov vyvinuli kambizeme modálne (kultizemné) nasýtené, sprievodne sa vyskytujú rendziny a pararendziny. Pôdy sú zrnitosť stredne ťažké, skeletnaté, prevažne stredne hlboké, so slabou kyslou až neutrálnou pôdnou reakciou. Limitujúcim faktorom pôdnej úrodnosti je svahovitosť a skeletnatosť. Potenciálnymi degradačnými procesmi pôdy v tejto časti územia sú nepriaznivý vodno – vzdušný režim najmä na pôdach s vyšším zastúpením ílu alebo piesku. Na týchto pôdach za účelom ich ochrany a zlepšenia pôdnej úrodnosti je dôležité nepoužívať vysoké dávky hnojív a pesticídov. V mapke č. 9 vid' označenie H3.

Znečistenie pôdy a degradácia Pôdy v riešenom území sú hodnotené ako pôdy nekontaminované, čisté. V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje organického znečistenia pôdy ani zdroje anorganického znečistenia pôdy.

Degradácia pôdy môže nastať ako výsledok viacerých vplyvov procesov, často i prirodzených procesov, ktoré sú však ľudskou činnosťou zintenzívňované. Najviac rozšíreným degradačným procesom pôdy je erózia. Náchylnosť pôdy na vodnú eróziu je na väčšine riešeného územia v stupni silne ohrozené plochy a v stupni mierne ohrozené plochy.

Obrázok č.9 Pôdna mapa Slovenska - pôdne jednotky, k.ú. Litmanová

Zdroj: <https://portal.vupop.sk/portal/apps>

Bonita pôd

V katastrálnom území Litmanová sa nachádza poľnohospodárska pôda zaradená do 7., 8. a 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ.

V zmysle prílohy č. 2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa v katastrálnom území Litmanová (kód k.ú.: 832944) nachádzajú tieto bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ): 1066245, 1066431, 1066442, 1067433, 1069212, 1069225, 1069242, 1069245, 1069422, 1069432, 1069442, 1069445, 1069512, 1069532, 1070243, 1070423, 1070424, 1070433, 1070523, 1072443, 1078263, 1078462, 1084672, 1090462, na ktoré sa vzťahuje ochrana pred ich nepoľnohospodárskym použitím.

Predmetné BPEJ sú zaradené do kvalitatívnej skupiny BPEJ nasledovne:

- 7. skupina BPEJ: 1066245, 1066431, 1066442, 1067433, 1069212, 1069225, 1069242, 1069245, 1069422, 1069432, 1069442, 1069445, 1069512, 1069532, 1070433,
- 8. skupina PBEJ: 1070243, 1070423, 1070424, 1070523, 1072443,
- 9. skupina PBEJ: 1078263, 1078462, 1084672, 1090462

Poznámka: Kvalita poľnohospodárskej pôdy je vyjadrená kvalitatívnou skupinou 1. až 9. Najkvalitnejšie pôdy patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny.

C.II.6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Flóra a chránené druhy flóry

Podľa fytogeografického floristického členenia (Futák, 1980) riešené územie náleža do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale), do okresu Spišské vrchy.

Podľa fytogeograficko priestorovo vegetačného členenia (Plesník, 2002) celé riešené katastrálne územie patrí do bukovej zóny, flyšovej oblasti, okresu Ľubovnianska vrchovina, Čergov, Busov. Podľa lesných vegetačných stupňov patrí riešené územie do výškových stupňov: bukového stupňa (od 400 – do 800 m n.m.) a jedľovo-bukového stupňa (od 500 do 1000 m n.m.). V rámci týchto vegetačných stupňov sa vyskytujú najmä živné jedľové bučiny a tiež kyslé jedľové bučiny, kyslé jedľovo-bukové smrečiny, kamenité jedľové bučiny.

Súčasná charakteristika lesov v druhovom zložení je (až na výnimky) veľmi podobná potenciálnej prirodzenej vegetácii. Súčasný lesy patria najmä k bukovým a jedľovo-bukovým lesovom s prevahou listnatých drevín – dominujú buk lesný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*), smrek obyčajný (*Picea excelsa*) a tiež borovica lesná (*Pinus sylvestris*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*).

V katastrálnom území Litmanová lesné pozemky zaberajú výmeru 781,04ha (43,58%).

Chránené druhy rastlín. V katastrálnom území Litmanová sa nachádzajú biotopy chránených druhov rastlín, ktorých výskyt je evidovaný najmä v chránenom území - SKUEV0339 Pieninské bradlá, na plochách prírodných biotopov a prvkov ÚSES. Viď aj nižšie uvedenú kapitolu C.II.8.

Nelesná drevinová vegetácia (NDV). Líniovú prirodzenú nelesnú drevinovú vegetáciu predstavuje v krajine sprievodná a brehová vegetácia tokov, ciest, medzí a stromoradia. Nelesná drevinová vegetácia je tiež v podobe enkláv v rámci poľnohospodárskej pôdy, na medziach, erózných brázdach, v depresiách.

Invázne druhy rastlín. Výskyt invázných druhov rastlín v riešenom katastrálnom území Litmanová podľa mapového prehliadača Štátnej ochrany prírody SR je zaznamenaný na viacerých miestach: napr. evidovaný výskyt duhu zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis* L.), pohánkovec (*Fallopia* sp.), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*). V okolitých blízkych i vzdialenejších obciach je zaznamenaný výskyt i ďalších druhov invázných rastlín. napr. v obci Lacková - zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea* Ait), v obciach Lacková, Medzibrod - javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*).

Prírodné biotopy národného a európskeho významu

V riešenom území štátna ochrana prírody registruje viacero plôch s výskytom prírodných biotopov európskeho a národného významu, ktoré patria k biotopom lesným, trávinnobylinným a biotopom tečúcich riek.

V katastrálnom území Litmanová sú evidované lesné biotopy v lesnatých častiach katastrálneho územia:

Kyslomilné bukové lesy(Ls5.2, kód Natura 2000:9110). Ide najmä o nezmiešané bukové a zmiešané smrekovo-jedľovo-bukové lesy. Krovinné a bylinné poschodie je chudobné na rastlinstvo, pričom sú to druhy, ktoré znášajú zakyslenie pôdy.

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls5.1, kód Natura 2000: 9130).V biotope dominujú buk lesný (*Fagus sylvatica*) a jedľa biela (*Abies alba*), s prímесou javora horského (*Acer platanoides*). Porasty sú bohaté na druhové zloženie bylinnej i krovinevej etáže. Na Slovensku je tento lesný biotop pomerne rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle však patrí medzi vzácne biotopy.

Obrázok č.10 Lokalizácia trvalých monitorovacích lokalít – biotopových v k.ú. Litmanová

Zdroj: <https://maps.sopsr.sk/mapy/>

Pozdĺž Litmanovského potoka sa zachovali úseky s lesným biotopom, ktorý sa vyskytuje spravidla pri vodných tokoch:

Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (Ls1.3, kód Natura 2000: 91E0*). Biotop je tvorený jaseňom štíhlým (*Fraxinus excelsior*) a jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*). Biotop je ohrozený, pretože alúviá tokov sa využívajú na poľnohospodárske účely. Ich degradáciu spôsobuje i šírenie inváznych druhov.

V nive potoka Veľký Lipník sa vyskytujú tiež sladkovodné biotopy tečúcich vôd:

Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia so *Salix elaeagnos* (Br 2, kód Natura 2000: 3240). Biotop je tvorený krovinatými spoločenstvami, kde dominujú vrby, ojedinele sú primiešané i iné dreviny. Majú pestré bylinné poschodie. Biotop je relatívne málo ohrozený.

V riešenom území sa na poľnohospodárskej pôde nachádzajú plochy prirodzených a poloprirodzených travinno-bylinných biotopov európskeho významu **Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód Natura2000: 6510)**. Na Slovensku je tento biotop rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle však patrí medzi vzácne biotopy. Obyčajne sú to jedno až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblových, krmovinársky hodnotných tráv. Vyskytujú sa od vlhkých stanovišť až po suchšie stanovišťa, sú druhovo bohaté (druhovú bohatosť však závisí od spôsobu a intenzity obhospodarovania).

K ďalším travinným biotopom, ktoré sa v riešenom území vyskytujú patria:

- **Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží** (dôležité stanovišťa Orchideace) (Tr1, kód Natura2000: 6210);
- **Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bazických substrátoch zväzu *Alyso-Sedionalbi*** (Pi5, kód Natura2000: 6110);
- **Horské kosné lúky**(Lk2, kód Natura 2000: 6520);
- **Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte** (Tr8, kód Natura2000: *6230);
- **Vysokobylinné spoločenstvá** (Al5,Br6, Br7, Lk5, kód Natura 2000:6430).

Zo skalných biotopov sa vyskytuje:

- **Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou** (Sk 1, kód Natura2000: 8210).

Takmer všetka poľnohospodárska pôda mimo hraníc zastavaného územia obce Litmanová je v rámci LPIS rozdelená na diely pôdnych blokov (DPB). Katastrálne územie Litmanová je súčasťou lokality LPIS s názvom „Kamienka“ (štvorec 10x10 km) a obec Litmanová je zaradená medzi znevýhodnené oblasti - „horské oblasti H1“, t.j. územia s nadmorskou výškou 600 - 700 m. Trvale trávne porasty sú na viacerých DPB v katastrálnom území Litmanová sú zaradené medzi biotopy skupiny B – Mezofilné trvale trávne porasty a prijímateľ podpory pre biotopy je povinný dodržiavať podmienky kosenia, pasenia, košarovania, mulčovania a aplikácie hnojív podľa druhu biotopu. Užívateľmi dielov pôdnych blokov sú rôzne subjekty, najväčší podiel má Roľnícke družstvo „Majdan“ Litmanová, užívateľmi sú tiež viacerí samostatne hospodáriaci roľníci.

Fauna a chránené druhy fauny

Podľa regionálneho členenia fauny Slovenska (Čepelák, 1980) riešené územie je zaradené do provincie listnatých lesov Karpát, subprovincia Západokarpatská, obvod horskej fauny.

Podľa zoogeografického členenia terestrického biocyklu (Jedlička – Kalivodová, Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie je začlenené do provincie listnatých lesov, do podkarpatského úseku.

Živočíchy trvalo i dočasne (sezónne) žijúce alebo migrujúce v riešenom katastrálnom území môžeme v hrubých rysoch rozdeliť podľa toho, aké prírodné, prípadne poloprirodné alebo človekom pozmenené a vytvorené prostredie obsadzujú, medzi druhy lesné, stepné, prechodového typu, vodné a pri vode žijúce a urbánne.

Urbánne druhy, svojim spôsobom života sú naviazané na viac alebo menej urbanizované prostredie (vrabec domový – *Passer domesticus*, žltouchvost domový – *Phoenicurus ochruros*, belorítka domová – *Delichon urbica*, zriedkavejšie lastovička domová – *Hirundo rustica*), potravnú bázu nachádzajú aj v poľnohospodárskej krajine. Na urbánne prostredie sa viaže i bocian biely (*Ciconia ciconia*) a v zastavanom území obce bolo v minulosti evidované jeho hniezdenie na hniezdnej podložke na komíne.

Z významných druhov v lesnom prostredí (vrátane ekotónového pásma lesa) sú v riešenom území z cicavcov evidované napr. jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*), piskor obyčajný a malý (*Sorex araneus*, *Sorex minutus*), veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), plch lesný (*Dryomys nitedula*), plch sivý (*Glis glis*), plšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*), vlk dravý (*Canis lupus*) – pohybuje sa v širšom geografickom priestore, líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), medveď hnedý (*Ursus arctos*) – pohybuje sa v širšom geografickom priestore, hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), mačka divá (*Felis sylvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), diviak lesný (*Sus scropha*), jeleň lesný karpatský (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

Lesná i poľnohospodárska krajina a vodné toky v riešenom katastrálnom území Litmanová sú bohaté na vtáacie druhy (chrapkáč poľný, prepelica poľná, sova dlhochvostá, strakoš sivý, haja červená, orol skalný, orol krikľavý, kuvičok vrabčí, pôtik kapcavý, včelár lesný, kaňa popolavá). Vid' i nižšie uvedenú časť C.II., kapitola 8, kde sú uvedené konkrétne chránené druhy avifauny vyskytujúcej sa v chránených územiach a v prvkoch ÚSES. Viaceré vtáacie druhy žijúce v lesných porastoch alebo na ich okrajoch majú svoje lovné biotopy v poľnohospodárskej krajine. Všetky voľne žijúce druhy vtákov sú na Slovensku chránené.

Migračné biokoridory živočíchov

Katastrálne územie Litmanová vzhľadom k sústredenej relatívne kompaktnej zástavbe v údolí tokov poskytuje v krajine mimo zastavaného územia priestor pre migráciu živočíchov. Významným migračným priestorom sú lesné porasty geomorfologických celkov Pienin a Ľubovnianskej vrchoviny. Poľnohospodárska pôda najmä lúčne porasty a mozaikovite rozložená drevinová vegetácia pozdĺž tokov, v remízkach, na medziach, v erózných ryhách vytvára tiež priestor pre migráciu živočíchov.

Podľa návrhu Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Stará Ľubovňa z roku 2019(SAŽP, ESPRIT, s.r.o.), ktorý nie je do t.č. schválený (ďalej tiež i „návrh RÚSES okresu Stará Ľubovňa“) sú v katastrálnom území Litmanová vymedzené nasledovné biokoridory, ktoré plnia i funkciu migračných koridorovfauny:

- regionálny biokoridor Veľký Lipník –RBk1;terestricko – hydrický;
- regionálny biokoridor Jarabinské tiesňavy - RBk7;terestrický;
- regionálny biokoridor Eliášovka – Veľký Lipník RBk10;terestricko - hydrický.

Z cicavcov dlhšie migračné koridory využívajú predovšetkým vlk dravý (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a niektoré kopytníky. Urbanizované územie obce Litmanová a cesta III. triedy v riešenom katastrálnom území nie sú považované za významné problémové migračné bariéry pre veľké šelmy v rámci diaľkových migračných trás (cez Pieniny a Ľubovniansku vrchovinu) v Karpatskom ekoregiónu. Kritickým úsekom v tejto migračnej trase je cesta I. triedy č. 68, mimo riešeného katastrálneho územia Litmanová, ktorá vedie cez k.ú. Hraničné a Mníšek nad Popradom na hraničný prechod s Poľskom (Zdroj: <https://www.konektivitaokrajiny.sk/mapy/>).

Cestný dopravný koridor cesty III/3128, ktorý vedie do obce Litmanová, je hodnotený ako dopravný koridor, na ktorom sa vo vzťahu ku krátkym migráciám, nachádzajú určité problematické úseky vo vzťahu k migrácii živočíchov a ich stretu s motorovými vozidlami (Zdroj: <https://maps.sopsr.sk/>). Všeobecne špecifickým problémom vo vzťahu k cestnej doprave sú migrácie obojživelníkov z lesných porastov k vodnej ploche predovšetkým v čase rozmnožovania. Z hľadiska migrácie vodných živočíchov, resp. živočíchov naviazaných na

vodu ako tečúce médium a sprievodnú vegetáciu toku sú dôležité nielen tok Veľký Lipník ale i všetky jeho prítoky. Na tokoch nie sú evidované migračné bariéry. Tok Veľký Lipník a jeho prítoky sú migračnou trasou pre bobra vodného, ktorý si na tokoch stavia bobrie hrádze.

Z hľadiska vzťahov k územnému plánu podstatné sú migračné trasy živočíchov, ktoré riešené územie využívajú k relatívne krátkym migráciám v súvislosti s vyhľadávaním potravy, potravinovej bázy a v súvislosti s pudom rozmnožovania. Niektoré druhy pri krátkych a príležitostných migráciách (najmä za potravou) využívajú aj, alebo len poľnohospodársky typ krajiny s možnými úkrytmi (srnec lesný, diviak lesný, mačka divá – v koridoroch brehových porastov, líška hrdzavá a i.). Medzi takéto refúgiá patria rozptýlené enklávy s drevinovou vegetáciou pozdĺž vodných tokov, v remízkach a medziach na poľnohospodárskej pôde.

Obrázok č.11 Jadrové územia a biokoridory veľkých šeliem (výstup projektu ConnectGreen)

Zdroj: <https://www.konektivita.krajiny.sk>

C.II.7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

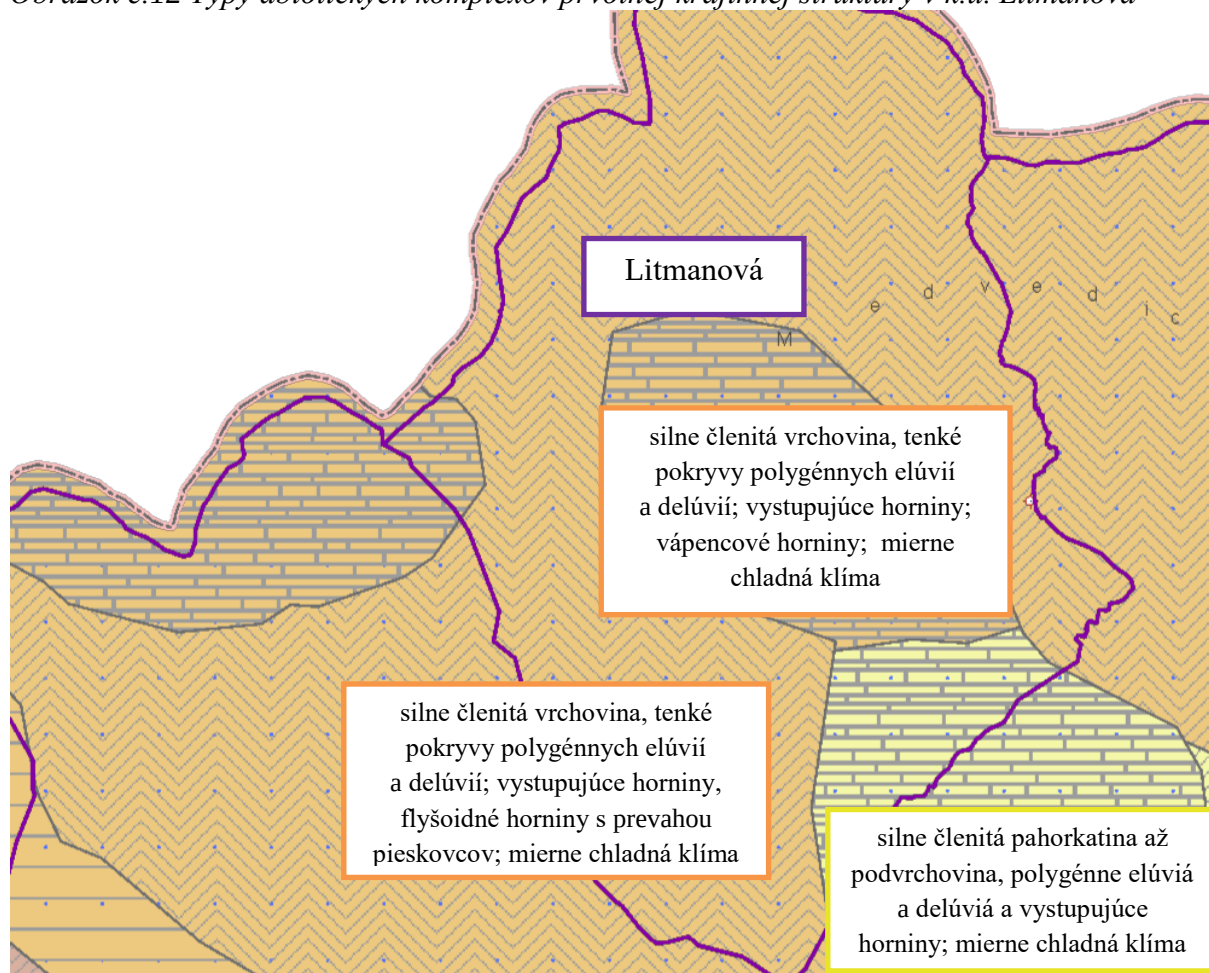
Prvotná krajinná štruktúra

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj geomorfologické pomery a podmienila vznik morfologických a morfometrických typov reliéfu a jeho členitosti v riešenom katastrálnom území Litmanová. Prvotná krajinná štruktúra je vyjadrená rôznymi typmi abiotických komplexov v katastrálnom území Litmanová (viď obrázok č.12).

Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra na základe geomorfologických pomerov územia je formovaná charakterom historického osídlenia a historickým a súčasným spôsobom využívania krajiny. Pri porovnávaní zmien v dotknutom území na základe ortofotomáp z roku 1950 a rokov 2020-2022 je možné všeobecne konštatovať, že krajinná štruktúra dotknutého územia sa mení v priebehu rokov najmä spôsobom obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, zmenou plochy urbanizovaného územia a zmenou plochy porastenej nelesnou drevinovou vegetáciou.

Obrázok č.12 Typy abiotických komplexov prvej krajinej štruktúry v k.ú. Litmanová

Zdroj: <https://app.sazp.sk/atlassr/>

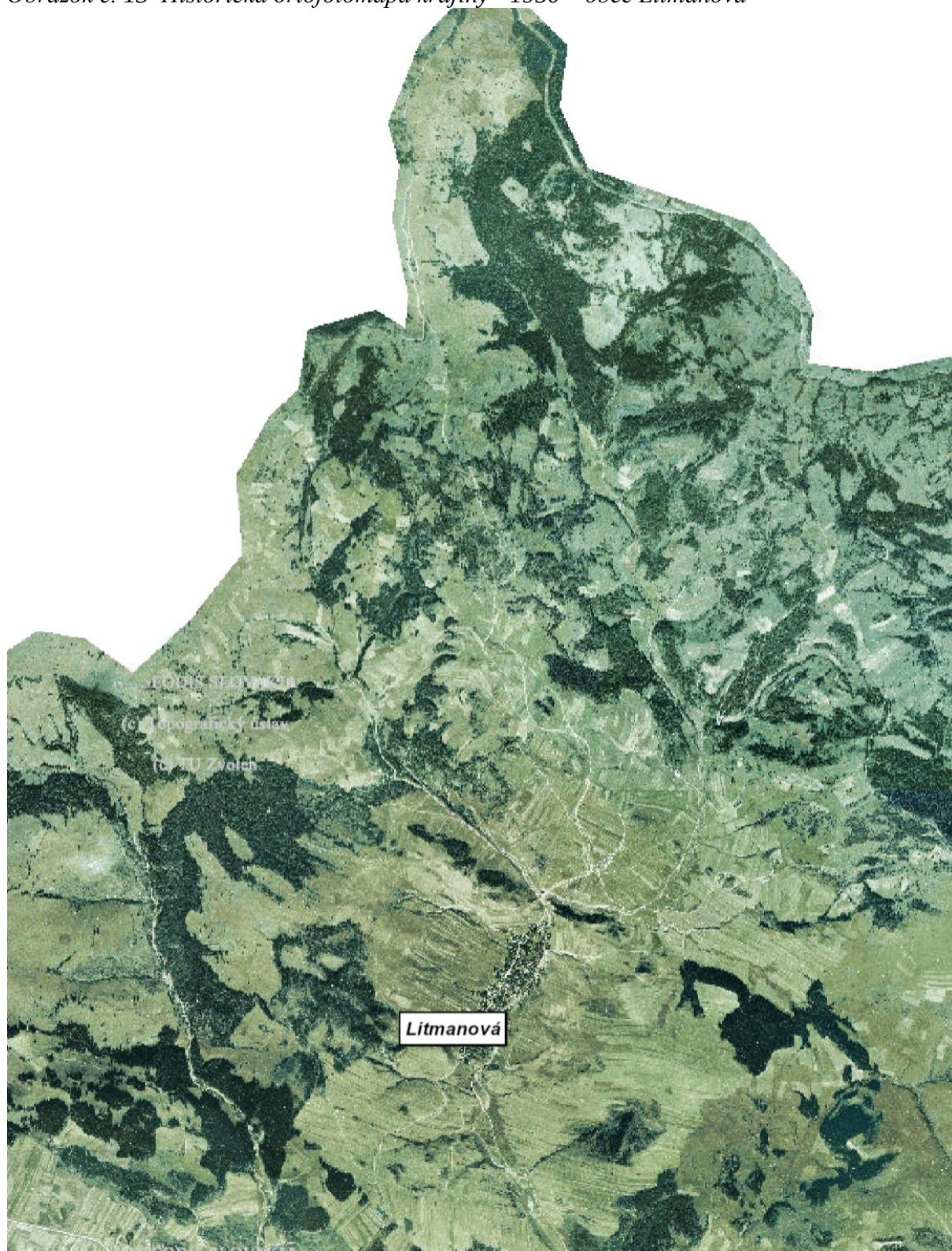
Katastrálne územie Litmanová z hľadiska geomorfologických pomerov je podhorskou až horskou krajinou. Pre nižšie polohy je typická veľkoplošná poľnohospodárska štruktúra. Z hľadiska využívania pôdy ide o lúčno-lesnú krajinu a z hľadiska využívania poľnohospodárskej pôdy je riešené územie tradičnou lúčno-pasienkovou krajinou. V štruktúre druhov pozemkov prevažujú poľnohospodárske pozemky (53,5 %) nad lesnou pôdou (43,6 %).

V poľnohospodárskej krajine sú oproti minulosti scelené poľnohospodárske pozemky v strednej a južnej časti riešeného územia a výraznejšie v nich vystupuje nelesná drevinová vegetácia. V SV časti riešeného územia je v súčasnosti väčšia výmera lesných porastov a v tejto časti územia prišlo k zániku kosných lúk. Lesné pozemky sú súčasťou Lesného celku (LC) Ostatné lesy na LHC Stará Ľubovňa (decénium 2016 – 2025).

V severnej časti katastrálneho územia Litmanová sa nachádzajú mokrade a zamokrené plochy. Podľa informácií o pôde na <https://gsaa.mpsr.sk/2025/>, sú v riešenom území evidované slatiny, rašeliniská a rašelinné lesy (lokality Hlboké, Romaňanka, horný úsek toku Veľký Lipník, pod kótou Eliášovka).

Plocha zastavaného územia obce s návrhom nových funkčných plôch, ktoré zväčšujú výmeru pôvodného zastavaného územia obce (sídla), zaberá 88,47 ha, t.j. 4,9 % z celkovej výmery katastrálneho územia Litmanová. V rámci poľnohospodárskej pôdy sa nachádzajú enklávy a línie nelesnej drevinovej vegetácie (NDV), najmä pozdĺž tokov, erózných brázd, depresí a pozdĺž poľných ciest. Na svahoch nad obcou sa nachádzajú pre toto územie typické drevené zrubu v minulosti budované na lúkach a pastvinách – majdany.

Obrázok č. 13 Historická ortofotomapa krajiny - 1950 – obec Litmanová

Zdroj: <https://mapy.tuzvo.sk>

Obrázok č. 14 Ortofotomapa krajiny - 2020-2022 - obec Litmanová

Zdroj: <https://mapy.tuzvo.sk>

Štruktúru krajiny dopĺňa sieť vodných tokov; hydrologickou osou riešeného územia je potok Veľký Lipník s pravostranným prítokom Rozdiel. Štruktúru krajiny významne dopĺňajú vystupujúce skalné útvary – vápencové bradlá. Z antropogénnych vrátane technických prvkov sa v súčasnej krajinnej štruktúre uplatňuje zástavba budovami v rámci

sídla pozdĺž potoka Veľký Lipník, rekreačná oblasť Fakľovka v údolí potoka Rozdiel, areál poľnohospodárskeho dvora a lyžiarskeho vleku na Poľankách, areál pútnického miesta, roztrúsená zástavba hospodárskych a rekreačných stavieb tzv. majdanov a rekreačných chát na lúkach v extraviláne, cestná sieť, elektrické vzdušné vedenia a vysielacie mobilných operátorov.

Krajinný obraz, scenéria

Obec Litmanová je z hľadiska krajinného obrazu situovaná v relatívne málo narušenom prírodnom a malebnom prostredí podhorskej a horskej krajiny. Krajinu katastra je možné považovať za segment, kde sa pomerne v dobrom stave zachovala historická štruktúra krajiny a jej scenéria, avšak dnes s plošne rozsiahlejšími lesnými pozemkami, než tomu bolo v minulosti. Poľnohospodárska časť krajiny v podhorí je typickou veľkoplošnou štruktúrou, ktorú pozitívne dopĺňajú mozaika nelesnej drevinovej vegetácie a na svahoch roztrúsené historické objekty majdanov (drevených zrubov). Okrem majdanov vizuálne výrazne krajinotvorne pôsobia vystupujúce bradlá.

Ekologická stabilita

Podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry lesnaté časti katastrálneho územia Litmanová predstavujú priestor ekologicky stabilný a poľnohospodárska časť krajiny spolu so sídlom sú súčasťou priestoru ekologicky menej stabilného.

Stupeň ekologickej stability sa vypočítava z údajov o plošnom zastúpení (v ha) ornej pôdy, záhrad, ovocných sádov, lúk, celkovej sumy poľnohospodárskej pôdy, lesnej pôdy, rybníkov (alebo iných súvislých vodných plôch charakteru vodných nádrží), zastavanej plochy vo vzťahu k celkovej ploche katastra. Nižšie uvedený výpočet ekologickej stability, ktorý definuje stupeň ekologickej stability celého riešeného katastrálneho územia, vychádza z údajov katastra nehnuteľností registra „C“ so stavom k 01. 01. 2024

$$KES = \frac{POP.ESOP + PZA.ESZA + PTT.ESTT + PLE.ESLE + PVO.ESVO + PZP.ESZP + POP.ESOP}{CPKU}$$

Pop - plocha ornej pôdy v k.ú.

ESop - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota 0,77)

Pza - plocha záhrad, ovocných sádov a viníc v k. ú.

ESza - ekologický stupeň záhrad ovocných sádov a viníc (priemerná hodnota 3,00)

Ptt - plocha trvalých trávnych porastov v k.ú.

EStt - ekologický stupeň trvalých trávnych porastov (priemerná hodnota 4,00)

Ple - plocha lesov v k. ú.

ESle - ekologický stupeň lesov (priemerná hodnota 5,00)

Pvo - plocha vodných plôch v k. ú.

ESvo - ekologický stupeň vodných plôch (priemerná hodnota 4,00)

Pzp - plocha zastavaných plôch v k. ú.

ESzp - ekologický stupeň zastavaných plôch (priemerná hodnota 1,00)

Pop - plocha ostatných plôch v k. ú.

ESop - ekologický stupeň ostatných plôch (priemerná hodnota 0,50)

CPku - celková výmera plochy katastrálneho územia

KES - stupeň ekologickej stability katastrálneho územia Litmanová je **4,31**. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v katastrálnom území. Hodnota KES 4,31 v riešenom katastrálnom území vyjadruje, že riešené územie má veľmi vysoký stupeň ekologickej stability (najvyššia hodnota je 5,0).

Tabuľka č.2 Stupnica ekologickej stability podľa práce Löw et al. (1995)

Stupeň ekologickej stability číselné vyjadrenie	Stupeň ekologickej stability slovné vyjadrenie
0	bez významu
1	veľmi nízka ekologická stabilita
2	nízka ekologická stabilita
3	stredná ekologická stabilita
4	vysoká ekologická stabilita
5	veľmi vysoká ekologická stabilita

V rámci detailnejšieho hodnotenia ekologickej stability riešeného katastrálneho územia, je možné vyčleniť menšie územné jednotky/časti riešeného územia, ktoré majú rôzny stupeň ekologickej stability. Lesnaté časti katastrálneho územia vrátane rozsiahlejších kompaktných plôch nelesnej drevinovej vegetácie lesa možno zaradiť do priestoru s veľmi vysokou ekologickou stabilitou (5.stupeň), mozaiku malých enkláv s nelesnou drevinovou vegetáciou a plochami lúčnych enkláv v SV časti možno zaradiť do priestoru s vysokou stabilitou (4.stupeň) a len minimálna časť katastra so sídelno-poľnohospodárskym typom so zastúpením ornej pôdy do priestoru s nízkou ekologickou stabilitou (2.stupeň).

Ochrana krajiny

Ochrana krajiny je vo všeobecnosti riešená všeobecne záväznými právnymi predpismi rôznej sily, ktoré zabezpečujú ochranu buď plošných štrukturálnych prvkov krajiny alebo bodových prvkov krajiny. Najznámejší typ ochrany krajiny je daný zákonom OPaK. Poskytuje ochranu osobitne vymedzeným územiám (územná ochrana v chránených územiach ochrany prírody a ich ochranných pásmach) alebo poskytuje špecifickú ochranu viacerým prvkom krajinnéj štruktúry najmä prírodným biotopom, biotopom druhov, mokradiam a nelesnej drevinovej vegetácii. Ďalším dôležitým zákonom na ochranu krajiny je pamiatkový, ktorý zabezpečuje ochranu nielen pamiatkovo chráneným územiám (pamiatkové územia - pamiatková rezervácia, pamiatková zóna; ich ochranné pásma) ale i objektom (národná kultúrna pamiatka a jej ochranné pásmo). Ochrana poľnohospodárskej pôdy je zabezpečovaná prostredníctvom zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Poskytuje ochranu napr. najkvalitnejším pôdam v katastrálnom území pri jej nepoľnohospodárskom použití a viniciam. Ochrana lesných pozemkov a na nich sa nachádzajúcich lesných porastov je zabezpečovaná lesným zákonom ako i systémom deceniálnych programov starostlivosti o les. Osobitne je zabezpečovaná ochrana vody (chránené vodohospodárske oblasti, ochranné pásma vodných zdrojov) a ochrana krajiny pred povodňami, a to najmä vodným zákonom a zákonom č. 7/2009 Z.z. o ochrane pred povodňami a ich vyhláškami. Informácie o chránených častiach krajiny sú obsiahnuté v jednotlivých tematických kapitolách tejto Správy o hodnotení.

C.II.8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

❖ Chránené územia podľa zákona OPaK v riešenom katastrálnom území Litmanová

Chránené územia národnej sústavy chránených území a chránené stromy:

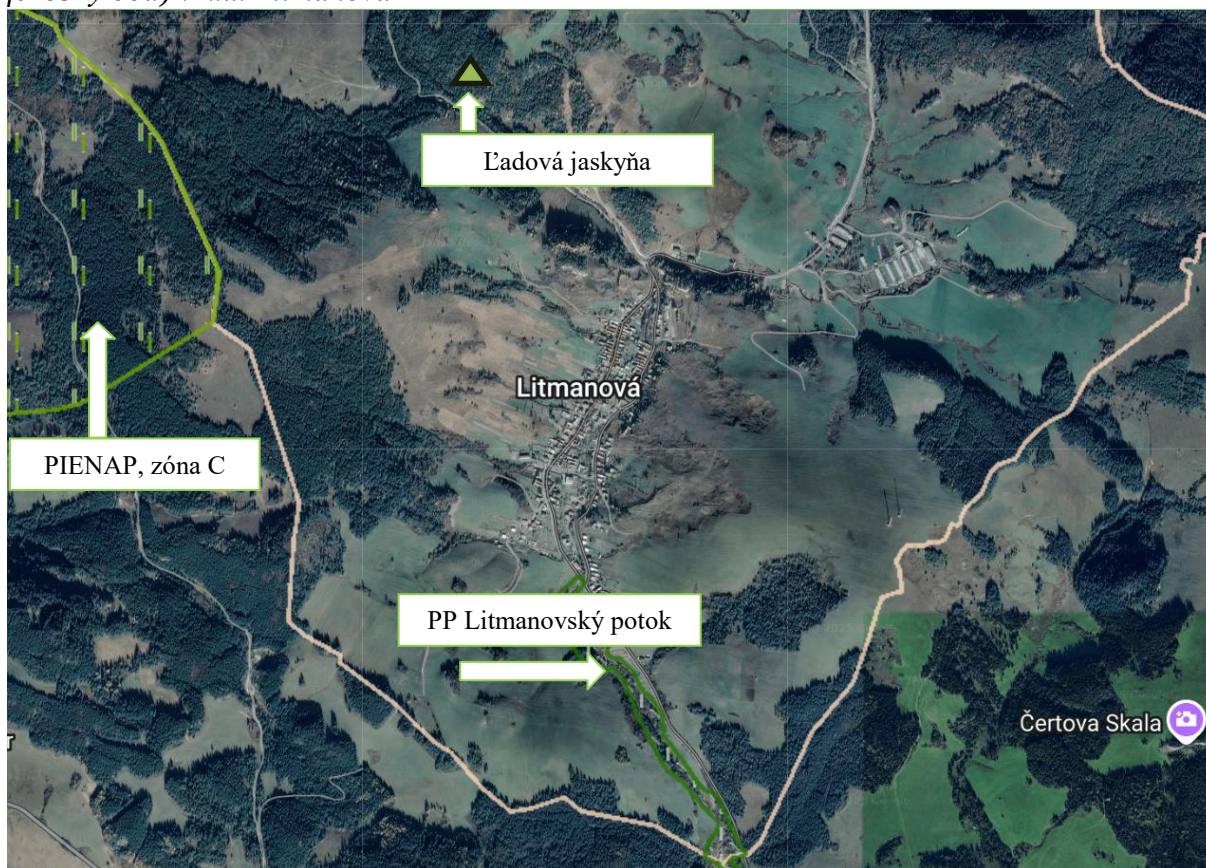
V riešenom katastrálnom území Litmanová sa nachádzajú chránené územia národnej sústavy chránených území – prírodná pamiatka (PP) Litmanovský potok a prírodné pamiatky (jaskyne) Ľadová jaskyňa v Ostrých horách a Puklinová jaskyňa. Nenachádzajú sa tu žiadne stromy osobitne vyhlásené za chránené stromy.

Katastrálne územie Litmanová hraničí na východe s Pieninským národným parkom (ďalej tiež i „PIENAP“), s jeho zónou C.

Prírodná pamiatka (PP) Litmanovský potok bola vyhlásená v roku 1990, má rozlohu 13,8154 ha, platí v nej 5. stupeň územnej ochrany podľa zákona OPaK, ochranný pásom je územie do vzdialenosti 60 m po vonkajšom obvode PP a platí v ňom 3. stupeň územnej ochrany. Predmetom ochrany je ochrana potoka horkého typu a zachovalé živočíšne spoločenstvá pôvodnej ichryofauny v prirodzenom biologicky a esteticky cennom prostredí toku. Pstruhové a lipňové pásmo potoka je významné aj z hľadiska prirodzenej reprodukcie rýb. Ichtyologický prieskum z roku 2006 zistil výskyt druhov rýb: pstruh potočný (*Salmo trutta m. fario*), lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*), čerebľa pestrá (*Phoxinus phoxinus*), prioritný druh hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), ostriež zelenkavý (*Perca fluviatilis*), slíž severný (*Barbatula barbatula*). Vyskytujú sa tu rybárík obyčajný (*Alcedo atthis*), vodnár obyčajný (*Cinclus cinclus*), trasochvost horský (*Motacilla cinerea*) a z cicavcov vydra riečna (*Lutra lutra*) a bobor vodný (*Castor fiber*). Vymapované boli biotopy Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia so *Salix eleagnos* (3240) a druhy rastlín napr. vrbá biela (*Salix alba*), vrbá krehká (*Salix fragilis*), vrbá purpurová (*Salix purpurea*), vrbá košíkarska (*Salix viminalis*), vrbá trojtyčinková (*Salix triandra*), vrbá popolavá (*Salix cinerea*), jelša sivá (*Alnus incana*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), rešetliak prečisťujúci (*Rhamnus catharticus*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), lykovec jedovatý (*Daphne mezereum*), psinček poplázový (*Agrostis stolonifera*), angelika lesná (*Angelika sylvestris*), deväťsil lekársky (*Petasites hybridus*).

V roku 2013 bol prerokovovaný návrh nového vymedzenia tohto chráneného územia v kategórii prírodná pamiatka s navrhovaným 4. stupňom ochrany. V tomto návrhu nebol do územia prírodnej pamiatky začlenený úsek toku v katastrálnom území Litmanová. Do t.č. nebolo toto nové vymedzenie chráneného územia schválené a vyhlásené príslušným orgánom ochrany prírody.

Obrázok č. 15 Chránené územia národnej sústavy chránených území (farebný raster resp. farebný bod) v k.ú. Litmanová

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa>

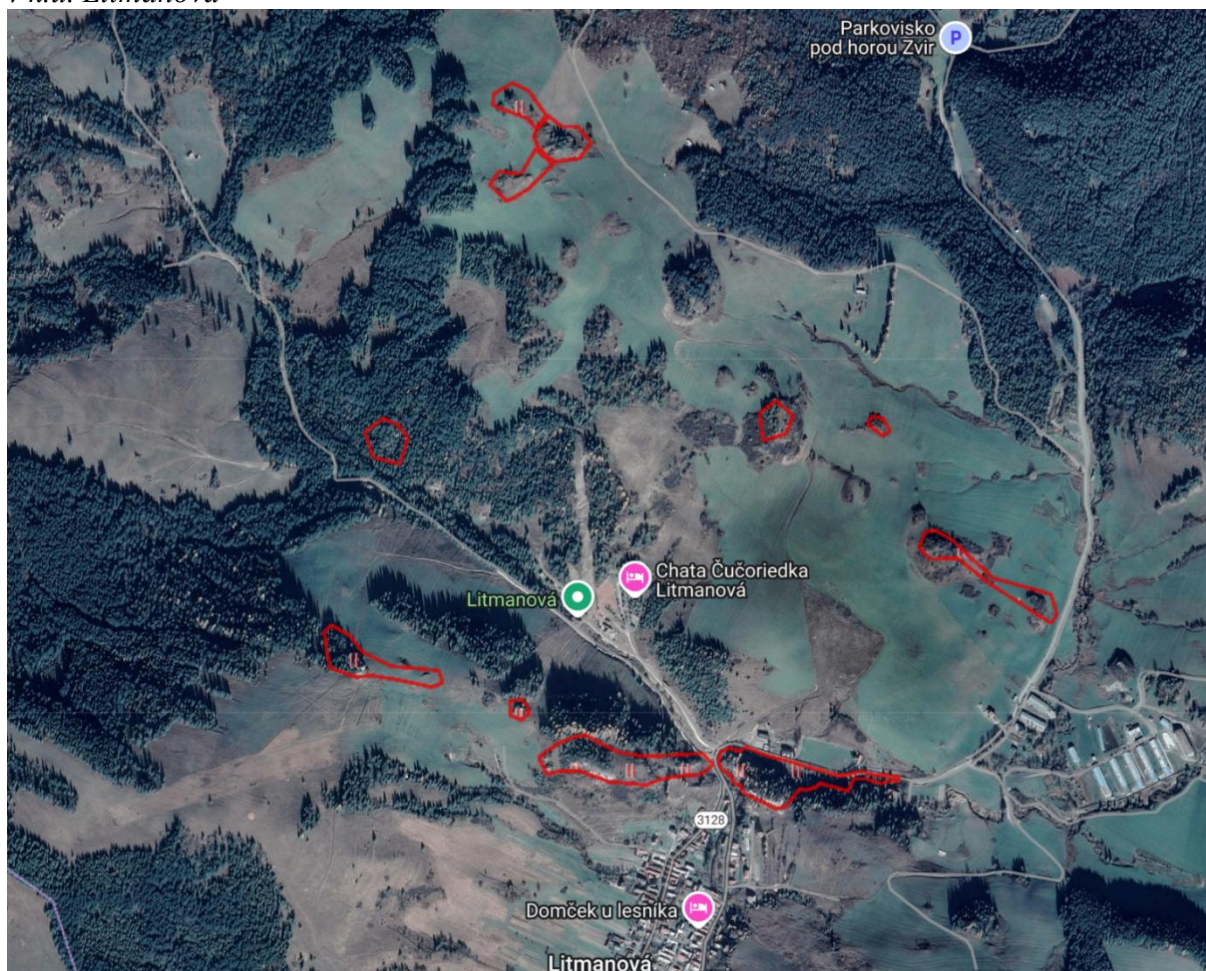
Prírodné pamiatky (jaskyne) Ľadová jaskyňa v Ostrých horách a Puklinová jaskyňa - jaskyňa je chráneným objektom v zmysle zákona OPaK v kategórii prírodná pamiatka. Jej ochrana sa nevyhlasuje samostatným právny aktom ale platí priamo zo zákona OPaK. Ľadová jaskyňa má dĺžku 26,3 m a Puklinová jaskyňa je dlhá 11 m. Jaskyne majú i ochranné pásmo. Jaskyňa a ochranné pásmo nemajú určený stupeň územnej ochrany avšak platia tu viaceré zákazy a obmedzenia priamo zo zákona OPaK.

Chránené územia európskej sústavy chránených území - Natura 2000

V riešenom katastrálnom území Litmanová sa nachádza chránené územie európskej sústavy chránených území – Natura 2000 (ďalej tiež i „územia Natura 2000“), a to územie európskeho významu (ďalej tiež i „UEV“ alebo „SKUEV“)

Územie európskeho významu Pieninské bradlá (kód Natura 2000: SKUEV0339) bolo do národného zoznamu území európskeho významu prvý krát zaradené v roku 2004 a následne schválené Európskou komisiou, t.č. je súčasťou národného zoznamu v zmysle Nariadenia vlády SR č. 451/2023 Z.z., ktorou sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu (účinné od 01.01.2024).

Obrázok č.16 Časť SKUEV0339 Pieninské bradlá (červený raster), ktoré sa nachádzajú v k.ú. Litmanová

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa>

Územie európskeho významu má celkovú výmeru 84,95 ha a zasahuje do 3k.ú. (Jarabina, Kamienka a Litmanová); ide o nespojité plochy. V zmysle Nariadenia vlády SR č. 451/2023 Z.z. platí pre územie SKUEV0339 Pieninské bradlá 2. a 3. stupeň územnej ochrany. V riešenom území platí pre pozemky v SKUEV0339 2. stupeň územnej ochrany.

Územie je zaradené do národného zoznamu území európskeho významu z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Pi 5 Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedionalbi na plytkých karbonátových a báziických substrátoch (* 6110), Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Tr 1 Suchomilné trávno bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210).

V rámci katastrálneho územia Litmanová patria do SKUEV0339 pozemky nasledujúcich parciel KNC so stavom v roku 2023, na ktorých platí 2. stupeň územnej ochrany: parcely KNC 593/1- časť, 605/1- časť, 606/1- časť, 613/1- časť, 622/1- časť, 622/2, 630/1, 631/1- časť, 631/15- časť, 631/16, 631/6.

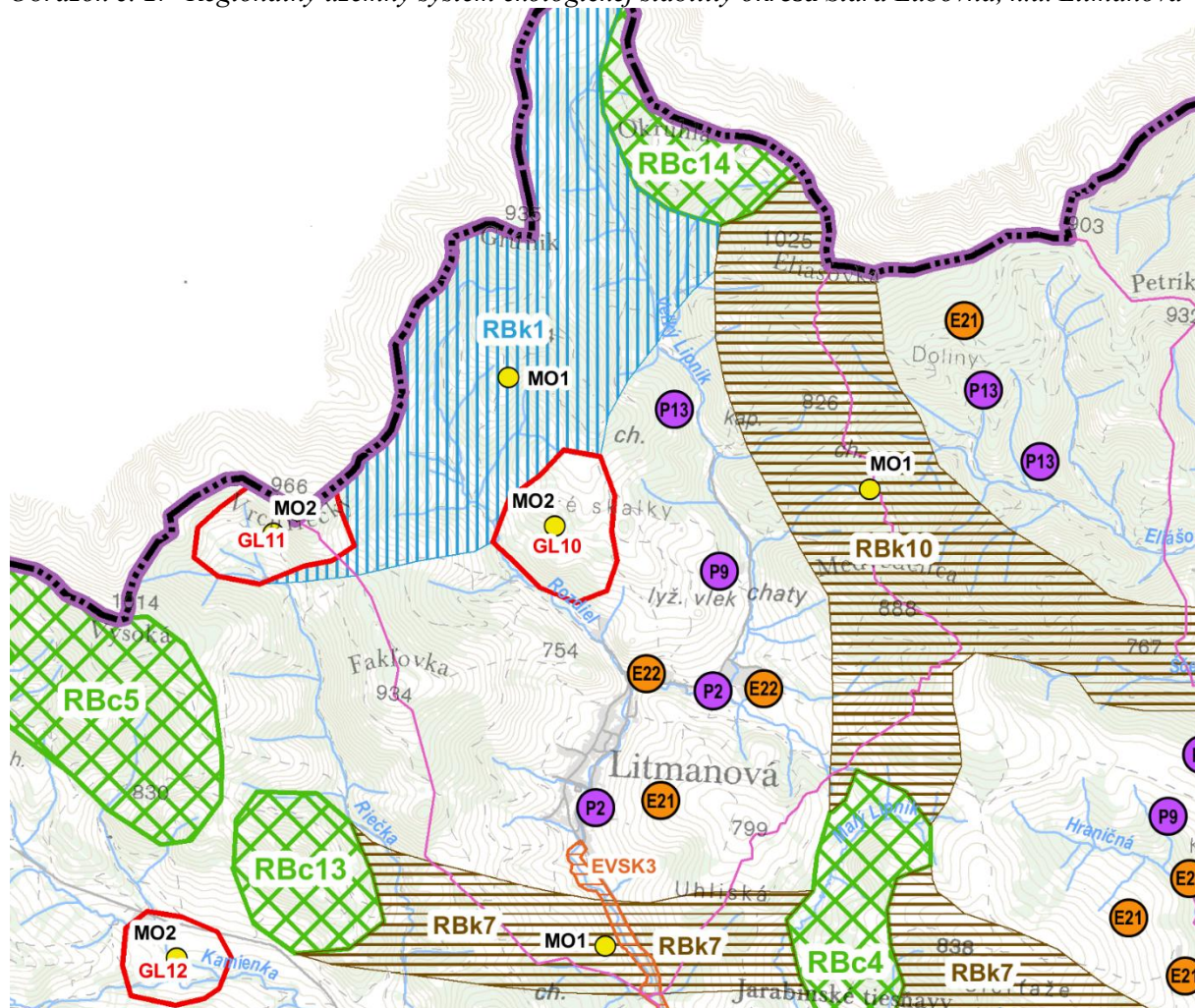
Prvky územného systému ekologickej stability

Regionálne prvky ÚSES podľa návrhu R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (návrh z roku 2019, t.č. neschválený príslušným orgánom ochrany prírody)

Regionálne biocentrum Okružle - RBc14

Hodnotné lesné a travinno-bylinné spoločenstvá na členitom flyšovom podloží Ľubovnianskej vrchoviny.

Obrázok č. 17 Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Stará Ľubovňa, k.ú. Litmanová

Zdroj: R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa, 2019, Esprit, s.r.o.

Regionálny biokoridor Veľký Lipník – RBk1

Prepája biocentru Pieniny a Vysoká s RBc Okružle. Ide o terestricko – hydrický biokoridor. Stav biokoridoru je podľa R-ÚSES hodnotený ako vyhovujúci.

Regionálny biokoridor Jarabinské tiesňavy - RBk7

Hodnotné lesné a travinno-bylinné spoločenstvá na členitom flyšovom podloží.

Regionálny biokoridor Eliášovka – Malý Lipník - RBk10

Hodnotné lesné a travinno-bylinné spoločenstvá na členitom flyšovom podloží.

Genofondová lokalita Litmanovský potok GL10 - drevinová vegetácia pozdĺž toku, výskyt fúzač alpský (*Rosalia alpina*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*).

Genofondová lokalita Vrchriečky GL11- komplex jedľo-smrekovo bukových lesov a trávobylinné spoločenstvá, výskyt biotopov európskeho významu 9180 a 9130; výskyt chránených druhov črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), kováčik fialový (*Limoniscus violaceus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), spriadač kostihojový (*Callimorpha*

quadripunctaria), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk dravý (*Canis lupus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), lietavec sťahovavý (*Miniopterus schreibersii*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*).

Ekologicky významný segment krajiny Litmanovský potok EVSK3 - potok horského typu s mimoriadne zachovalým spoločenstvom pôvodnej ichtyofauny, ako aj ostatných zložiek spoločenstva tohoto vodného biotopu. Esteticky a biologicky hodnotné prostredie vodného toku.

Prvky miestneho (lokálneho) ÚSES

V rámci spracovania návrhu riešenia územného plánu obce Litmanová boli vo výkrese „ochrana prírody“ vyčlenené prvky ÚSES na miestnej úrovni, ktorými je doplnená sieť prvkov ÚSES vyšších hierarchických úrovní. Ako prvky miestneho ÚSES boli navrhnuté:

1. **Miestne biocentrá - MBc Pieninské bradlá** – biocentrá tvorené plochami patriacimi do Územia európskeho významu SKUEV0399 Pieninské bradlá tvorené skupinou skalných prevažne vápencových bráľ. Okrem vápencov sa tu vyskytujú čierne a tmavosivé ílovce a množstvom pyritizovanej, najmä amonitovej makrofauny. Skalné steny a svahy dopĺňajú prevažne suché lúky a pastviny, lokálne aj vlhké lúky.

2. **Miestny biokoridor - MBk Litmanovský potok** – hydrický biokoridor začínajúci sa na južnom okraji obce, ktorý má takmer v celej svojej dĺžke dobre zachovalú brehovú a sprievodnú vegetáciu, a to i v značnej dĺžke úseku až po zaústenie do rieky Poprad v Starej Ľubovni. Je totožný s prírodnou pamiatkou Litmanovský potok a jej ochranným pásmom po hranicu regionálneho biokoridoru RBk7 Jarabinské tiesňavy.

3. **Skupiny stromov a solitéry** na poľnohospodárskej pôde/pozdĺž ciest - ide o dreviny s individuálnym krajinotvorným významom, ktoré sú i bodovými refúgiami pre živočíchov pri ich migrácii cez poľnohospodársku pôdu a na obrábanej pôde vytvárajú špecifickú mikroklimu. Takéto objekty sú považované tiež za krajinotvorné prvky až významné krajinotvorné prvky. Niektoré z nich sú osobitne vyznačené i na dieloch pôdnych blokov v rámci LPIS.

C.II.9. Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Demografické údaje. Obec Litmanová je malé vidiecke sídlo. Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov k 31. 12. 2024. Štatistickým úradom Slovenskej republiky boli zistené tieto demografické údaje:

- Počet obyvateľov: 617
 - z toho muži: 316
 - ženy: 301
- Veková štruktúra: 0-14 roční: 79
 - 15-65 roční: 421
 - 65 a viac roční: 117

Vo vzdelanostnej štruktúre prevládajú obyvatelia so stredným vzdelaním, stredoškolské vzdelanie má 46,6 % a vysokoškolské vzdelanie 10,9 % obyvateľov.

Počet obyvateľov obce je v poslednom období stabilizovaný resp. mierne pozitívny, negatívne ho ovplyvňuje migrácia mladých obyvateľov zo sídla. Na stabilizáciu počtu obyvateľstva

priaznivo vplýva pomerne dobrá dopravná dostupnosť a aspoň malá vlastná hospodárska základňa obce a tiež atraktívne prírodné a kvalitné životné prostredie. Demografická skladba obyvateľstva je stabilizovaná, podiel poproduktívneho obyvateľstva mierne prevyšuje podiel obyvateľstva predproduktívneho.

Návrh územného plánu vychádza z nasledujúceho reálneho a predpokladaného vývoja počtu obyvateľov.

Tabuľka č. 3 Vývoj počtu obyvateľov v obci Litmanová

rok	1991	2001	2011	2020	2030	2040	2050
Počet obyvateľov	654	642	641	635	650	670	700

Na základe uvedeného predpokladu vývoja počtu obyvateľov a všeobecného trendu znižovania obložnosti bytov návrh územného plánu vychádza z nasledujúcej potreby počtu obývaných bytov v návrhovom období.

Tabuľka č. 4 Vývoj počtu bytov v obci Nižné Ružbachy

rok	1991	2001	2011	2020	2030	2040	2050
Počet obývaných bytov	176	180	186	193	200	215	230
Obložnosť (obyv./byt)	3,7	3,6	3,45	3,3	3,25	3,1	3,0

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec>

Pre dosiahnutie tohto predpokladaného počtu obývaných bytov je v návrhovom období potrebné vybudovať cca 50 bytov, z toho 15 ako náhradu nevyhovujúceho bytového fondu a neobývaných bytov. Predpokladaný trend rastu počtu obyvateľov by mal byť dlhodobejší a môže sa aj zrýchliť v prípade výraznejšej investície do miestnej ekonomiky v obci alebo v sídlach v blízkom okolí. V návrhovom období sa predpokladá výstavba bytov v rodinných domoch ale i v bytových domoch a v rámci toho aj obecných nájomných bytov. Výstavba bytov sa sústreďí na nové lokality na okrajoch zastavaného územia obce. Najviac bytov môže pribudnúť v juhozápadnej časti územia, v lokalitách Durbachivka, Sitník a Záhumienky, druhou väčšou oblasťou pre výstavbu rodinných sú Zahorody na západnom okraji obce. Navrhovaná je aj výstavba v lokalite Záhumienky na južnom okraji obce, oproti existujúcej zástavbe. Novými lokalitami výstavby rodinných domov budú lokalita Poľanky a Mala ubič na severovýchodnom okraji obce, kde sa pri futbalovom ihrisku počíta aj s výstavbou bytových domov.

Aktivita

Najviac obyvateľov pracuje v stavebníctve, zdravotníctve a verejnej správe, pričom až 80 % ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádza do zamestnania mimo obec. Ekonomicky aktívnych obyvateľov k 31. 12. 2021 bolo 42,7 % obyvateľov obce, nezamestnaných bolo 35 (5,5 %) občanov.. Najviac obyvateľov pracuje v stavebníctve, zdravotníctve a verejnej správe, školstve pričom až 80 % ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádza do zamestnania mimo obec. Výrobná funkcia je v obci doplnkovou funkciou. Hospodársku základňu obce tvoria zariadenia z I., II. aj III. sektoru ekonomiky, pričom najviac pracovných miest je v III. sektore – zariadeniach obchodu a služieb. Hospodárska základňa obce je vzhľadom na veľkosť obce nedostatočná. Negatívnym vplyvom je nedostatok pracovných miest v obci aj blízkom okolí v rámci dennej dochádzkovej vzdialenosti. Trend stabilizácie počtu obyvateľov obce je v súlade s postavením sídla a s jeho funkciou v osídlení podľa koncepcie rozvoja územia stanovenej v ÚPN Prešovského samosprávneho kraja a Koncepcii územného rozvoja Slovenska.

Hlavnou funkciou sídla Litmanová je funkcie obytná a s doplnkovou hospodárskou a rekreačnou funkciou. Obec Litmanová je malá vidiecka obec, skladajúca sa z viacerých funkčne odlišných častí.

V súčasnosti je v obci vybudovaná len základná občianska vybavenosť ako komplex zariadení a účelovo upravených plôch v rozsahu – materská škola, kultúrny dom (je polyfunkčným objektom), miestna knižnica, obecný úrad, futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko, širokosortimentná predajňa potravín Mimo prevádzku), dve hasičské zbrojnice, dva kostoly, dom smútku, dva cintoríny. V obci je viacero malých podnikateľov, poskytujúcich nevýrobné služby – stavebné a inštalatérske práce, kadernícke a kozmetické služby a pod. Vzhľadom na predpokladaný mierny nárast počtu obyvateľov sa v návrhovom období javí potreba dostavby len niektorých zariadení základnej občianskej vybavenosti. Na území obce sa rozvíja aj špecifická vybavenosť pre rekreáciu a šport (RO Fakľovka) a náboženské aktivity (pútnický areál hora Zvir).

Prírodné podmienky v katastrálnom území Litmanová sú priaznivé pre rozvoj rekreácie a turistiky. Prírodnou danosťou je atraktívne prírodné prostredie s prevažne ihličnatými lesmi a vhodnými podmienkami pre turistiku, rekreáciu a rekreačné športy. SZ od intravilánu obce je vybudovaná rekreačná oblasť Fakľovka s lyžiarskym strediskom. Druhý lyžiarsky areál je v lokalite Poľanky. Na horskú cyklistiku v lete a bežecké lyžovanie v zime sú vhodné miestne turistické trasy – cykloturistické a turistické značené chodníky. V katastrálnom území Litmanová je rekreačná funkcia zastúpená i individuálnou chatovou rekreáciou v lokalite V mľanicach aj v celej severnej časti katastrálneho územia, pričom viaceré objekty majdanov sú tiež už rekreačne využívané. Navrhované sú nové chatové osady Za vyšne pole a Veľka ubič. Rekreačná funkcia sa bude rozvíjať aj vyššou mierou využívania majdanov na rekreáciu. Obec Litmanová je známa pútnickým miestom na hore Zvir, kde je vybudovaný pútnický gréckokatolícky areál, ktorého zázemie tvorí aj areál informačnej kancelárie pri futbalovom ihrisku.

Primárny sektor ekonomiky je v obci zastúpený poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Miestny poľnohospodársky podnik, Roľnícke družstvo "Majdan" Litmanová, ktorý má samostatný hospodársky areál v lokalite Poľanky, sa venuje živočíšnej výrobe. Na podporu hospodárskeho využitia územia je navrhnuté rozšírenie pôdohospodárskych činností o špecifické chovateľské areály na lesnú zver (obora) a malé vodné nádrže (ryby, raky).

Druhý sektor (výrobný) je v obci zastúpený niekoľkými drobnými podnikateľmi (odevná výroba, strojárstvo a spracovanie dreva).

Obec Litmanová je prihraničná koncová obec, do ktorej vedie cesta III. triedy č. 3128, končiaca na hore Zvir v pútnickom areáli. Obec nie je prístupná i železničnou traťou. Cesta III/3128 je v v.k.ú. Litmanová z hľadiska technických parametrov a intenzity dopravy pri masových podujatiach nevyhovujúca. Nedostatočné sú šírkové parametre a lokálne aj smerové vedenie tejto cesty a nevyhovujúci je najmä jej prieťah cez zastavané územie obce. V obci sú viaceré verejné parkoviská, a to prevažne parkovacie plochy pri objektoch občianskej vybavenosti, rekreačných a športových zariadeniach. Parkovanie pri niektorých zariadeniach občianskej vybavenosti a v obytných zónach je možné len na okrajoch komunikácií a pozemkoch jednotlivých stavieb. V návrhu územného plánu sa počíta s preložkou tejto cesty mimo zastavané územie obce a výstavbu novej cesty Litmanová - Kamienka v zmysle nadradenej územnoplánovacej dokumentácie. V návrhu je aj úzkokoľajná železničná trať vedúca z Poľska cez Litmanovú do Starej Ľubovne, účelovo zameraná na turistický ruch.

Obec Litmanová má vybudovaný obecný verejný vodovod a zásobovaná je vodou z vodárenských zdrojov, ktoré sa nachádzajú v lokalite V mľanicach v rekreačnej oblasti Fakľovka s výdatnosťou 4,0 l/s, vodárenské zdroje majú dostatočnú kapacitu, čo umožní rozširovanie vodovodu v lokalitách novej výstavby. V rekreačnej oblasti sú vybudované aj dva vodojemy, Litmanová1 - 150 m³ a Litmanová2 - 30 m³, ktoré zabezpečujú akumuláciu

pitnej vody a tlakové pomery v sieti. Vodovod je gravitačný. Obyvatelia sú zásobovaní pitnou vodou napojením na rozvodnú vodovodnú sieť vedenú v záhradách a uličných koridoroch. Rekreačné objekty v extraviláne sú zásobované vodou z individuálnych studní. Vlastné zdroje vody majú aj poľnohospodársky dvor v lokalite Poľanky a pútnický areál na hore Zvir.

V obci nie je vybudovaná verejná splašková kanalizácia. Riešenie zachytávania splaškových vôd je do vodonepriepustných žump a splaškové vody by mali byť vyvážané na likvidáciu do ČOV Stará Ľubovňa. V územnom pláne je navrhnutá výstavba splaškovej kanalizácie vrátane vybudovania samostatnej čistiarny odpadových vôd pre obec. V rekreačnom stredisku Fakľovka sú vybudované dve samostatné čistiarny odpadových vôd - jedna pre skupinu rekreačných chát a druhá pre apartmánové domy.

V minulosti boli vybudované úpravy na dvoch bezmenných pravostranných prítokoch Veľkého Lipníka. Kapacita uvedených úprav nie je dostatočná na odvedenie prietoku Q_{100} ročnej veľkej vody. Ostatné vodné toky pretekajú v prirodzených neupravených korytách, kapacita vodných tokov nie je dostatočná na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}). Na potoku Rozdiel sú cca v rkm 0,460 a 0,550 vybudované malé vodné nádrže slúžiace ako zdroj vody pre umelé zasnežovanie v lyžiarskom stredisku Fakľovka.

Obec je zásobovaná el. energiou 22kV vzdušným vedením od obce Kamienka napojeného z ES 110/22 kV St. Ľubovňa. Z tohto vedenia sú napájané trafostanice v samotnej obci aj v samostatných areáloch poľnohospodárskej farmy, rekreačnej oblasti Fakľovka a pútnickom areáli Hora Zvir. Obec je zásobovaná zemným plynom z nadradenej sústavy VTL plynovodu Hniezdne - Kamienka DN 150, PN 2,5 MPa, VTL prípojky DN 100, PN 2,5 MPa, materiál oceľ, pre RS Jarabina s výkonom 1200 m³/hod, ktorá zásobuje obce Jarabina a Litmanová. Miestna distribučná sieť STL plynovodov je prevádzkovaná tlakom 300 kPa. Plynové distribučné rozvody sú umiestnené v krajniciach ciest alebo chodníkoch.

Plynovodná sieť pokrýva len zastavané územie vlastnej obce. Rekreačné stredisko Fakľovka, hospodársky dvor a pútnický areál hora Zvir nie sú plynofikované. SPP, a.s., nemá v dotknutom území vlastné investičné zámery.

C.II.10.Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF), v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok sú v riešenom katastrálnom území Litmanová zapísané tieto národné kultúrne pamiatky:

- Kostol (gréckokatolícky kostol sv. Michal Archanjela), č. ÚZPF: 10110/1. Nachádza sa na parcele KN C č. 1 k.ú. Litmanová.

Bezprostredné okolie národnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od pamiatky.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v riešenom katastrálnom území na základe evidovaných archeologických lokalít určil územia s predpokladanými archeologickými nálezmi:

- Historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia novoveku (1. písomná zmienka o obci k roku 1564).
- Územie severne od intravilánu obce – nálezy pravekej štiepanej kamennej industrie.

Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

C.II.11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

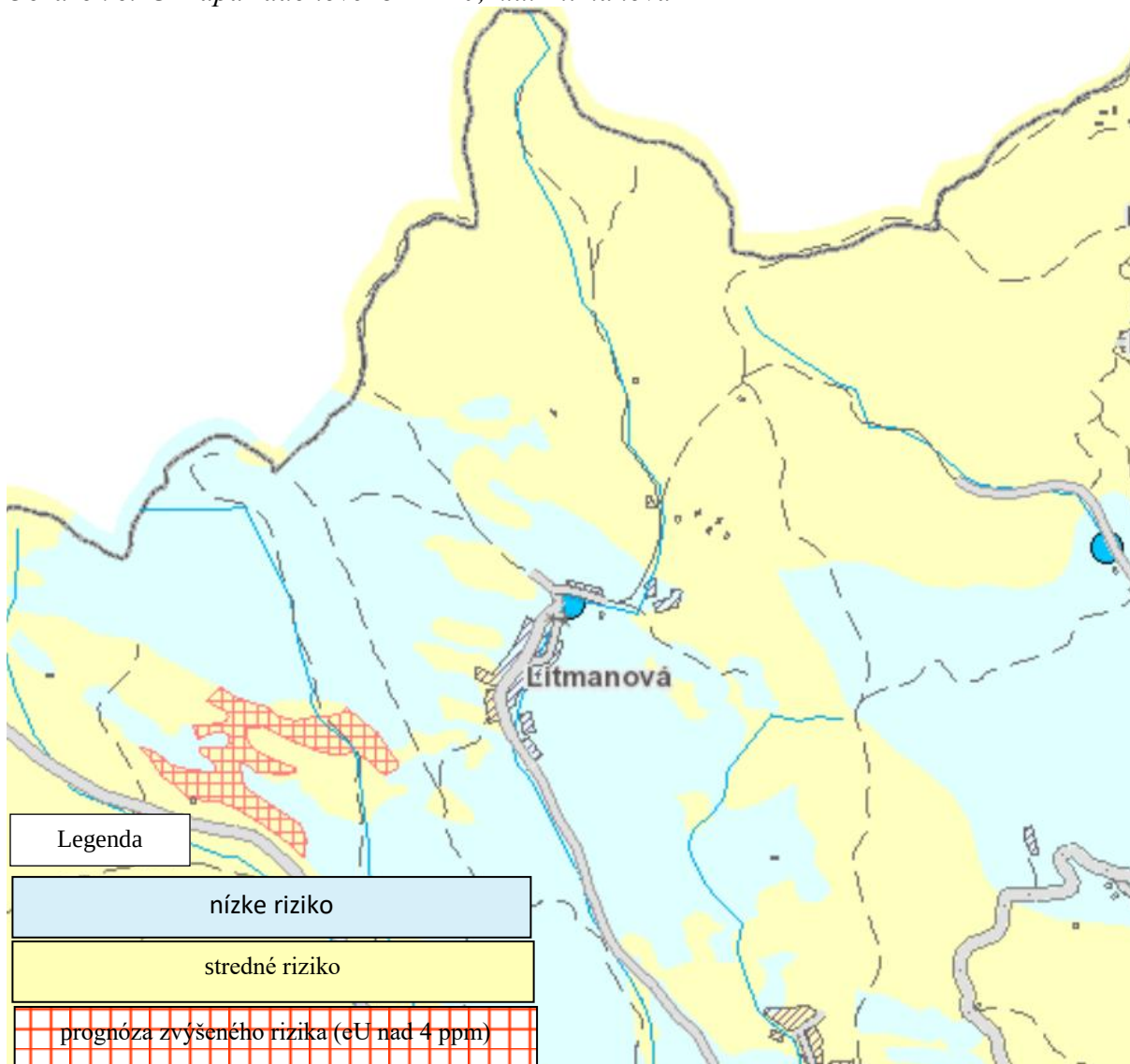
V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú (nie sú evidované). Podľa evidencie významných geologických lokalít (https://app.geology.sk/g_vglg/) sa v riešenom území nachádza významná geologická lokalita „Litmanovský potok“. Je situovaná v záreze potoka severne za obcou. Odkryté súvrstvie je súčasťou bradlového pásma. Na lokalite sa dajú nájsť pyritizované amonity a lastúrniky, ktoré pochádzajú z čiernych a tmavosivých ílovcov a škvrnitých slieňovcov.

C.II. 12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

V riešenom k.ú. Litmanová sa nevyskytujú resp. nie sú známe žiadne významné zdroje znečistenia životného prostredia hlukom, vibráciami a iným ako prírodným žiarením.

Z hľadiska radónového rizika sa v katastrálnom území Litmanová vyskytujú plochy s nízkym a stredným radónovým rizikom a na hranici s k.ú. Kamienka sa vyskytuje plocha s možným zvýšeným radónovým rizikom. (Zdroj: www.geology.sk).

Obrázok č.18 Mapa radónového rizika, k.ú. Litmanová

Zdroj: <https://app.geology.sk/radio/>

C.II.13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Súčasnú najdôležitejšie environmentálne problémy obce Litmanová je možné prezentovať nasledovne:

- absencia kanalizácie a ČOV
- absencia zberného dvora a kompostoviska
- absencia chodníkov pozdĺž cesty III. triedy a miestnych komunikácií
- nedostatočná dopravná prístupnosť obce (len jedna prístupová cesta do obce nedostatočnej kapacity)
- slabá infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie na základe prírodných atrakcií.

C. III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

C.III.1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy

Údaje o počte obyvateľov obce Litmanová v riešenom katastrálnom území Litmanová dotknutých navrhovaným územným plánom s predpokladaným demografickým vývojom do roku 2050 sú uvedené v kapitole C.II.9.

Návrh územného plánu je koncipovaný tak, aby vznikli podmienky pre základnú funkciu obce (bývanie), a to najmä vytvorením nových funkčných plôch pre bývanie v rodinných domoch a v bytových domoch a návrhom novej technickej a dopravnej infraštruktúry pre zvýšenie komfortu bývania obyvateľov obce, navrhované je tiež posilnenie a rozvoj rekreačnej a poľnohospodárskej funkcie obce.

Navrhované plochy bývania.

Hlavnou funkciou sídla je obytná funkcia. Táto je podporovaná i rozsahom nových funkčných plôch bývania, a to najmä v rodinných domoch a v menšej plošnej výmere v bytových domoch. Návrh územného plánu vychádza z vývoja počtu obyvateľov a bytov a extrapolácie tohto vývoja: v roku 2020 bolo obývaných 193 bytov s obložnosťou 3,3 ubytovaných, v roku 2030 je predpoklad 200 bytov s obložnosťou 3,25 a v cieľovom roku 2050 230 bytov s obložnosťou 3,0. Pre dosiahnutie predpokladaného počtu obývaných bytov by bolo štatisticky v návrhovom období (2050) potrebné vybudovať cca 50 bytov. V návrhu je však vymedzený vyšší počet pozemkov na výstavbu rodinných domov oproti vyčíslenej potrebe, príčinou sú komplikované majetkové vzťahy na viacerých navrhovaných funkčných plochách rodinných domov, kvôli čomu nebude možné všetky z nich zastavať v návrhovom období - budú rezervou pre ďalšie obdobie. Výstavba bytov sa sústreďí najmä do nových lokalít na okrajoch ZUO resp. v nadväznosti naň. Využitie môžu byť aj prieluky v ZUO. Najviac bytov môže pribudnúť v JZ časti riešeného územia, v lokalitách Durbachivka, Sitník a Záhumienky, druhou väčšou oblasťou pre výstavbu rodinných sú Zahorody na západnom okraji obce. Navrhovaná je aj výstavba v lokalite Záhumienky na južnom okraji obce, oproti existujúcej zástavbe. Novými lokalitami výstavby rodinných domov budú lokalita Poľanky a Mala ubič v nadväznosti na severovýchodnom okraji obce, kde sa pri futbalovom ihrisku

počíta aj s výstavbou bytových domov. Výstavba týchto bytových objektov je určená ako verejnoprospešné stavby (ďalej len „VPS“).

Navrhnuté funkčné plochy bývania budú mať pozitívny vplyv na obyvateľstvo v súvislosti s ponukou väčšieho počtu disponibilných stavebných pozemkov a s následným skvalitňovaním ponuky služieb v obci.

Navrhované plochy občianskej vybavenosti.

V súčasnosti je v obci vybudovaná len základná občianska vybavenosť. Prevádzky občianskej vybavenosti sú rozmiestnené vo viacerých častiach obce, pri čom vytvárajú centrálnu zónu s ich vyššou koncentráciou medzi kultúrnym domom a obecným úradom.

Vzhľadom na predpokladaný mierny nárast počtu obyvateľov sa v návrhovom období javí potreba dostavby len niektorých zariadení základnej občianskej vybavenosti. Na základe porovnania so súčasným stavom je v obci potrebné doplniť tieto zariadenia: zariadenie opatrovateľskej služby (10 klientov), ihriská pre deti a mládež, telocvičňa, turistické informačné centrum. Futbalový areál je potrebné dobudovať o kvalitnejšie zázemie (šatne, sociálne zariadenia, administratívne priestory) a tribúnu pre divákov.

Časť potreby zariadení občianskej vybavenosti, najmä z oblasti obchodu a služieb, môže byť v ďalšom období saturovaná prevádzkovými jednotkami v polyfunkčných objektoch najmä v centre obce a malokapacitnými prevádzkami v zónach bývania. V športovo-rekreačnom areáli Fakľovka sa plánuje budovanie ubytovacích a stravovacích zariadení a vytvorenie podmienok pre celoročné využitie plochy lyžiarskeho strediska. Urbanistická koncepcia rozvoja obce rieši v rámci občianskej vybavenosti i návrh novej lokality pre zberný dvor a kompostovisko.

Návrhy na zlepšenie občianskeho vybavenia v obci vrátane športových plôch a infraštruktúry odpadového hospodárstva budú mať jednoznačne pozitívny vplyv na kvalitu života miestnych obyvateľov.

Navrhované plochy rekreácia a cestovného ruchu

V súčasnosti je najvýznamnejšou lokalitou rekreácie a cestovného ruchu na území obce rekreačná oblasť Fakľovka v údolí potoka Rozdiel, menším doplnkovým je lyžiarsky areál Poľanky. Rekreačnú funkciu majú aj súkromné chaty a tzv. majdany tvoriace rozptýlenú zástavbu na lúkach a pasienkoch v extraviláne obce.

Pre využitie rekreačného potenciálu katastrálneho územia Litmanová je v územnom pláne zapracovaný návrh na rozvoj existujúcich rekreačných areálov aj rekreačného využitia majdanov. Rekreačná oblasť Fakľovka je navrhnutá ako areál pre sezónne športy, individuálnu rekreáciu aj voľný cestovný ruch. Lyžiarsky areál sa bude rozvíjať rozširovaním ubytovacích a stravovacích kapacít, po technickej stránke zvyšovaním objemu zasnežovania a rozšírením aktivít o bežecké lyžovanie a biatlon. Na zvýšenie rentability prevádzky strediska je potrebné rozvíjať letné aktivity výstavbou cyklotrailových tratí a singletrekov priamo v areáli aj značených cyklotrás pre horské bicykle v severnej časti katastra obce (v zime využiteľných ako trate pre bežecké lyžovanie). Celoročnou atraktivitou má byť vyhliadková veža na hornom konci zjazdovky, ku ktorej má viesť sedačková lanovka. V areáli je potrebné vybudovať ďalšie ubytovacie kapacity typu penziónov, horských hotelov alebo apartmánových domov pre voľný cestovný ruch. Doplnkovou formou bude rozvoj individuálnej rekreácie výstavbou súkromných chát a rekreačných domčekov, na čo je vymedzený priestor v údolí potoka Rozdiel až po okraj obecného lesa a v lokalite Velika ubíť pri vstupe do areálu.

Menší lyžiarsky areál pre menej náročných lyžiarov bude zachovaný v lokalite Poľanky, je potrebné v ňom vybudovať základné zázemie pre návštevníkov (občerstvenie, WC, parkovisko).

Špecifickou formou rekreácie v danom území je využívanie majdanov. Majdany sú pôvodné polyfunkčné budovy slúžiace ako hospodárske objekty na uskladnenie sena ale aj na

prechodné ubytovanie počas sezónnych poľnohospodárskych prác. Hospodárske využitie týchto objektov klesá, ale rastie ich využívanie na rekreačné účely. Rekreačné využívanie majdanov môže výrazne prispieť k ich zachovaniu alebo obnove a spolu s rekreačnými chatami k zachovaniu charakteristického krajinného obrazu územia lúčno-lesnej krajiny s rozptýlenou zástavbou účelových polyfunkčných objektov. Vhodným riešením je dodržanie tradičného materiálového a hmotového riešenia stavieb – zrubové drevené objekty, jednopodlažné s podkrovím a šikmou strechou.

Cestovný ruch v obci podporuje pútnické miesto na hore Zvir, kde územný plán navrhuje rozšírenie jeho plochy a funkčnú plochu občianskej vybavenosti.

Vzhľadom k charakteru návrhov rekreačných plôch a trás nepredpokladá sa významný negatívny vplyv na pohodu obyvateľov a ich zdravie. Pohoda obyvateľov môže byť čiastočne narušená v čase konania rôznych hromadných športových a náboženských podujatí. Návrhy nových funkčných plôch podmieňujúcich rozvoj rekreácie a cestovného ruchu môžu významne prispieť k ekonomickému rozvoju obce.

Navrhované plochy vo vzťahu k ekonomickej základni obce.

Ekonomická základňa obce je t.č. viazaná najmä na oblasť poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Funkcia poľnohospodárstva bude naďalej spočívať vo využívaní trvale trávnych porastov (TTP) a podobne funkcia lesohospodárska sa bude ďalej riadiť schválenými programami starostlivosti o lesy a nie je ohrozená návrhmi územného plánu.

Predložený návrh územného plánu akceptuje areál hospodárskeho dvora v lokalite Poľanky, ktorý sa venuje živočíšnej výrobe. Územný plán obce navrhuje východne od tohto hospodárskeho dvora funkčnú plochu poľnohospodárskej výroby a sústavu malých vodných plôch. Na podporu hospodárskeho využitia územia sa navrhuje rozšírenie pôdohospodárskych činností o špecifické chovateľské areály - obora (lesná zver) a malé vodné nádrže (ryby, raky).

Hlavnou rozvojovou oblasťou miestnej ekonomiky má byť ale rekreácia a cestovný ruch – ubytovanie, stravovanie a služby pre návštevníkov. Ponuka nových pracovných príležitostí priamo v obci bude mať pozitívny vplyv na obyvateľstvo, najmä na jeho stabilizáciu a tým i na rast počtu obyvateľov v obci.

Návrhy vo vzťahu k doprave.

Cez obec Litmanová prechádza cesta III/3128, ktorá má v prietahu obcou nevyhovujúce technické parametre. Navrhované riešenie územného plánu počíta s preložkou cesty III/3128 mimo ZUO, východne od intravilánu obce. Preložkou príde k odľahčeniu dopravného zaťaženia intravilánu čo sa prejaví najmä v čase konania rôznych športových akcií v rekreačnej oblasti Fakľovka a hromadných náboženských akcií na hore Zvir. Územný plán obce Litmanová preberá z ÚPN Prešovského kraja i návrh cestného prepojenia Kamienka – Litmanová. Územný plán obce navrhuje i nové miestne cesty, vybudovanie chodníkov pozdĺž ciest a nové parkoviská, obslužných miestnych ciest. V súvislosti s rozvojom rekreácie navrhuje i trasa úzkokoľajnej železnice pre prepojenie PR s mestom Stará Ľubovňa cez obec Litmanová s dvoma zastávkami v riešenom území.

Pre lepšiu turistickú dostupnosť riešeného územia sa navrhuje tiež cyklistická cestička súbežne s cestou III/3128 a dve značené cykloturistické trasy.

Navrhované riešenie dopravy, najmä vybudovanie preložky cesty III/3128 mimo zastavané územie obce, premiestni tranzitnú dopravu mimo obytné územie a bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na kvalitu a pohodu bývania obyvateľov. Rovnako všetky ostatné navrhované dopravné riešenia budú zvyšovať úroveň bývania v obci. Krátkodobý nepriaznivý vplyv na obyvateľov bude v období výstavby dopravných tepien a zariadení.

Návrhy vo vzťahu k zásobovaniu energiami.

Katastrálnym územím Litmanová prechádzajú trasy 22 kV VN elektrických vedení. V rámci riešenia územného plánu sa navrhujú lokálne prekládky elektrického vedenia 22 kV v rekreačnej oblasti. Navrhuje sa i vybudovanie nových trafostaníc pre zásobovanie nových lokalít elektrickou energiou (v južnej časti obce a rekreačnej oblasti). Niektoré úseky vzdušného elektrického vedenia budú riešené ako káblové zemné elektrické vedenie. Obec je plynofikovaná a plynovodná sieť v podstate pokrýva celé zastavané územie obce. Nové trasy plynových rozvodov sú navrhnuté k novým funkčným plochám bývania. Tieto návrhy majú prevažne pozitívny vplyv na komfort bývania obyvateľstva a neohrozujú jeho zdravie.

Návrhy vo vzťahu k telekomunikačným zariadeniam.

Obec Litmanová je na telekomunikačnú sieť napojená optickým káblom z ústredne Stará Ľubovňa, na ktorý sú napojené rozvody v obci a účastnícke rozvádzače. Územie obce je pokryté signálom mobilných operátorov. V územnom pláne obce nie sú navrhnuté nové stožiare mobilných operátorov.

Návrhy územného plánu vo vzťahu k hospodáreniu s vodami.

Obec Litmanová má vybudovaný systém zásobovania pitnou vodou z obecného verejného vodovodu s vodárenskými zdrojmi dostatočnej kapacity priamo v riešenom území, čo umožní rozširovanie vodovodu v lokalitách novej výstavby. Obec ale nemá vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť tá je v územnom pláne navrhnutá vrátane vybudovania samostatnej čistiarne odpadových vôd (ČOV) pre obec. V rekreačnom stredisku Fakľovka sú vybudované dve malé ČOV, do ktorých sú odvádzané splaškové vody z časti rekreačných objektov. Nová ČOV pre obec je navrhnutá v južnej časti obce v lokalite na ornej pôde medzi cestou III/3128 a tokom Veľký Lipník. Recipientom bude tok Veľký Lipník. Na potoku Rozdiel je za účelom zasnežovania lyžiarskeho strediska navrhnutá malá vodná nádrž a ľavostranných prítokoch toku Veľký Lipník za hospodárskym areálom je navrhnutá sústava malých vodných nádrží pre chovnú funkciu. Korytá malých vodných tokov v zastavanom území je potrebné stabilizovať polovegetačnými úpravami tak, aby mali prietochnú kapacitu na Q 100 -ročnú veľkú vodu. Na toku Veľký Lipník nad hospodárskym dvorom je navrhnutý polder na zadržiavanie vody a územný plán umožňuje i budovanie iných vodozádržných opatrení - prehrádzok na vodných tokoch, ktorých miesta však nie sú v návrhu územného plánu priamo vyznačené.

Súčasťou celkovej koncepcie nakladania s vodou sú aj opatrenia na zadržiavanie a využívanie dažďovej vody v zastavanom území obce najmä ako úžitkovej vody na zavlažovanie záhrad a verejnej zelene, čím sa zníži odtok povrchových vôd zo zastavaného územia. Základnou podmienkou pri výstavbe nových budov je zadržanie dažďových vôd priamo na pozemku stavebníka vytvorením vyhovujúceho vodozádržného opatrenia, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente. Dažďové vody budú naďalej odvádzané systémom priekop alebo cestnou dažďovou kanalizáciou do prírodných recipientov.

Navrhnuté riešenie v územnom pláne obce týkajúce sa hospodárenia a nakladania s vodou ako i návrhy protipovodňových opatrení/vodozádržných prvkov budú mať pozitívny vplyv na pohodu, komfort a kvalitu obyvateľov obce, neohrozia ich zdravotný stav a majú za cieľ vylúčiť i ohrozenie ich majetku.

Všeobecné zhrnutie vplyvov na obyvateľstvo. Návrh územného plánu obce Litmanová vo vzťahu k obyvateľstvu obsahuje také riešenia, u ktorých nie je predpoklad rizika ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, rizika negatívnych sociálno-ekonomických dopadov alebo významného narušovania pohody, komfortu a kvality života obyvateľov obce. Návrh obsahuje práve také riešenia (zvýšenie ponuky stavebných pozemkov, výstavba splaškovej

kanalizácie a ČOV, preložka cesty III/3128 mimo ZUO, doplnenie existujúcej a vybudovanie novej technickej infraštruktúry, doplnenie športovísk, budovanie vodozádržných opatrení, zlepšenie podmienok pre nakladanie s odpadom apod.), ktorými budú skvalitnené ekonomické, sociálne a zdravotné podmienky pre dotknuté obyvateľstvo a bude skvalitnená i pohoda, komfort a kvalita bývania obyvateľov obce. Vybudovaním nových vodozádržných prvkov na niektorých tokoch sa predpokladá zvýšenie bezpečnosti územia a obyvateľstva v prípade prívalových dažďov ako i ochrana krajiny v súvislosti s klimatickými zmenami. Pri hodnotení vplyvov zámerov návrhu územného plánu na obyvateľstvo a jeho zdravie ako celku, je možné tieto vplyvy hodnotiť v rozsahu od pozitívnych po mierne negatívne vplyvy a ako vplyvy priame i nepriame, kumulatívne.

Prechodné krátkodobé zhoršenie životných podmienok (kvality a komfortu bývania) obyvateľov nastane len pri realizácii stavebnej činnosti navrhnutých zámerov, a to zvýšením hlučnosti, prašnosti, zvýšením produkcie odpadov (predovšetkým stavebných odpadov). Z dlhodobého hľadiska krátkodobé zhoršenie životných podmienok neznamena zvýšené riziko pre obyvateľstvo.

C.III. 2.Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

V rámci katastrálneho územia Litmanová sa na úrovni súčasných informácií dostupných pri tvorbe územného plánu nepredpokladá, že by realizácia navrhovaných stavieb a činností mala mať významný negatívny vplyv na horninové prostredie a geodynamické javy.

Nepredpokladá sa, že v rámci nových funkčných plôch určených na zástavbu budú realizované také individuálne rozsiahle povrchové stavby alebo podpovrchové stavby, ktoré by vyžadovali zásadný zásah do hĺbky horninového prostredia.

Riešené územie patrí z hľadiska stability svahov čiastočne do rájónu potenciálne nestabilných území, čiastočne do rájónu stabilného územia a čiastočne do rájónu nestabilných území. V riešenom území sa nachádza jeden evidovaný aktívny zosuv, do územia ktorého však nie je navrhovaná žiadna nová zástavba.

Nové funkčné plochy sú navrhnuté z väčšej časti v území, ktoré je stabilné, ale okrajové časti niektorých z týchto plôch (západne od intravilánu) zasahujú i do plôch s potenciálnymi zosuvmi. Keďže takéto územie je podmienene vhodné pre výstavbu, bude potrebné pre jednotlivé stavby zabezpečiť inžinierskogeologický posudok. Toto preventívne opatrenie je súčasťou záväzných regulatívov územného plánu obce Litmanová. V rámci preventívnych opatrení sa odporúča zamerať na racionálne rozmiestnenie objektov na svahu, riešenia výkopov a násypov, ako i na hĺbku a spôsob zakladania objektov. Rovnako bude nevyhnutné zabezpečiť nezastavané časti stavebných lokalít v tomto území v maximálnej miere vhodným vegetačným pokryvom pre minimalizáciu podmáčania svahu.

Z návrhov územného plánu najvýznamnejšie zásahy do horninového prostredia môžu byť pri výstavbe preložky cesty III/3128 východne od ZUO, cestného prepojenia Kamienka - Litmanová a úzkokoľajnej železnice. V etape predprojektovej prípravy týchto stavieb budú musieť byť vykonané také prieskumy, aby sa na základe ich výsledkov navrhlo presné trasovanie stavby a navrhli také opatrenia, ktoré budú minimalizovať vplyvy na horninové prostredie a geodynamické javy. Minimálne trasa úzkokoľajky bude podliehať samostatnému posúdeniu jej vplyvu na životné prostredie podľa zákona EIA. Pri ostatných návrhoch nových funkčných plôch určených na zástavbu a ostatných činností, ktoré vyplývajú z návrhu územného plánu obce, sa nepredpokladá, že budú realizované také individuálne rozsiahle povrchové stavby alebo podpovrchové stavby, ktoré by vyžadovali zásadný zásah do horninového prostredia alebo spôsobili významnú zmenu v geomorfologických pomeroch územia.

V riešenom území sa nenachádzajú dobývacie priestory vyhradených nerastov, ani nie sú vytýčené chránené ložiskové územia a prieskumné územia. Z toho hľadiska sú vplyvy na vyhradené nerastné suroviny vylúčené.

Vplyvy na horninové prostredie možno hodnotiť ako vplyvy lokálne, prevažne indiferentné a v problémových lokalitách pri dodržaní potrebných preventívnych opatrení ako mierne negatívne.

C.III. 3. Vplyvy na klimatické pomery

V súvislosti s novo navrhovanou výstavbou v rámci funkčných plôch určených na zástavbu sa nepredpokladajú zásadné zmeny v klimatických pomeroch riešeného územia a jeho okolia. Je všeobecne známe, že zväčšovaním zastavanej plochy na úkor voľnej krajiny resp. plôch, ktoré umožňujú prirodzené vsakovanie vody do pôdy, prichádza k prehrievaniu zemského povrchu a teda k postupnej a pozvoľnej zmene klímy a hrozbe sucha. V globálnom meradle takáto klimatická zmena už nastáva. Z dôvodu, aby boli vplyvy na lokálne klimatické pomery čo najmenšie, je potrebné minimalizovať zastavanosť stavebných pozemkov a pri realizácii spevnených plôch využívať priepustné povrchy a zlepšiť hospodárenie so zrážkovou vodou.

Na základe realizácie navrhnutých malých vodných nádrží vo východnej časti riešeného územia môžu nastať určité zmeny v mikroklimě lokality vytvorenej zátopovej plochy. Obdobne „mikrozmeny“ môžu nastať v lokalite budovania poldra na toku Veľký Lipník v lokalite Poľanky a prípadných prehrádzok za účelom dočasného zadržania vody na tokoch. Toto ovplyvnenie mikroklimy nebude zásadnej povahy, nebude mať negatívne vplyvy na prírodu, obyvateľstvo a jeho zdravie ale očakáva sa práve pozitívny mikroklimatický vplyv. Vplyvy na klimatické pomery je možné hodnotiť ako priame i sekundárne a dlhodobé, v škále od pozitívnych až po mierne negatívne.

C.III.4. Vplyvy na ovzdušie

Realizácia navrhovaných stavieb a činností prezentovaných v návrhu územného plánu nevyvolajú zásadné negatívne zmeny v ovzduší.

Územný plán nenavrhuje prevádzky a činnosti, ktoré by potenciálne významne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Obec je plynofikovaná a nové funkčné plochy zástavby budú napojené na plynové rozvody.

V súvislosti s návrhom vymiestnenia cesty III/3128 zo zastavaného územia obce (ZUO) a vybudovania preložky tejto cesty mimo zastavané územie obce sa očakávajú pozitívne vplyvy na kvalitu ovzdušia v samotnej obci. U ostatných návrhov v oblasti dopravy riešených územným plánom obce sa neočakávajú významné negatívne vplyvy na kvalitu ovzdušia. Navrhovaná úzkokoľajná železnica je navrhnutá pre turistickú dopravu s elektrickou alebo vodíkovou trakciou, čím sa vylúči možnosť znečisťovania ovzdušia pri jej prevádzke. Nepredpokladá sa ani významné dopravné zaťaženie navrhovaného cestného prepojenia Kamienka - Litmanová (Litmanová je koncová obec) a teda sa neočakáva ani významné znečisťovanie ovzdušia vplyvom dopravy.

Krátkodobé negatívne vplyvy na ovzdušie môžu spôsobiť stavebné práce v bezprostrednom okolí realizovanej stavby formou zvýšenej prašnosti a emisií z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov a úpravy povrchu v kontakte s pôdou, prípadne horninovým podložím.

Vplyvy je možné hodnotiť ako vplyvy priame i sekundárne, u väčšiny návrhov ako krátkodobé resp. dočasné a lokálne, a ako indiferentné, okrem stavby preložky cesty III/3128, kde sa očakáva pozitívny vplyv na kvalitu ovzdušia priamo v sídle.

C.III.5.Vplyvy na vodné pomery

Obec Litmanová má vybudovaný verejný obecný vodovod. Obec je zásobovaná vodou z vodárenských zdrojov, ktoré sa nachádzajú v riešenom území a ich kapacita je postačujúca i pre navrhovaný rozvoj obce. Zástavba v odľahlých samostatných lokalitách (napr. majdany), na hospodárskom dvore a pútnickom areáli na hore Zvir bude naďalej vodou zásobovaná zo samostatných vodných zdrojov, zachytených prameňov alebo studní. Používanie úžitkovej vody z individuálnych zdrojov (studní) môže znížiť potrebu celkovú potrebu vody v celom riešenom území. Pre zásobovanie nových lokalít zástavby bude potrebné z hľadiska tlakových pomerov vybudovať jeden vodojem v lokalite Poľanky na kóte 727,0 m.n.m. Návrh územného plánu si nevyžiada využívanie ďalších nových vodárenských zdrojov.

Samotná obec Litmanová nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Územný plán obce navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie pre súčasnú aj navrhovanú zástavbu v obci a vybudovanie samostatnej ČOV Litmanová. V rekreačnej oblasti Fakľovka sú už vybudované dve ČOV pre skupinu rekreačných chát a pre apartmánové domy. Lokalita pre novú ČOV je navrhnutá v južnej časti riešeného územia na ornej pôde, na ploche medzi cestou III/3128 a tokom Veľký Lipník. Ako recipient je navrhovaný tok Veľký Lipník. Navrhnutá ČOV by mala zodpovedať technológii čistenia odpadových vôd na úrovni súčasného poznania vedy a techniky. Technické, najmä kvalitatívne požiadavky na proces čistenia odpadových vôd a vypúšťania prečistených odpadových vôd budú musieť spĺňať limity určené legislatívnymi normami (Nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd v znení Nariadenia vlády SR č. 398/2012 Z.z. pre emisné limity vypúšťaných vôd z komunálnych ČOV). Pri dodržaní týchto legislatívnych a technických noriem nie je predpoklad významného negatívneho vplyvu stavby na kvalitu vôd v recipiente.

V súvislosti so zrážkovými vodami návrh územného plánu rieši ich odvádzanie naďalej doterajším spôsobom. Za účelom nezhoršovania odtokových pomerov vo vodných tokoch - recipientoch je v územnom pláne obce definovaná podmienka zadržania zrážkových vôd na vlastnom pozemku stavebníka vytvorením vyhovujúceho vodozádržného opatrenia – retenčnej nádrže.

Návrh územného plánu obce Litmanová na vodných tokoch navrhuje vybudovanie malých vodných nádrží (jednu na toku Rozdiel na zasnežovanie lyžiarskeho strediska Fakľovka a štyri na ľavostranných prítokoch Veľkého Lipníka za hospodárskym dvorom pre chovné účely rýb/rakov). Pre zabezpečenie prietocnej kapacity na Q 100 na malých vodných tokoch je možné stabilizovať toky polovegetačnými úpravami. a toku Veľký Lipník nad hospodárskym dvorom je navrhnutý polder na zadržiavanie vody a územný plán umožňuje i budovanie iných vodozádržných opatrení - prehrádzok na vodných tokoch, ktorých miesta však nie sú v návrhu územného plánu priamo vyznačené. Ďalšie vodozádržné opatrenia – záchytné priekopy sú navrhnuté na svahoch nad plochami novej zástavby v južnej časti riešeného územia. Z viacerých hľadísk budovanie a následná existencia malých vodných nádrží ako i vodozádržných prvkov v krajine môže byť pozitívnym prvkom v krajine nielen s ochranou obyvateľov a majetku ale tiež v súvislosti s riešením nepriaznivých vplyvov klimatickej zmeny.

Pri budovaní preložky cesty III/3128 a trasy úzkokolejnej železnice príde i k premostovaniu tokov v riešenom území. T.č. nie sú k dispozícii žiadne bližšie technické podrobnosti o týchto trasách, a preto nie je možné identifikovať mieru ich zásahu do vodných tokov. Konkrétne riešenie premostenia tokov, tak aby zásahy do toku neboli významné, bude potrebné riešiť už v etape predprojektovej prípravy stavby a návrh konkrétnych zmierňujúcich opatrení v projekte stavby.

Pre malé vodné toky Veľký Lipník a Rozdiel a ich prítoky nie je v mapách povodňového ohrozenia a rizika určené záplavové územie. Na plochy pobrežných pozemkov malých vodných tokov nie sú v územnom pláne navrhované žiadne funkčné plochy so zástavbou.

Vplyvy návrhu riešenia územného plánu na vodné pomery ako celku budú teda rozmanité, väčšinou pozitívne vplyvy (riadené odvádzanie splaškových vôd a ich čistenie pri vybudovaní splaškovej kanalizácie a ČOV, využívanie existujúcich t.č. využívaných vodárenských zdrojov, zvyšovanie retenčnej schopnosti územia, spomalenie odtoku vody v tokoch,) a v závislosti od povahy zámeru sa budú prejavovať prevažne ako dlhodobé vplyvy, vplyvy s rôznou intenzitou prevažne pozitívnych vplyvov, lokálne čiastočne mierne negatívnych vplyvov na vodné prostredie.

C.III.6.Vplyvy na pôdu

Návrh územného plánu obce Litmanová rieši zábery poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy z dôvodu novej zástavby a ostatných navrhovaných aktivít.

Plochy na zastavanie sú navrhnuté prevažne na disponibilnom teréne nadväzujúcom na zastavané územie obce. Tieto plochy v blízkosti intravilánu sú tvorené prevažne druhom pozemku – TTP, prípadne orná pôda/záhrada/ostatná plocha. V dvoch lokalitách s navrhovanou zástavbou (s funkciou rekreácie) príde i k záberu lesnej pôdy (časť lokality Za Vyšné pole, za Poľankami). Zábery lesnej pôdy si vyžiada i budovanie časti trasy úzkokoľajnej železnice.

Realizácia činností a stavieb na nových funkčných plochách bude mať mierny negatívny vplyv na pôdy a to v súvislosti so znižovaním výmeru poľnohospodárskej a lesnej pôdy v rámci katastrálneho územia Litmanová. Tieto plošné zábery budú komplexne štatisticky vyhodnotené v tabuľkovom prehľade o odňatí poľnohospodárskej pôdy až po prerokovaní návrhu územného plánu a po zapracovaní pripomienok dotknutých subjektov. V tejto etape je možné konštatovať, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú vykonané prevažne v kategórii TTP. Budú realizované na plochách s BPEJ v skupine kvality 7 – 9, teda aj v skupine chránených pôd pred ich nepoľnohospodárskym použitím v obci Litmanová v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z..Prevažná väčšina nových funkčných plôch je na plochách s BPEJ kvality 9 a len minimálne budú zabraté plochy s BPEJ kvality 7. Viaceré návrhy novej zástavby sú situované do vymedzených pôdných blokov – LPIS.

Na nových funkčných plochách zástavby, ktoré sú navrhnuté do územia so sklonom svahu vyšším ako 10° je potrebné chrániť pôdu najmä pred plošnou vodnou eróziou pôdy vhodným vegetačným pokryvom. Návrhom, ktorý si v riešenom území vyžiada najväčší záber pôdy, najmä poľnohospodárskej a čiastočne i lesnej, sú dopravné stavby - stavba preložky cesty III/3128, cestného prepojenia Kamienka - Litmanová a úzkokoľajnej železnice.

V poľnohospodárskej krajine sa bude pokračovať v doterajšom spôsobe využívania ostatnej ornej pôdy a ostatných TTP, rovnako tak lesnej pôdy. Ochranu pôdy na TTP a časti ornej pôdy zabezpečujú i pravidlá obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, ktoré vyplývajú z užívania pôdy zaradenej do pôdných blokov v rámci systému LPIS a ochranu lesnej pôdy zabezpečuje program starostlivosti o lesy.

V súvislosti s navrhovaným riešením územného plánu obce Litmanová sa nepredpokladá kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd.

Vplyvy návrhu územného plánu na výmeru doterajšieho pôdneho fondu budú priame a trvalé. Súhrnne možno konštatovať, že vplyvy na pôdny fond budú prevažne len mierne negatívne, a ojedinele potenciálne lokálne stredne významné (ak príde k nevhodnému obnaženiu pôdneho horizontu). Budú tiež priame, krátkodobé počas výstavby (erózne procesy) a trvalé vo vzťahu k úbytku plôch poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

C.III.7.Vplyvy na faunu, flóru vrátane chránených druhov a ich biotopy

V podstate každý jeden zásah do pôvodných prírodných pomerov môže znamenať ovplyvňovanie fauny a flóry. Významnejšie spoločenstvá flóry a fauny vrátane chránených druhov sa viažu na plochy vymedzené ako chránené územia a prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES). Všeobecne sa očakáva, že navrhované riešenie územného plánu nebude mať významne negatívne vplyvy na faunu a flóru. Ďalšie informácie vid' i v kapitolách C.III.8 a C.III.9

V rámci záberov poľnohospodárskej pôdy nie sú na pozemkoch dotknutých novými funkčnými plochami t.č. štátnou ochranou prírody evidované žiadne konkrétne miesta s výskytom chránených rastlín okrem možného výskytu chránených rastlinných druhov v prírodných biotopoch európskeho významu. Poľnohospodárska plocha všeobecne je potravným a pobytovým biotopom rôznych druhov fauny, ktorá však migruje.

V t.č. zastavanom území obce (ZUO) je predpoklad, že zámery návrhu územného plánu napriek širokej škále návrhov, sa môžu len minimálne dotknúť chránenej fauny. Druhy avifauny využívajúce urbánne prostredie sú schopné tolerovať nové vplyvy a v súvislosti s ľudskými aktivitami primerane na nich reagovať a premiestňovať sa.

Vplyvy na faunu v dôsledku nových návrhov územného plánu sa môžu prejavíť vo vodných tokoch. Ide o návrhy budovania viacerých malých vodných nádrží na ľavostranných prítokoch toku Veľký Lipník a návrh vodnej plochy na zasnežovanie na toku Rozdiel. Technické riešenie týchto vodných plôch musí umožniť ich priechodnosť pre vodné živočíchy. Rušivý vplyv na vodné živočíchy sa prejaví najmä počas výstavby. Tento vplyv je však hodnotený ako krátkodobý a málo významný. Na druhej strane vybudovanie týchto vodných plôch môže priniesť i pozitívne vplyvy tým, že sa vytvoria nové ekosystémy, obohacujúce kvalitu biodiverzity krajiny.

V návrhu územného plánu obce Litmanová sú navrhované plochy/činnosti mimo t.č. ZUO, u ktorých je predpoklad, že môžu mať mierne negatívny vplyv na štandardné životné podmienky fauny a flóry, možno ich vyhodnotiť ako mierne negatívne, nepriame a krátkodobé až dlhodobé. V celom riešenom území je potrebné konkrétnu realizáciu aktivít vo vzťahu k faune plánovať tak, aby neboli podstatne narušené niektoré cykly, ako napr. neresenie, hniezdenie, vyvážanie a výchova mláďat.

Osobitným prípadom vplyvov na faunu je realizácia návrhov riešenia dopravných komunikácií, a to návrh preložky cesty III/3128 mimo ZUO, návrh cestného prepojenia Kamienka – Litmanová (prevzaté z ÚPN Prešovského samosprávneho kraja /2019) a návrh úzkokolejnej železnice ako dráhy osobitného určenia prepájajúcej Piwnicznú-zdroj a Starú Ľubovňu cez Litmanovú a Jarabinu. Tieto líniové dopravné trasy môžu ovplyvniť biotopy fauny, a preto ich presné trasovanie je potrebné určiť na základe dôslednej predprojektovej prípravy najmä v spolupráci s organizáciou ochrany prírody a monitoringom dotknutého územia. Všeobecne pri budovaní pozemných dopravných líniových prvkov v krajine prichádza k odstráneniu plôch s drevinovou vegetáciou, ktorá vytvára úkrytové možnosti pri migrácii fauny a môže vytvárať i bariéru v migračných koridoroch fauny. V tejto súvislosti vid' i nižšie uvedenú kapitolu.

Vplyvy na migračné trasy

Migračné trasy nadregionálnej, regionálnej a tiež miestnej úrovne u terestrických živočíchov (za potravou, za rozmnožovaním) nebudú plánovanými zámermi líniovej dopravnej infraštruktúry podstatne narušené, ak sa v rámci týchto stavieb vyšpecifikujú a následne zrealizujú zmierňujúce opatrenia pre udržanie konektivity krajiny v súvislosti s migráciou fauny (napr. budovanie rôznych typov ekoduktov, premostenia tokov a údolí).

Cez riešené katastrálne územie prechádza niekoľko významných migračných biokoridorov terestrických a hydrických rôznej hierarchickej úrovne. Ako už bolo vyššie uvedené, cestné prepojenie Kamienka - Litmanová je návrh stavby, ktorý bol prevzatý z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN Prešovského samosprávneho kraja, 2019. Návrh trasy sa dotýka regionálneho biokoridoru RBk7 a v riešenom území nezasahuje do lesných pozemkov. Návrh tohto cestného prepojenia využíva už existujúcu účelovú cestu, ktorej teleso, mimo ZUO, bude upravené do parametrov cesty III. triedy. Návrh preložky cesty III/3128 prechádza poľnohospodárskou krajinou a čiastočne i cez RBk7. Návrh úzkokoľajky je situovaný v lesnom prostredí, navrhovaná trasa využíva existujúce lesné cesty a prechádza cez regionálny biokoridor RBk10. Žiadny z týchto návrhov neprechádza chráneným územím vyhláseným podľa zákona OPaK.

V etape predprojektovej prípravy a projektovej dokumentácie týchto trás budú potrebné osobitné konzultácie pre určenie presného trasovania a technického riešenia dopravných stavieb tak, aby ich vplyv na migračnú priechodnosť územia bol čo najmenší. U týchto dopravných trás, vzhľadom k ich predpokladanému menšiemu dopravnému zaťaženiu, je možné predpokladať, že nebudú bariérou, ktorá významne negatívne ovplyvňuje priechodnosť dotknutých migračných koridorov.

Ostatné terestrické migračné koridory nebudú návrhmi územného plánu významne negatívne dotknuté, pretože využívanie priestoru na migráciu zverí nie je viazané na úzke koridory/priestory či už lesnej krajine alebo v poľnohospodárskej krajine. Mimo vymedzených migračných koridorov môže migráciu zverí čiastočne lokálne ovplyvniť realizácia obory na funkčnej ploche poľnohospodárskej výroby východne od areálu poľnohospodárskeho dvora.

Na vodných tokoch nie sú návrhom územného plánu navrhnuté, žiadne stavby/činnosti, ktoré by vytvorili neprekonateľnú bariéru pre migráciu vodných živočíchov. Z hľadiska migrácie vodných živočíchov vrátane vodných mikroorganizmov musia byť tieto stavby projektované tak, aby boli priechodné, čo už je predmetom konkrétneho projektu stavieb. Pri dodržaní podmienky zabezpečenia priechodnosti vodných tokov, je vplyv na migráciu možné hodnotiť ako indiferentný prípadne s málo významným vplyvom.

Vzhľadom na rozsah navrhovaných stavieb a ich rozloženie v území ako i skutočnosť, že investor stavieb situovaných do migračných biokoridorov má zákonnú povinnosť použiť také riešenie, ktoré zachováva migračnú priechodnosť územia (§ 4 zákona OPaK), neočakáva sa významný negatívny vplyv na vyznačené migračné koridory resp. na dotknuté plochy, ktoré živočíchy pre svoju migráciu využívajú. Vplyv na migračné koridory je možné identifikovať ako krátkodobý počas výstavby a počas prevádzky ako dlhodobý a málo významný resp. potenciálne stredne významný.

Vplyvy na prírodné biotopy:

Zámery návrhu územného plánu budú realizované prevažne na plochách poľnohospodárskej pôdy, najmä na pozemkoch TTP a v malom rozsahu na lesných pozemkoch. Návrhy nových funkčných plôch (funkčné plochy rodinných domov, funkčné plochy rekreácie) a líniových stavieb (dopravná líniová infraštruktúra) zasiahnu plochy t.č. evidovaných prírodných biotopov európskeho významu, najmä plochy travinno-bylinných plôch prírodných biotopov európskeho významu (Nížinné a podhorské kosné lúky- Lk1, 6510), ktoré sú v riešenom území najviac rozšírené. V súvislosti so záberom tohto biotopu sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na jeho stav v rámci SR. Lesné biotopy môžu byť dotknuté návrhmi výstavby úzkokoľajnej železnice, návrhom funkčnej plochy rekreácie v lokalite za Poľankami a návrhom časti plochy rekreácie v lokalite Za vyšné pole v nadväznosti na lyžiarsky areál Fakľovka.

U ostatných druhov prírodných biotopov sa nepredpokladá záber ich plochy, prípadne len minimálny.

Realizáciou návrhov podľa územného plánu obce sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na prírodné biotopy.

Ochrana plôch prírodných biotopov či už európskeho alebo národného významu sa má zabezpečovať najmä prostredníctvom informácií o ich výskyte sprostredkovaná stavebníkovi/investorovi orgánom ochrany prírody v etape povoľovacieho konania stavby/činnosti (vymedzenie presnej plošnej hranice dotknutého biotopu). Pri vyhodnotení situácie tak, že navrhovaná činnosť poškodzuje alebo zničí prírodný biotop, je možná realizácia činnosti len na základe rozhodnutia – súhlasu orgánu ochrany prírody a uložením prípadných opatrení na minimalizáciu negatívnych účinkov navrhovanej činnosti na dotknutý biotop (§ 6 zákona OPaK).

C.III.8.Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Krajinný obraz je daný prírodnými, najmä reliéfnymi pomermi, ktoré predstavujú limit vo vizuálnom vnímaní krajiny a existujúcimi prírodnými a antropogénnymi (technickými) prvkami súčasnej krajinnej štruktúry.

Realizáciou zámerov navrhovaného riešenia územného plánu vzniknú v krajine nielen nové typy technických prvkov jej štruktúry (napr. úzkokol'ajná železnica, vodné plochy, obora, vyhliadková veža), najmä však príde k zmene výmery plôch druhov pozemkov v štruktúre krajiny.

Zväčšené budú najmä plochy bývania, a to najmä v nadväznosti na súčasné zastavané územie obce. Súčasný zastavaný územie obce je tvorený troma samostatnými celkami (vlastné sídlo v údolí potoka Veľký Lipník, plocha ZUO severne od vlastného sídla (futbalové ihrisko a okolie) a areál poľnohospodárskeho dvora). Okrem nárastu plôch s funkčným využitím bývania, budú mimo t.č. ZUO zväčšené tiež i plochy rekreácie a cestovného ruchu v niekoľkých samostatných lokalitách. Rekreácie môžu byť využívané i majdany. Existujúce lyžiarske areály (v lokalite Fakľovka a Poľanky) nie sú navrhnuté na plošné rozšírenie, predpokladá sa však ich všestrannejšie využívanie. Východne od existujúceho poľnohospodárskeho dvora je navrhnutá funkčná plocha poľnohospodárskej výroby s návrhom jej využitia ako obora a s návrhom vybudovania malých vodných plôch na chovné účely. Návrhy nových funkčných plôch pre zástavbu sú maximálne koncentrované a v nadväznosti na už ZUO tak, ako to umožňuje morfológia terénu. V ostatnom území vo vzdialenejších polohách od sídla je navrhnutá vyhliadková veža (na západnom okraji areálu Fakľovka) a navrhované sú i nové značené turistické trasy. Navrhuje sa i malé rozšírenie pútnického miesta na hore Zvir (návrh funkčnej plochy občianskej vybavenosti). Z dopravnej infraštruktúry, ktorá zasiahne do štruktúry a scenériu krajiny je návrh preložky cesty III/3128 mimo ZUO, návrh cestného prepojenia Kamienka – Litmanová (prevzaté z ÚPN Prešovského samosprávneho kraja, 2019) a návrh úzkokol'ajnej železnice.

Návrh riešenia územného plánu zmení krajinný obraz a krajinnú scenériu. Z jednotlivých návrhov územného plánu môžu však v krajinnej štruktúre vnemovo výraznejšie pôsobiť len rozsiahlejšie technické prvky líniového charakteru v južnom predpolí hornatinového reliéfu - preložka cesty III/3128, cestné prepojenie Litmanová – Kamienka a návrh časti trasy úzkokol'ajnej železnice, tej časti, ktorá bude prechádzať poľnohospodárskou krajinou, a objekt vyhliadkovej veže v závislosti od jej výšky a objemu. U všetkých ostatných návrhoch územného plánu sa nepredpokladá ich významnejšie vnemové pôsobenie v krajinnom obraze.

V štruktúre poľnohospodárskej krajiny z hľadiska druhovej skladby pozemkov (využívania pozemkov) príde k úbytku plôch ornej pôdy a TTP, čím prichádza zároveň k zväčšeniu

plochy ZUO. V štruktúre lesnej krajiny nastanú len minimálne zmeny v dôsledku záberov lesnej pôdy návrhom časti funkčných plôch pre zástavbu a návrhom trasy úzkokolejnej železnice.

Celkovo je možné vplyvy na krajinu, jej štruktúru a scenériu vyhodnotiť ako priame a sekundárne, trvalé, málo významné negatívne vplyvy v závislosti od ich umiestnenia v členitom teréne riešeného územia. V prírodnej krajine (mimo navrhovaných koncentrovaných zástavbu sídla) je dôležité, aby prípadne vznikajúce nové majdany si zachovali rovnaký objemový a architektonický výraz ako historické objekty majdanov na lúkach a pastvinách a udržali tak typický ráz horskej a podhorskej krajiny.

C.III.9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma vrátane vplyvov na európsku sústavu chránených území (Natura 2000), na územný systém ekologickej stability.

V riešenom katastrálnom území Litmanová sú vyhlásené/zriadené chránené územia ochrany prírody podľa zákona OPaK. Nie sú tu vyhlásené/zriadené žiadne chránené územia v zmysle ďalších osobitných zákonov - chránená vodohospodárska oblasť, chránené ložiskové územie ani chránené územia z hľadiska ochrany pamiatkového fondu ako sú pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny.

Vplyvy na chránené územia ochrany prírody, vrátane vplyvov na sústavu Natura 2000.

V katastrálnom území Litmanová sa nachádza PR Litmanovský potok s 5. stupňom územnej ochrany a s ochranným pásmom, v ktorom platí 3. stupeň územnej ochrany. Nachádza sa tu aj časť územia európskeho významu – SKUEV0000 Pieninské bradlá, na území ktorých platí 2. stupeň územnej ochrany. Tieto chránené územia a predmety ich ochrany sú bližšie opísané v kapitole C.II.8. Nový návrh plošného vymedzenia PP Litmanovský potok, ktorý bol prerokovávaný v roku 2013 a ktorý do územia PP nenavrhol úsek toku v k.ú. Litmanová, nie je do t.č. schválený.

Navrhované riešenie územného plánu obce Litmanová nenavrhuje žiadne plošné zábery chránených území. V južnej časti riešeného územia pri potoku Veľký Lipník návrh územného plánu obce rieši návrh výstavby ČOV, do ktorej má byť zaústená navrhovaná splašková kanalizácia obce. Recipientom vyčistených vôd má byť tok Veľký Lipník. ČOV je environmentálna stavba, ktorá svojou funkciou zabezpečuje ochranu životného prostredia z hľadiska nakladania s odpadovými vodami. Výber vhodnej lokality pre výstavbu ČOV je, vzhľadom na konfiguráciu terénu riešeného katastrálneho územia a z dôvodu potreby naplnenia určitých lokalizačných parametrov stavby v členitom území, značne obmedzený. Výstavbu ČOV je navrhnutá v lokalite v blízkosti potoka Veľký Lipník v ochrannom pásme PP Litmanovský potok na pozemku druh orná - pôda pod zaústením ľavostranného prítoku Veľkého Lipníka. Vzhľadom k tomu, že miesto vypúšťania vyčistených vôd z ČOV bude v tom úseku Veľkého Lipníka, ktorý je t.č. územím PP Litmanovský potok s 5. stupňom územnej ochrany, bude dotknutý zákon OPaK (napr. zákaz stavať stavby, zákaz meniť stav mokrade).

Navrhnutá ČOV musí však zodpovedať technológii čistenia odpadových vôd na úrovni súčasného poznania vedy a techniky. Technické, najmä kvalitatívne požiadavky na proces čistenia odpadových vôd a vypúšťania prečistených odpadových vôd budú musieť spĺňať limity určené legislatívnymi normami (Nariadenie vlády SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd v znení Nariadenia vlády SR č. 398/2012 Z.z. pre emisné limity vypúšťaných vôd z komunálnych ČOV). Pri dodržaní týchto legislatívnych a technických noriem nie je predpoklad významného negatívneho vplyvu stavby na predmet ochrany blízkeho chráneného územia, a teda existuje predpoklad, že

príslušné povolenia podľa zákona OPaK by mohli byť pre túto stavbu (jej výpustný objekt) vydané. Konkrétne miesto vlastného areálu ČOV je vybraté tak, aby neprišlo k prípadnému zásahu do sprievodnej vegetácie toku resp. aby neprišlo k zásahu do prioritných biotopov európskeho významu, ktoré sa môžu pozdĺž toku nachádzať.

Záverom možno konštatovať, že návrh územného plánu obce Litmanová, pri dodržaní technických noriem a legislatívnych noriem pre výstavbu ČOV (vodný zákon a zákon OPaK) nemusí významne negatívne ovplyvniť predmet ochrany PP Litmanovský potok.

Navrhovaným riešením územného plánu obce Litmanová nebudú priamo dotknuté chránené územia Natura 2000 SKUEV0339 Pieninské bradlá, a preto sa nepredpokladá negatívny vplyv na predmet ochrany a integritu SKUEV0399 Pieninské bradlá nachádzajúcich sa v riešenom území.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability (ÚSES)

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy je vymedzených niekoľko prvkov ÚSES na nadregionálnej a regionálnej úrovni podľa dokumentácie R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019) a sú navrhnuté i prvky ÚSES na miestnej úrovni.

Bližšie informácie o jednotlivých prvkoch ÚSES sú uvedené v kapitole C.II.6.

Zámery obsiahnuté v navrhovanom riešení územného plánu obce Litmanová sa dotknú prvkov ÚSES, do územia ktorých sú navrhnuté nasledovné funkčné plochy/stavby:

- do regionálneho biocentra RBc14, do jeho okrajovej časti je navrhnutá v lesnom prostredí v trase existujúcich lesných ciest úzkokoľajná železnica;
- do regionálneho biokoridoru RBk10 je navrhnutá v lesnom prostredí v trase existujúcich lesných ciest úzkokoľajná železnica;
- do regionálneho biokoridoru RBk7 sú navrhnuté čast' trasy preložky cesty III/3128 a čast' cestnej komunikácie prepájajúcej Litmanovú a Kamienku.
- do miestneho biokoridoru MBk Litmanovský potok je navrhnutá environmentálna stavba ČOV, a to na pozemku druhu orná pôda.

Vplyv návrhu úzkokoľajnej železnice na funkciu regionálneho biocentra sa nepredpokladá, pretože trasa dopravného koridoru by mala byť v údolnej polohe, v ktorej je už existujúca lesná cesta a charakter stavby ako i vyťaženosť tejto úzkokoľajky nepredstavuje ohrozenie funkcie biocentra.

Predpokladané vplyvy ostatných stavieb na vymedzené biokoridory sú opísané v kapitole C.III.7. Neočakáva sa významné narušenie funkciu týchto biokoridorov, a to aj z dôvodu, že pre zmiernenie vplyvu navrhovaných stavieb na migračnú funkciu dotknutých plôch môže byť eliminované rôznymi technickými opatreniami, ktoré musia byť súčasťou projektu stavieb.

Vzhľadom na rozsah navrhovaných stavieb a ich rozloženie v území ako i skutočnosť, že investor stavieb situovaných do migračných biokoridorov má zákonnú povinnosť použiť také riešenie, ktoré zachováva migračnú priechodnosť územia (§ 4 zákona OPaK), neočakáva sa významný negatívny vplyv na funkčnosť dotknutých prvkov ÚSES. Vplyv je možné identifikovať ako krátkodobý počas výstavby a počas prevádzky ako minimálne negatívne, prípadne potenciálne stredne významné.

C.III.10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

V katastrálnom území Litmanová sa nachádzajú kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (NKP Kostol na parcele KN C č.1 k.ú. Litmanová). Krajský

pamiatkový úrad Prešov eviduje dve lokality s predpokladanými archeologickými nálezmi (historické jadro obce a územie severne od intravilánu obce).

Návrh územného plánu rešpektuje národnú kultúrnu pamiatku a jej bezprostredné okolie, v ktorom nenavrhuje žiadnu stavebnú činnosť. Primerane tiež rešpektuje lokality s predpokladanými archeologickými nálezmi. Tieto sú vyznačené vo výkresovej časti územného plánu. Stavebné aktivity v zmysle územného plánu je nutné predpokladať na ploche historického jadra obce spojené s prestavbami a dostavbami existujúcich budov a zastavovaním voľných prieluk. Nové archeologické nálezy resp. náleziská môžu byť objavené počas výstavby objektov, vyplývajúcich so zámerov návrhu územného plánu.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom, pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk, aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi, v územnom a stavebnom konaní. Pri dodržaní zákonného postupu stavebníkom pri stavebnej činnosti a pamiatkovým úradom podľa pamiatkového zákona nebude vplyv na historické jadro významne negatívny.

C.III.11.Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V katastrálnom území Litmanová sa nachádza významná geologická lokalita „Litmanovský potok“ s odkryvom sedimentov v záreze potoka. Návrh územného plánu obce nezasahuje do tejto lokality, a preto vplyv na túto lokalitu v súvislosti s návrhom územného plánu obce nebude žiadny. V riešenom území sa nenachádza paleontologické nálezisko.

C.III.12. Iné vplyvy

Podľa návrhu územného plánu obce Litmanová sú niektoré navrhované funkčné plochy čiastočne situované do územia, kde je identifikované stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Iné vplyvy, ktoré by súviseli s návrhom riešenia územného plánu obce Litmanová nie sú známe resp. identifikované.

C.III.13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Posudzovaná územnoplánovacia dokumentácia - návrh územného plánu obce Litmanová je vypracovaná v súlade s postupmi, ktoré určoval stavebný zákon (zákon č. 50/1976 Zb.), ktorý platil v čase začatia obstarávania územného plánu obce Litmanová, t.j. pred účinnosťou nového zákona o územnom plánovaní.

Po obsahovej stránke je posudzovaný návrh územného plánu vypracovaný i v súlade s cieľom územného plánovania definovaného v zákone o územnom plánovaní.

Vyhodnotenie vplyvov návrhu riešenia územného plánu je vykonané slovným opisom vplyvu v každej z podkapitol v časti C. II. tejto Správy o hodnotení. Predpokladané vplyvy navrhovanej zástavby a navrhovaných činností (opatrení) z návrhu územného plánu sú v tejto Správe o hodnotení hodnotené v rámci stupnice významnosti – bez vplyvu a odstupňované miery negatívneho vplyvu (-):

- **bez vplyvu/indiferentný vplyv (0):** plán neovplyvní zložky životného prostredia a obyvateľstvo;
 - **mierne negatívny vplyv/málo významný vplyv (-1):** vplyv s možným rizikom s málo významným pôsobením na zložky životného prostredia, prevažne len lokálneho charakteru; jeho pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska nízke, jeho vnímateľnosť je nízka;
 - **stredne negatívny vplyv/stredne významný vplyv (-2):** vplyv s možným rizikom ovplyvnenia lokality ale i jej širšieho okolia, ktorý nie je zanedbateľný; jeho vnímateľnosť je stredná až značná;
 - **významný negatívny vplyv/veľmi významný vplyv (-3):** vplyv, ktorého pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska veľké, pôsobí na širšie okolie a citlivejšie zložky životného prostredia a môže spôsobiť až nezvratné zmeny, jeho vnímateľnosť je vysoká.
- Miera pozitívneho vplyvu nie je odstupňovaná.

Na základe vykonaného posudzovania vplyvov návrhu územného plánu obce Litmanová sa predpokladá, že návrh riešenia rozvoja obce s návrhmi funkčných plôch, stavieb a činností (opatrení) špecifikovaných v posudzovanom strategickom dokumente, bude mať určitú mieru vplyvu na životné prostredie (v škále bez vplyvu až po stredne významný vplyv), a to v závislosti od charakteru zástavby určenej jednotlivými funkčnými plochami ako i samostatne navrhnutými stavbami a činnosťami (opatreniami) a v závislosti od konkrétneho miesta ich umiestnenia v krajine. Je však potrebné skonštatovať, že pre žiadne z navrhovaných funkčných plôch, stavieb a činností (opatrení) územného plánu obce Litmanová nebol v štádiu návrhu územného plánu (t.j. bez konkrétnej projektovej dokumentácie) vyhodnotený ich vplyv ako významne negatívny (veľmi významný vplyv). Žiadny z návrhov územného plánu nezasahuje plošne svojou lokalizáciou priamo do chránených území európskej sústavy chránených území Natura 2000 a len čiastočne, nie plošne, zasahuje do chráneného územia PP Litmanovský potok.

V rámci posúdenia návrhu riešenia územného plánu obce Litmanová na životné prostredie boli identifikované ako problémové niektoré funkčné plochy resp. stavby, ktoré či už samostatne alebo kumulatívne v riešenom území môžu mať potenciálny významnejší vplyv na niektorú zo zložiek životného prostredia:

- výstavba dopravných trás na migračné koridory zveri a biotopy živočíchov a regionálne prvky ÚSES - preložka cesty III/3128, časť úseku úzkokolejnej železnice a cestné prepojenie Kamienka – Litmanová.

Ako problémová stavba, nie však z hľadiska jej vplyvov na životné prostredie ale z hľadiska legislatívy, je v územnom pláne obce Litmanová identifikovaná stavba ČOV, konkrétne miesto vypúšťania vyčistených vôd z ČOV do recipientu, ktorý je územím PP Litmanovský potok s 5. stupňom územnej ochrany. Návrh územného plánu obce rieši absenciu splaškovej kanalizácie v obci a vzhľadom na členitosť a morfológiu reliéfu dotknutého územia bolo potrebné umiestniť ČOV logicky v najnižšie položenom území, a to v južnej časti katastrálneho územia. Ako najvhodnejšia plocha pre areál ČOV bola vytipovaná plocha pod južnou zástavbou pri ceste III/3128, ktorá je pozemkom ornej pôdy a je súčasťou ochranného pásma PP Litmanovský potok, kde platí 3. stupeň územnej ochrany. V tejto navrhovanej lokalite je najbližším recipientom pre vypúšťanie vyčistených vôd z ČOV potok Veľký Lipník, ktorý je v dotknutom úseku PP Litmanovský potok. Návrh tohto recipientu pre ČOV je ekonomicky a technicky najvýhodnejším riešením. Takéto riešenie vypúšťania vyčistených vôd do toku, ktorý je chráneným územím s 5. stupňom ochrany, je podmienené povolením výnimiek zo zákona OPaK. Alternatívne riešenie vypúšťania odpadových vôd do iného vodného toku alebo do toku Veľký Lipník mimo územia PP Litmanovský potok bude mať za následok zvýšené náklady na realizáciu tejto environmentálnej stavby, ktoré

môžu vyústiť až do situácie, že splašková kanalizácia nebude v obci vybudovaná resp. jej výstavba bude oddialená.

Prípadné negatívne vplyvy vyššie uvedených stavieb na zložky životného prostredia môžu byť významne eliminované v etape predprojektovej a projektovej prípravy stavieb. V týchto procesoch na základe poznania podrobností o konkrétnej dotknutej ploche je potrebné stanoviť presnú lokalizáciu stavieb ako i z toho vyplývajúce konkrétne technické a technologické opatrenia minimalizujúce vplyv stavieb na zložky životného prostredia. Pri dodržaní limitov technických noriem a legislatívnych postupov v zmysle dotknutých zákonných noriem nie je predpoklad významne negatívneho vplyvu týchto stavieb na životné prostredie.

Návrh riešenia územného plánu umožňuje realizáciu takých činností, ktoré môžu podliehať svojou lokalizáciou, parametrami a charakterom môžu podliehať rôznym zákonným normám resp. procesom z nich vyplývajúcich:

- zisťovaciemu konaniu alebo povinnému hodnoteniu podľa zákona EIA pri naplnení limitov navrhovanej činnosti (napr. stavba úzkokol'ajnej železnice, súbory pozemných stavieb na funkčných plochách cestovného ruchu a rekreácie);
- posúdeniu splnenia environmentálnych cieľov dotknutých vodných útvarov podľa § 16a vodného zákona (výstavba malých vodných nádrží, výstavba poldra, premostenia tokov pri dopravných stavbách);
- samostatným správnym konaniam podľa zákona OPaK (zásahy do prírodných biotopov, do mokradí a do územia s 5. stupňom ochrany)

Takéto stavby a opatrenia budú ešte na základe konkrétnej projektovej dokumentácie opätovne posúdené/hodnotené z hľadiska ich vplyvov na konkrétne zložky životného prostredia a osobitne na zložky prírodného prostredia chránené zákonom OPaK a opätovne bude musieť byť hodnotená miera významnosti ich vplyvu na tieto zložky.

Navrhované priestorové a funkčné usporiadanie územného plánu obce Litmanová spolu s určením záväzných limitov a regulatívov je riešené tak, aby sa zabezpečila minimalizácia negatívnych vplyvov na životné prostredie pri dodržaní ustanovení právnych predpisov ochraňujúcich zložky životného prostredia a životné prostredie ako celok.

C.III.14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente v zmysle určeného rozsahu hodnotenia a zo stanovísk k rozsahu hodnotenia

❖ Stanoviská dotknutých subjektov doručené príslušnému orgánu EIA/SEA k oznámeniu o strategickom dokumente

V súlade s § 6 ods.2 zákona EIA začal proces pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente – Územný plán obce Litmanová dňa 20.03.2023, kedy Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán EIA/SEA zverejnil text oznámenia o strategickom dokumente pre verejnosť na webovej adrese <https://www.enviroportal.sk/eia>. Príslušný orgán EIA/SEA osobitne doručil v súlade § 6 ods.2 zákona EIA oznámenie o strategickom dokumente tiež dotknutým orgánom štátnej správy, schvaľujúcemu orgánu, dotknutým obciam a ostatným dotknutým subjektom.

Na základe stanovísk, ktoré boli príslušnému orgánu EIA/SEA zaslané dotknutými subjektmi, príslušný orgán EIA/SEA v zmysle § 8 zákona EIA určil za účelom vypracovania Správy o hodnotení rozsah hodnotenia strategického dokumentu - č. OU-SL-OSZP-2023/002913-019 z 20. 04. 2023.

V tomto dokumente, ktorý vydal príslušný orgán EIA/SEA po ukončení pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente – Územného plánu obce Litmanová, tento orgán určil podmienku „Zo stanovísk stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente vyplynula v správe o hodnotení potreba podrobnejšie rozpracovať pripomienky súvisiace s posudzovaným dokumentom“. Táto požiadavka bola spracovateľom správy o hodnotení splnená.

Spracovateľ Správy o hodnotení si od príslušného orgánu EIA/SEA vyžiadal kópie všetkých stanovísk, ktoré boli v procese pripomienkovania k oznámeniu strategického dokumentu doručené. Od verejnosti neboli v rámci pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente doručené príslušnému orgánu EIA/SEA žiadne stanoviská. V rámci tohto pripomienkovania bolo príslušnému orgánu EIA/SEA doručených 11 stanovísk orgánov štátnej správy resp. samosprávy.

01 - Dopravný úrad Bratislava

List č. 10147/2023/ROP-002/13175 z 22. 03. 2023

Dopravný úrad Vám oznamuje, že v riešenom území sa nenachádza žiadne zariadenie súvisiace s civilnou leteckou prevádzkou a do riešeného územia nezasahujú ani žiadne ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo riešeného územia obce.

Z pohľadu Dopravného úradu neexistujú žiadne vplyvy, ktoré by mali byť v strategickom dokumente posúdené podrobnejšie, teda také, ktoré by mali byť posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

02 - Krajský pamiatkový úrad Prešov

List č. KPUPO-2023/6882-2/25391/Jur z 29. 03. 2023

Krajský pamiatkový úrad Prešov podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona, po preskúmaní oznámenia o strategickom dokumente „Územný plán obce Litmanová“.....nepožaduje posudzovať strategický dokument „Územný plán obce Litmanová“ z hľadiska záujmov ochrany pamiatkového fondu podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pri dodržaní tejto podmienky:

- Pre zabezpečenie ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk je nevyhnutné postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Krajský pamiatkový úrad Prešov zabezpečuje podmienky ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Informácia o postupoch pri ochrane nálezov a nálezísk vyplývajúca z pamiatkového zákona je uvedená v textovej časti územného plánu.

03 - Ministerstvo ŽP SR, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor štátnej geologickej správy

List č. 8481/2023-5.3/18276/2023 z 21. 03. 2023

Ministerstvo ŽP SR, odbor štátnej geologickej správy, zasiela nasledovné stanovisko:

1. V katastrálnom území obce Litmanová (ďalej len „predmetné územie“) sú evidované skládky odpadov tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.

2. V predmetnom území je podľa priloženej mapy zaregistrovaný výskyt aktívnych, potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií. Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií, kde je možnosť rozšírenia a aktivizácie existujúcich zosuvov. Aktivizácia svahových deformácií je možná vplyvom prírodných pomerov alebo negatívnymi antropogénnymi faktormi, resp. ich kombináciou. Hodnotené územie patrí do rajónu potenciálne nestabilných až nestabilných území. Územia sú citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006). Ktorý je dostupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava (<http://apl.geology.sk/atlassd/>). Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o zaregistrovaných svahových deformáciách: <http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/>. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia územia pre stavebné účely.
3. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.
4. Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra – aplikácia Atlas geotermálnej energie <http://apl.geology.sk/mapportl/#/aplikacia/14>.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- a) výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.
- b) výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení:

Návrh územného plánu informácie ŠGS rešpektuje a zohľadňuje. V súčasnosti je environmentálna záťaž – skládka pri potoku Veľký Lipník sanovaná. Návrh územného plánu neumiestňuje žiadne zámery do územia aktívnych svahových deformácií, pre výstavbu v potenciálne zosuvných územia stanovuje záväznú povinnosť vypracovania inžinierskogeologického posudku a realizácie v ňom určených opatrení na stabilizáciu územia. Takisto stanovuje podmienky pre výstavbu v území so stredným radónovým rizikom.

04 - MŽP SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny

List č. 8147/2023-6.3 zo 11. 04. 2023

Odbor štátnej správy OPaK MŽP SR uvádza: Strategický dokument podlieha povinnému hodnoteniu v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. Riešené územie sa nachádza v Prešovskom samosprávnom kraji, v okrese Stará Ľubovňa, v k. ú. obce Litmanová v doline Ľubovnianskej vrchoviny.

K. ú. obce Litmanová sa nachádza v územnej pôsobnosti Správy PIENAP. Západná časť k. ú. lemuje hranicu Pieninského národného parku. V území sa nachádzajú maloplošné chránené územia, územia európskej sústavy chránených území Natura 2000, biotopy národného aj európskeho významu, viaceré prvky územného systému ekologickej stability, mokrade aj trvalé monitorovacie lokality. Pre celé k. ú. obce Litmanová je typická veľkoplošná poľnohospodárska štruktúra s dominujúcimi skalnými vápencovými bralami a so vzácnymi biotopmi národného a európskeho významu, prevažne biotopom Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky. Lúčne biotopy v území sú hniezdnym biotopom druhov európskeho významu, chrapkáča poľného, prepelice poľnej. Lesné porasty v k. ú. obce Litmanová sú hniezdnym biotopom orla skalného, orla kríľavého a pod.

- Ministerstvo sa v plnej miere stotožňuje so stanoviskom Správy PIENAP č. PIENAP/127 002/2023 zo dňa 31.03.2023, ktoré zasielame v prílohe. V zmysle uvedeného ministerstvo považuje za dôležité premietnuť všetky pripomienky Správy PIENAP do rozsahu hodnotenia. Zároveň požadujeme aby bola v rozsahu hodnotenia zahrnutá aj požiadavka na vypracovanie dokumentácie primeraného hodnotenia, ktorá je uvedená v závere stanoviska Správy PIENAP, pričom dopĺňame, že na vypracovanie dokumentácie primeraného hodnotenia je potrebné postupovať v zmysle platnej legislatívy podľa § 28a zákona č. 543/2002 Z. z., kde dokumentáciu primeraného hodnotenia môže vypracovať iba autorizovaná osoba.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení:

Informácie uvedené v prvom a druhom odseku boli využité pri spracovaní samotného návrhu územného plánu obce aj tejto správy o hodnotení. Požiadavka Správy PIENAP uvedená v treťom odseku nebola zahrnutá do rozsahu hodnotenia stanoveného príslušným orgánom. Predmetná Správa o hodnotení vyhodnotila v príslušných kapitolách navrhované zámery uvedené v strategickom dokumente a ich možné vplyvy na územia Natura 2000 so záverom, že tieto návrhy nebudú mať významný negatívny vplyv na predmet ochrany a integritu dotknutých území Natura 2000, a z tohto dôvodu je nedôvodné vypracovanie „primeraného hodnotenia“ vplyvov na územia Natura 2000.

05 - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie

List č. OU-SL-OSZP-2023/002962-002 z 28.03.2023

Okresný úrad z hľadiska odpadového hospodárstva uviedol, že v zmysle § 99 ods. 1 písm. e/ zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch nemá k predloženému Oznámeniu o strategickom dokumente "Územný plán obce Litmanová" žiadne pripomienky a zároveň oznamuje, že nebudú dotknuté naše záujmy.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

06 - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor krízového riadenia

List č. OU-SL-OKR-2023/003341-002 z 15.04.2023

Okresný úrad uviedol, že z hľadiska civilnej ochrany nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie, k uvedenému návrhu riešenia pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie nemá pripomienky a súhlasí s oznámením o strategickom dokumente „Územný plán obce Nižné Ružbachy“.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

07 - Okresné úrad Stará Ľubovňa, odbor životného prostredia, úsek ochrany ovzdušia

List č. OU-SL-OSZP-2023/003417-002 z 04.04.2023

Okresný úrad uviedol, že z hľadiska ochrany ovzdušia nemá k zaslanému dokumentu „Územný plán obce Litmanová“ žiadne pripomienky a nepožaduje jeho posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

08 - Okresný úrad Stará Ľubovňa, Odbor starostlivosti o životné prostredie

List č. OU-SL-OSZP-2023/003493-002 z 05.04.2023

Okresný úrad upozornil na potrebu dodržiavania ustanovenia § 30 vodného zákona a citoval ustanovenie §30 a jeho odsekov 1-3. Ďalej upozornil, že v zmysle 15 ods. 8 vodného zákona: „Orgány štátnej správy sú povinné pri spracúvaní základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja a územnoplánovacej dokumentácie a pri rozhodovaní vychádzať z Vodného plánu Slovenska“. Žiadal tiež pri spracovaní strategického dokumentu dodržať ustanovenia 8 ods. 13 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami (ďalej len „zákon o povodniach“). Obec zosúladí povolenie stavieb a určovanie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v územnom pláne obce alebo v územnom pláne zóny s opatreniami na ochranu pred povodňami, ktoré sú uvedené v schválenom pláne manažmentu povodňového rizika a v jeho aktualizácii. Tiež požadoval pri spracovaní strategického dokumentu rešpektovať povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 26 ods.4 písm. a), b), c), d), e,) f) zákona o povodniach a následne citoval ustanovenia uvedených odsekov. Záverom upozornil na potrebu dodržania ustanovenia 5 vodného zákona, t.j. zabezpečenie ochrany vôd a jej trvalo udržateľného využívania. Žiadal tiež pri príprave podkladov rešpektovať stanoviská správcu toku.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Uvedené požiadavky sú opisom zákonných ustanovení, uvedených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch na úseku ochrany vôd a ochrany pred povodňami. Predmetné upozornenia boli zohľadnené v návrhu územného plánu, čo je zdokumentované aj v príslušných kapitolách textovej časti územného plánu (napr. kap.10. Riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami, kap. 12.2 Vodné hospodárstvo), aj v predmetnej správe o hodnotení.

09 - Prešovský samosprávny kraj, odbor strategického rozvoja

List č. 04954/2023/DUPaZP-2 z 22. 03. 2023

Úrad požaduje, „aby strategický dokument bol riešený v súlade s Územným plánom Prešovského samosprávneho kraja, v rámci ktorého je potrebné rešpektovať najmä ustanovenia záväznej časti“.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Uvedená požiadavka je požiadavkou vyplývajúcou priamo zo zákona o územnom plánovaní/stavebného zákona. Zákon bol rešpektovaný a do návrhu územného plánu obce Litmanová boli prevzaté návrhy z Územného plánu PSK; príslušné ustanovenia jeho záväznej časti sú v sprievodnej správe územného plánu obce citované a záväzné stavby sú v grafickej časti vykreslené.

10 –Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni

List č. RUVZSL/OHŽPaZ/580/0884/2023 z 03.04.2023

Úrad uviedol, že súhlasí podľa 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s návrhom žiadateľa. K uvedenému oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce Litmanová“ z hľadiska ochrany verejného zdravia orgán verejného zdravotníctva nemá pripomienky.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

11 – Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Povodie Hornádu, o.z. Košice

List č. CS SVP OZ KE 2084/2023/12 z 29.03.2023

Úrad uviedol, že k predloženému oznámeniu o strategickom dokumente Územný plán obce Litmanová nemá pripomienky a nepožaduje posudzovanie strategického dokumentu v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Dôležité opatrenia zamerané na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov nových zámerov podľa návrhu územného plánu obce Litmanová sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu, vrátane vymedzenia verejnoprospešných stavieb a zároveň územný plán lokalizoval nové funkčné plochy a činnosti v území tak, aby bol ich vplyv na zložky životného prostredia minimálny. Navyiac sú v tejto Správe o hodnotení špecifikované ďalšie opatrenia na zmiernenie resp. elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Návrh opatrení na minimalizáciu vplyvov navrhovaných funkčných plôch/stavieb (činností) riešených v územnom pláne obce Litmanová:

- v etape predprojektovej prípravy pre umiestnenie a výstavbu dopravných líniových trás zabezpečiť realizáciu monitoringu/výskumu výskytu biotopov chránených druhov živočíchov za účelom návrhu konkrétnych opatrení na minimalizáciu vplyvov stavby na faunu

Z pohľadu posúdenia vplyvov na životné prostredie ako celku, vrátane posúdenia možných vplyvov na prírodné biotopy, je možné opatrenia vo forme záväzných regulatívov územného plánu obce a vyššie uvedeného opatrenia považovať v tejto etape (v etape tvorby územnoplánovacej dokumentácie) za dostatočné. Samotný návrh riešenia územného plánu Litmanová rešpektuje zásady územného plánovania. Opatrenia na minimalizáciu vplyvov na životné prostredie špecifikované v návrhu územného plánu vychádzajú najmä zo základného cieľa územného plánovania – udržateľného územného rozvoja so zreteľom na miestne danosti, charakter prírodnej štruktúry, efektívne a udržateľné užívanie prírodných zdrojov, zachovanie biodiverzity, vyvážený environmentálny prístup k priestorovému usporiadaniu územia a funkčnému využívaniu územia pri ochrane ekologickej stability a ekologickej konektivity. Návrh riešenia územného plánu primerane prihliada tiež na všetky relevantné pripomienky doručené v doterajšom procese tvorby územného plánu a pripomienky s konkrétnymi argumentami/informáciami rešpektuje.

Prípadné ďalšie pripomienky, ktoré budú doručené k návrhu riešenia územného plánu od dotknutých orgánov štátnej a verejnej správy, ktoré budú podporovať ochranu a starostlivosť o životné prostredie, budú do konečného návrhu územného plánu primerane zapracované.

C.V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

V dokumente „rozsah hodnotenia pre vypracovanie Správy o hodnotení“, ktorý vydal Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v Starej Ľubovni č.OU-SL-OSZP-2023/002913-019z 20. 04. 2023po pripomienkovaní oznámenia o strategickom dokumente – Územného plánu obce Litmanová, bolo stanovené, že pre ďalšie hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Litmanová“ sa neurčujú varianty.

Z toho hľadiska je porovnanie možných variantov bezpredmetné.

V porovnaní s tzv. nulovým variantom je predložený strategický dokument „Územný plán obce Litmanová“ v etape návrhu územného plánu jednoznačne výhodnejší a progresívny vo všetkých oblastiach, ktoré aktuálne územno-plánovacia dokumentácia rieši resp. má možnosť riešiť. Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia v rozsahu jeho aktuálne zastavaného územia a plôch mimo zastavaného územia, teda bez ďalšieho územného rozvoja, bez doplnenia potrebnej infraštruktúry v oblasti riešenia odvádzania splaškových vôd, progresívneho riešenia odpadového hospodárstva, zlepšenia hlukových pomerov v obci, zlepšenie dopravnej dostupnosti obce, zlepšenie ochrany územia návrhmi vodozádržných prvkov. Návrh riešenia územného plánu obce vytvára tiež podmienky pre komfort bývania obyvateľov, podmienky pre využitie rekreačného potenciálu obce ako i podmienky zlepšovania ekonomickej základe obce.

Navrhovaný územný plán oproti nulovému variantu je výhodnejší, pretože rieši existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy s cieľom eliminovať negatívne vplyvy na životné prostredie obce, vrátane na jej obyvateľov a ich zdravie. Vytvára tiež podmienky na zlepšenie pohody bývania, sociálno-ekonomického postavenia obyvateľov obce, ekonomického postavenia obce a environmentálnej problematiky.

C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Pri hodnotení vplyvov navrhovaného riešenia územného plánu obce Litmanová životné prostredie táto Správa o hodnotení vychádza predovšetkým z informácií o súčasnom stave životného prostredia dotknutého riešeného územia a z odhadu významnosti vplyvu jednotlivých navrhovaných funkčných plôch a činností (opatrení) podľa návrhu územného plánu na zložky životného prostredia a životného prostredia ako celku ako i odhadu významnosti vplyvu na zdravie a pohodu obyvateľov.

Vyhodnotenie predpokladaných vplyvov návrhu riešenia územného plánu je vykonané slovným opisom vplyvu v každej z kapitol v časti C. III. tejto Správy o hodnotení. Predpokladané vplyvy navrhovanej zástavby a navrhovaných činností (opatrení) z návrhu územného plánu sú v tejto Správe o hodnotení hodnotené v rámci stupnice významnosti – bez vplyvu až negatívny vplyv: bez vplyvu/indiferentný vplyv (0); mierne negatívny vplyv/málo významný vplyv (-1); stredne negatívny vplyv/stredne významný vplyv (-2); významný negatívny vplyv/veľmi významný vplyv (-3). Miera pozitívneho vplyvu nie je odstupňovaná.

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie sa vychádzalo zo známych publikovaných informácií o území, pričom najviac boli využité odborné informácie verejne prístupné na internete, environmentálne dokumentácie súvisiace s riešeným katastrálnym územím, informácie obsiahnuté v stanoviskách dotknutých subjektov, z konzultácií s dotknutými orgánmi štátnej správy, z úrovne vlastného poznania dotknutého riešeného územia a environmentálnych problematik jeho obyvateľov, ako i z limitov určených všeobecne záväznými právnymi predpismi.

C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní Správy o hodnotení

Nedostatky pri vypracovávaní tejto Správy o hodnotení vychádzajú zo skutočnosti, že pre dotknuté riešené územie nie sú známe/publikované niektoré relevantné konkrétne údaje, charakterizujúce merateľný stav niektorých zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie (napr. konkrétne údaje z meraní o kvalite a stave ovzdušia,

povrchových a podzemných vôd a pôdneho horizontu, konkrétne údaje o výskyte chránenej bioty na konkrétnych lokalitách vo voľnej krajine). Táto Správa o hodnotení vychádzala len z údajov o území do t.č. publikovaných a verejne prístupných a údajov, ktoré je možné získať bežným pozorovaním prírodných a iných javov v území.

Ďalšie neurčitosti, ktoré môžu ovplyvniť predpokladaný odhad vplyvov návrhu územného plánu na životné prostredie, vyplýva tiež zo skutočnosti, že na základe návrhu jednotlivých funkčných plôch a činností (opatrení), pri ktorých miera podrobnosti o stavebných objektoch v rámci týchto plôch a činností zodpovedá úrovni územného plánu obce, nie je pochopiteľne možné určiť, o aké konkrétne projektované stavby/činnosti pôjde a aké spôsoby/metódy/technológie realizácie týchto stavieb/činností budú využité. V procese riešenia územného plánu nie sú a nemôžu byť k dispozícii detailné technické údaje, tie sa budú riešiť na úrovni konkrétnej predprojektovej a projektovej prípravy stavby/činnosti. Táto skutočnosť sa najviac vzťahuje na návrhy nových cestných dopravných trás v riešenom území (návrh cestného prepojenia Kamienka – Litmanová cestou III. triedy, návrh preložky cesty III/3128 mimo zastavané územie obce Litmanová, návrh úzkokoľajnej železnice prepájajúcej poľskú prihraničnú obec s mestom Stará Ľubovňa cez k.ú. Litmanová) a na návrh recipientu pre navrhovanú ČOV Litmanová. Povinnosť riešiť nové cestné prepojenie do obce Litmanová vyplynula pre územný plán obce Litmanová z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ÚPN Prešovského samosprávneho kraja (2019), keďže obec je koncovou obcou a prístup do nej je možný t.č. len po jednej prístupovej ceste.

C.VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Obec Litmanová nemá v súčasnosti pre ďalší svoj rozvoj aktuálnu územno-plánovacia dokumentáciu. Pre riadenie rozvoja obce v súčasnom sociálnom a ekonomickom prostredí pri potrebe zabezpečiť atraktivnosť a pohodu bývania pre domáce obyvateľstvom resp. i pre nových obyvateľov a potrebe rozvíjať i rekreačnú funkciu obce, pri potrebe zabezpečiť podmienky pre udržateľný územný rozvoj pri ďalšom ekonomickom a sociálnom raste obce, a to pri minimalizácii vplyvov na životné prostredie pri realizácii nových zámerov v katastrálnom území Litmanová s prihliadnutím na širší geografický priestor, je nevyhnutné riadiť sa aktuálnym, súčasným trendom zodpovedajúcim koncepčným dokumentom s jasne stanovenými územno-priestorovými pravidlami a zásadami. Takéto požiadavky hodnotený návrh Územného plánu obce Litmanová spĺňa.

Na základe vykonaného posudzovania vplyvov návrhu územného plánu obce Litmanová sa predpokladá, že návrh riešenia rozvoja obce špecifikovaný v posudzovanom návrhu územného plánu bude mať určitý vplyv na životné prostredie, a to v závislosti od charakteru zástavby určenej jednotlivými funkčnými plochami ako i samostatne navrhnutými stavbami a činnosťami (opatreniami) a v závislosti od konkrétneho miesta ich umiestnenia v krajine. Je však potrebné skonštatovať, že žiadny z týchto vplyvov nebol v štádiu návrhu územného plánu (t.j. bez konkrétnej projektovej dokumentácie) vyhodnotený ako vplyv významne negatívny. V rámci posúdenia návrhu riešenia územného plánu obce Nižné Ružbachy na životné prostredie, boli identifikované niektoré funkčné plochy a stavby/činnosti vo vzťahu k prvkom ÚSES (k migračným koridorom) a vo vzťahu ku chránenému územiu PP Litmanovský potok, pre ktoré je potrebné prijať opatrenia na minimalizáciu ich vplyvov na životné prostredie. Takéto opatrenia sú definované už v samotnom územnom pláne v jeho záväznej časti a ďalšie tiež v tejto Správe o hodnotení.

Návrh územného plánu obce Litmanová reaguje na potreby obyvateľov obce návrhom plôch pre bývanie, v úmernej miere navrhuje využitie prírodného potenciálu územia návrhom plôch rekreácie a cestovného ruchu, dopĺňa a navrhuje potrebnú technickú infraštruktúru, navrhuje a zlepšuje dopravné pomery v obci, vytvára podmienky na rozvoj výrobných a obslužných

činností v obci a navrhuje opatrenia na zadržiavanie vody v krajine. Navrhované riešenie územného plánu má nesporne prevažujúce benefity pre životné prostredie, a to najmä v súvislosti s navrhnutým vybudovaním splaškovej kanalizácie, skvalitnením systému odpadového hospodárstva, návrhom na minimalizáciu hluku v obytnom prostredí vymiestnením cesty III. triedy mimo ZUO, návrhom budovania vodozádržných prvkov v krajine na ochranu územia, obyvateľov a ich majetku.

Návrh územného plánu obce Litmanová je vypracovaný v súlade s nadradenými koncepciami starostlivosti o životné prostredie, nadradenými územno-plánovacími dokumentáciami, primerane rieši problematiku obyvateľstva a jeho zdravia, rieši návrhy na odstránenie environmentálnych problémov, rešpektuje historický charakter obce i historickú štruktúru krajiny, v dostatočnej miere rešpektuje územný systém ekologickej stability a chránené územia, známe chránené prírodné biotopy a biotopy chránených druhov, historické pamätihodnosti a známe archeologické náleziská.

C.IX. Riešiteľ - autor Správy o hodnotení, podpis riešiteľa:

Ing.arch. Vladimír Ligus
Ateliér Urbeko, s.r.o., Prešov

C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Gúgh, J, Trnka, A., Karaska, D., Ridzoň, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- ESPRIT, s.r.o., 2019: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Stará Ľubovňa. SAŽP Banská Bystrica
- Karaska, D., Trnka, A., Krištín, A., Ridzoň, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- Kol., 2005: Európsky významné biotopy na Slovensku. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica v spolupráci s DAPHE-inštitút aplikovanej ekológie.
- Kol., 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1.vyd. MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica.
- Löw J. et al. 1995. Rukovet' projektanta miestníhoúzemního systému ekologické stability, Doplněk Brno,
- MŽP SR, 2022: Vodný plán Slovenska, Plán manažmentu správneho územia povodia Visly 2. aktualizácia.
- MŽP SR, 2021: Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Dunajca a Popradu – aktualizácia 2021.
- MŽP SR, 2018. Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy – aktualizácia.
- SHMÚ, 2024:
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava.
- Prešovský samosprávny kraj, 2015: Správa o hodnotení strategického dokumentu ÚPN PSK.
- Babiak, R., 2023: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Litmanová na roky 2023-2030. Obec Litmanová.

- Webové lokality: www.hbu.sk, www.enviroportal.sk, www.atlassr.sk, www.geology.sk, www.shmu.sk, www.e-obce.sk, www.skgeodesy.sk, www.sazp.sk, www.sopsr.sk, www.biomonitoring.sk, www.pamiatky.sk, www.zbgis.sk, www.kst.sk, www.ssc.sk, www.svp.sk, www.mpsr.sk, www.vupop.sk, www.tuzvo.sk, www.srzrada.sk, www.mindop.sk, <https://daphne.sk/>

**C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou)
oprávneného zástupcu navrhovateľa**

V Litmanovej

.....

Mgr. Nataša Hlinková
starostka obce Litmanová